

69. SAYI

ŞALOM

Gökkubbenin
Altında
Bir Soluk
İstanbul

USTA MÜZİSYENE
BÜYÜK SAYGI

Ali Darmar

*Bir Belgeselin
Başarı Hikayesi*

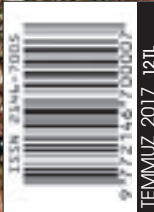
KAYBOLAN
BİR DİL,
KAYBOLAN
BİR MUTFAK

İFF & SİNEMA
SERÜVENİYLE

*Hülya
Uçansu*

SEFARAD KÜLTÜRÜNE
AIT BİR MUTFAK

Reca
Deşilton

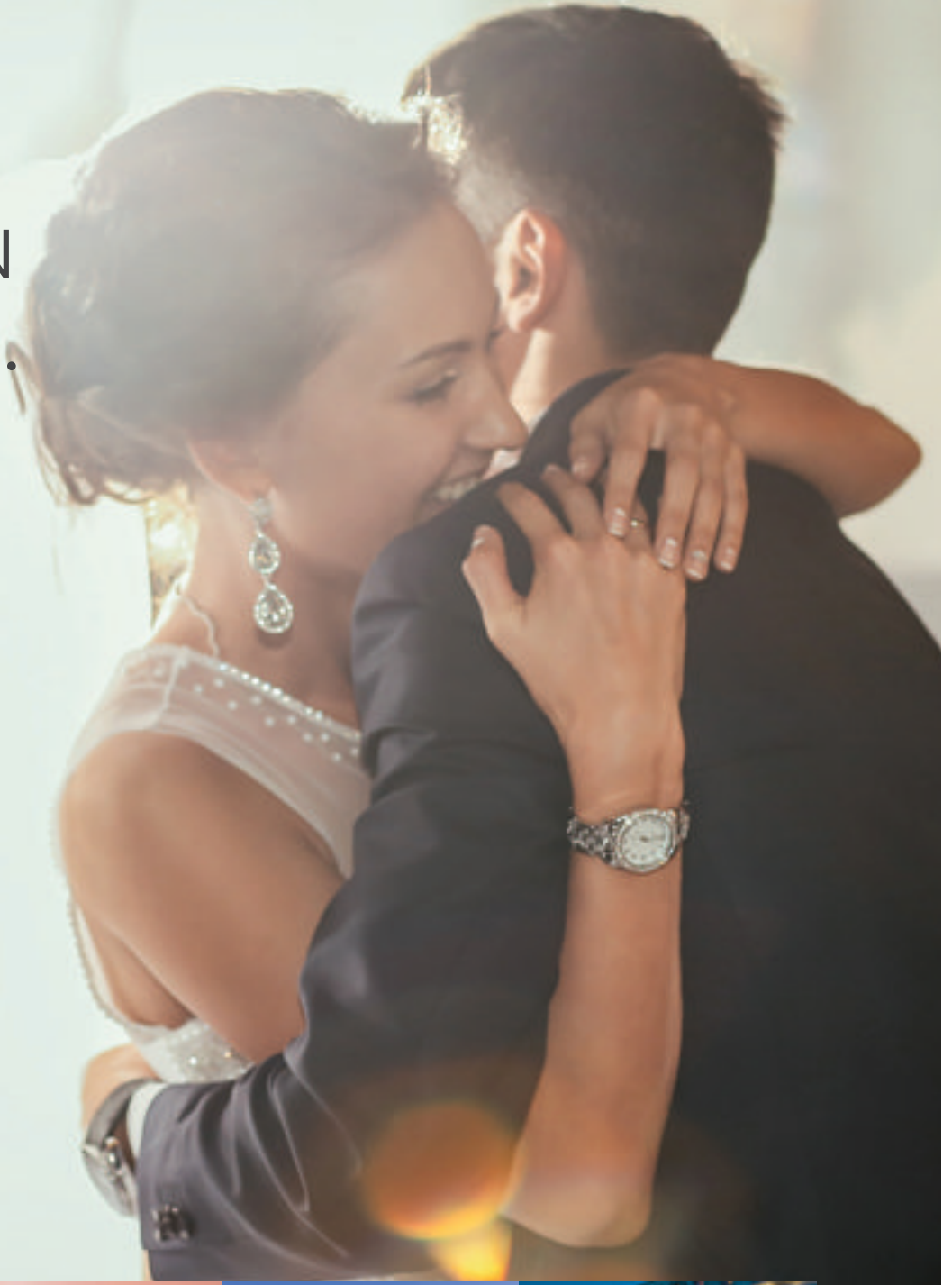
TEMmuz 2017 12TL

Yaşayan en seksi ünlü

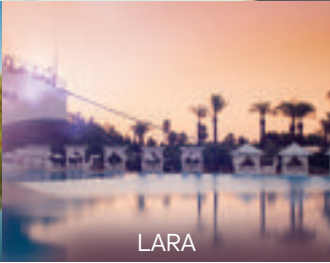
SCARLETT
JOHANSSON

TITANIC
HOTELS'DE
HEM DÜĞÜN
HEM BALAYI.

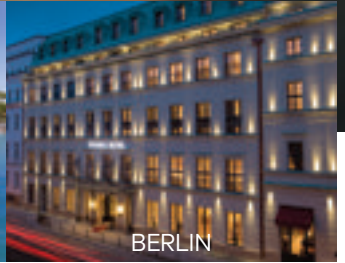
BELEK

LARA

BODRUM

BERLIN

Düğününü Titanic Business Bayrampaşa, Titanic Port Bakırköy veya Titanic Business Kartal'da gerçekleştiren çiftlere, Antalya, Bodrum veya Berlin'de muhteşem bir balayı hediye.

TITANIC
HOTELS

titanic.com.tr

TITANIC HOTELS

ANTALYA | ISTANBUL | BODRUM | BERLIN

#MyTitanicStory

ŞALOM Dergi

**Gözlem Gazetecilik Basın
ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi**

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İşık Sivil Karakoç

**Editör & Yan Yayınlar
Koordinatörü**

Suzan Nana Tarablus

**Reklam Planlama
Koordinatörü**

İsak Behar

Sayfa - Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Gila Erbeş

Berken Döner

Dalia Maya

Suzan Nana Tarablus

Tina Varon

Yönetim Yeri / Abonman

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegen Basım Ltd. Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi,
2. Cadde, No: 202/A
Bağcılar - İstanbul
T: (0212) 325 71 25
www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR

Sevgili Okur,

"Carpetbagger" ... "Halı parçacıklarından yapılmış valizleri taşıyan kişi" anlamında, ABD sosyo-politik yaşamında yerleşik bir sözcük.

Amerikan İç Savaşı'nın 1865'te son bulmasıyla başlayan yeniden yapılanma sürecinde Kuzey'den Güney'e ellerinde halı parçacıklı bavullar taşıyarak göçen, sonuçta politik ve finansal çıkar sağlama, sınıf atlama çabasında kiler verilen ad idi.

Harold Robbins'in 1960'larda yayınlanan "Carpetbaggers" adlı başyapıtı ise tüm zamanların en iyi dördüncü "bestseller" kitabı olarak tarihe geçti. Başkarakterin, babasının şöhretini, parasını hatta genç karısını bile açgözlülükle sahiplendiği para-güç-cinsellik ve tabii ki ölümün konu edildiği efsanevi roman...

***

"İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı (...)

Uzaklarda, çok uzaklarda,

Sucuların hiç dinmeyen çingirakları

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı"*

İstanbul, doğduğum toprak, hayallerimi besleyen. İstanbul, evim! Azıcık da olsa uzaklaştığımda burnumda tüten... Taşını, toprağını, eğri büğrü kaldırımlarını özlediğim... Lakin son yıllarda acısını derinden yaşadığım, yitkilğe karışan yeşilin, beton dağlara, beton vadilere dönüşen köşe bucağıyla... Kentsel veya rantsal dönüşümüyle.

"Carpetbaggers"...

Günümüzün "lumpen" sınıfı ve onun kültürü. Gelişip öğrenmek yani "olmak" yerine, salt "sahip olmayı" hedefleyen. Sahip olma dürtüsünü dizginleyemeyenler, eşyanın egemenliği altına girmiş, benliğini unutmuşlar. Çevremizdeler, her yerdeler, içimizdeler adeta. Adımlayarak da olsa, eğitime, kültüre onca muhtaç iken...

***

DERGİ'de İstanbul'umuzdan dem vurmaya çalıştık bu ay. Renklerine, güzelliklerine, festivallerine minik dokunuşlarla... Sanat ile kültür, eğitim ile öğrenimin temel taşlarıyken. Hayıflansak da tüm yitirdiklerimize, İstanbul hep bizim, ne yapsak - ne yapmasak, hep bizim kentimiz kalacak. Kimi kez umarsızca da olsa sahiplenmeyi durduramayacağız.

"Başımda eski âlemlerin sarhoşluğu

Loş kayıkhaneleriyle bir yalı

Dinmiş İodosların uğultusu içinde

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı"*

Yaz geç de olsa geldi, en nihayet. Tatillerin keyifli geçmesini ve herkesin kalplerindeki sevginin, iyiliğin yeşerip çoğalmasını diliyorum. Çünkü sadece İstanbul'umuzu değil, tüm gezegeni yeşertecek yegâne umut, SEVGİ...

Ağustos ayında tatildeyiz. Eylül ayında tekrar buluşmak, tekrar görüşmek üzere...

İyi yazlar hepimize.

Sevgiyle kalın.

*Orhan Veli, Şiir; "İstanbul'u Dinliyorum"

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

20

40

26

içindekiler

14

50 BİR İNSAN / BİR DÜNYA

Miryam Şulam
Korkut Keskiner ile Evrensel
Bilgelik ve Neşenin Sırrında
buluşalım...

68

EDEBİYAT

Nermin Ketenci
Sabahattin
Ali & Hiç
yaşlanmayan
“Kürk Mantolu
Madonna”

10 KAPAK HİKÂYESİ

Rayka Nayır Güven
En seksi ünlü
Scarlett
Johansson

8 HABER Nelly Barokas

14 GÜNDEM Suzan Nana Tarablus
Bhutan Krallığı - Tshering Tobgay &
Küresel Isınma...

20 KENT Rubi Asa - Gök Kubbenin
Altında Bir Soluk İstanbul

26 SÖYLEŞİ Dilek Gündoğ - Hülya
Uçansu İstanbul Film Festivali &
sinema serüveni...

36 MESLEK Berken Döner - Eski
İstanbul'a Dair İki Zanaatkar

40 FOTOĞRAF Miryam Şulam
“Zaman Geçer, Fotoğraf Kalır”
Alberto Modiano

46 ŞİİR Berken Döner - İstanbulumuza
Şiirle Gelen Bahar; Beşiktaş II.
Uluslararası Bahar ve Şiir Festivali

48 TARİHTE BU AY Metin Delevi

54 KÜLTÜRLERARASI TATLAR

Berken Döner Reza Deşilton
ile kendine özgü bir kültür:
Sefarad Mutfağı

60 GEZGİN İlona Levi
Keşfedilmeye Açık Thassos

70 AKTÜEL Gıla Erbeş - Ayşe
Acar'dan “Bay Binet”

94

72

32 BELGESEL

"Kaybolan Bir Dil, Kaybolan Bir Mutfak" İstanbul Film Festivali'nde büyük ilgi gördü

54

60

70

36

38

72 MÜZİK SÖYLEŞİ Renan Koen
Ustama Saygı; Ali Darmar

78 MERCEK - Jared Kushner'in ailesi,
Belarus'un Novogradok kenti için bir
efsane...

82 GEZİ Önder Kaya - Eskinin Payitahtı
Şimdinin Sınır Kenti: Edirne

86 PSİKOLOJİ Ethel Kebudi
Yaşamın Parçalarından: Kaos ve Düzen

88 GÜNCEL - Zeytin Üzerine

92 PÜFLÜ ŞEYLER Alper Almelek

94 SİMGE Tina Varon
Her şey sayılarda gizlidir

98 ASTRO AJANDA Meral Erduran Ilgaz

100 SINEMA Seyfi İşman - Bodoslama

102 SANAT AJANDASI Karen Hodara Kohen

104 TEKNOLOJİ Estella Küçükbarokas
Uçaklardan Drone'lara: Eski Savaş
Pilotu, Petrol Platformları için Drone
Yapıyor

106 GURME Shirley Kaston
Her kartal uçarsa, her uçan kartal
mıdır?

64 BİR YAZAR / BİR KİTAP

Suzan Nana Tarablus
"Altın Palmiye" & Cannes
serüveninin 50 yılı

82

MANZARAYA BAKILIRSA ÇOK KAZANACAKSINIZ

Royal Garden Kartal'la
adaları karşınıza,
yatırımınızı garantiye alın.

ROYAL GARDEN YAKACIK

Şiir gibi proje...

Adalar'a karşı, mavi ile
yeşilin eşsiz dansı.
Orman ve deniz manzarası
Royal Garden Yakacık'ta
buluşuyor.

**ROYAL
GARDEN**
YAKACIK

PROJE ÖN TALEPLERİ ALINMAYA BAŞLANDI

444 5 795

royalgardenyakacik.com

BİSİKLET SÜRÜCÜ BARTALI UNUTULMADI

İtalyan ve İsraili bisiklet sürücüleri, geride bıraktığımız 17 Mayıs günü Gino Bartali'nin adını yaşatmak üzere bir yarışa katıldılar. İtalyan, bisiklet şampiyonu Gino Bartali, İkinci Dünya Savaşı yıllarında bisikletini sürerken gizlice sahte belge taşıyarak yüzlerce Yahudi'nin hayatının kurtulmasına vesile olmuştu. 2000 yılında hayata veda eden Gino Bartali, 2013 yılında Uluslararası Dürüst payesi ile onurlandırıldı.

İsrail Bisiklet Sürücüleri Akademisi üyeleri, profesyonel bisiklet takımı, Floransa belediye başkanı ve belediye konseyi üyelerinin katılımı ile 17 Mayıs günü düzenlenen törende Gino Bartali'yi andılar. Anma töreninin ardından iki ülkenin bisiklet sürücüleri Bartali'nin kat ettiği yollardan biri olan 190 km'lik Floransa-Assisi arasındaki yola çıktılar. Bu yıl 100.'sü düzenlenecek İtalya'nın Giro d'Italia bisiklet yarışını Gino Bartali üç kez kazanmıştı. Bu yıl Giro d'Italia, Bartali'nin doğum yeri, Floransa'nın çok yakınındaki Ponte a Ema'da bulunan bisiklet sürücüleri müzesinin önünden start aldı.

BİR PICASSO TABLOSUNUN SERÜVENİ

1940 yılında, işgal altındaki Fransa'da Naziler tarafından çalınan, Yahudi bir sanat tacirine ait Picasso'nun bir tablosu 45 milyon dolara satıldı. Picasso'nun 1939'da yaptığı 'Femme assise, robe bleu' adlı söz konusu tablo, aslında sanatçının birçok eserine modellik yapan sevgililerinden Dora Maar'ın portresidir. Sanat taciri Paul Rosenberg, 1940 yılının ilk aylarında bu tabloyu Picasso'dan 50 bin fran-

ka satın aldı. Nazilerin işgali sonrası Rosenberg Fransa'yı terk etti, New York'a taşındı. Naziler tarafından el konulan koleksiyonundaki sanat eserleri Paris'te, Jeu de Paume'da bir depoya taşındı. Picasso'nun bu eseri 1944'te Paul Rosenberg'in oğlunun başkanlığını yaptığı Fransız direnişçilerinin bir operasyonu sırasında yeniden ortaya çıktı. Tablonun bu serüveni, yönetmenliğini John Frankenheimer'in yaptığı 1964 tarihli 'The Train' adlı filme konu oldu.

IDINA MENZEL KOMEDİDE ROL ALIYOR

'Rent', 'Wicked' ve 'Frozen' müzikalleri ile ünlü olan 45 yaşındaki Idina Menzel, bu kez Broadway dışında bir komedide rol alacak. 'Wicked'de Elphaba ve 'Frozen'da Elsa rollerini canlandırırken söylediği ve hit olmuş şarkıları ile tanınan Idina Menzel'in rol aldığı, yazar Joshua Harmon'a ait 'Skintight' adlı komedi oyun, önümüzdeki baharda sahneye konacak.

YENİ TREND... SİYAH DONDURMA

Yaz aylarının vaz geçilmez serinleticisi dondurma, son olarak siyah türü ile ABD'de, ardından Tel Aviv'de giderek yayılmaya başladı. Siyah dondurma geçen yaz New York'ta Morgenstern's Finest Ice Cream'de, bu yıl da Los Angeles'te Little Damage'de satışa sürüldü ve yaygınlaştı. Önceleri Instagram'da resmine rastladığımız siyah dondurma, şimdilerde Tel Aviv'de Buza ve Iceberg gibi iki popüler dondurma zincirinde satışa çıktı. Biri Müslüman diğeri Yahudi iki genç tarafından ilki Galil'de kurulan Buza'nın (Buza Arapça dondurma demek) artık birçok şubesi var.

TİCARETE SOYUNDU

Oscar ödüllü oyuncu Gwyneth Paltrow son birkaç yıldır beyaz perdede görünmemesi sebebinin basın mensuplarına anlattı. Tüm zamanını kurduğu 'Goop' adlı şirkete ayıran 44 yaşındaki ünlü oyuncu, "Bu alanda çalışmaktan zevk alıyorum" dedi. Los Angeles Santa Monica'da ev sahipliği yaptığı bir seminde Paltrow, inovasyon, teknoloji ve liderliğe odaklanan medya şirketi Fast Company ile işbirliği yapmaya başladığını açıkladı.

HİTLER'DEN FRIEDA'YA MEKTUP

Rachel Azaria İsrail'de bir milletvekili. Ailesinin geçmişine ait evrakı karıştırırken ilginç bir belge buldu. Bu, büyükannesinin annesi Frieda'nın mektubuna, Adolf Hitler'in yazdığı ve imzaladığı bir yanıtı. Frieda, Hitler'in iktidara geldiği 1933'te Almanya Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg'a bir mektup göndermiş, "Yahudiler Almanya

nüfusunun sadece yüzde birini oluşturuyor, Yahudilere karşı kışkırtmaların sebebi nedir?" diye sormuştu. Frieda mektubunda şöyle diyordu: "1914'te nişanlandım, nişanım savaşta öldürüldü. Erkek kardeşlerim Max ve Julius Cohen Almanya için savaşırken öldürüldüler. Hayatta kalan tek kardeşim Willie savaştan kör döndü. Her üçü de kahramanlıkları için madalya ile onurlandırıldı. Fakat şimdi sokaklarda tartaklanıyoruz, Yahudilere karşı şiddet her gün artıyor, pogrom çağrıları yapılıyor."

Cumhurbaşkanı Hindenburg Frieda'ya üç gün sonra verdiği yanıtta, şiddete karşı olduğunu belirtmiş, Hitler'in el yazısı ile bir notu ilave etmişti. Hitler notta; "Bu kadının id-

diaları gülünç yalanlar.

Hiçbir pogrom çağrısı olmadı" diye yazmış, imzasını atmıştı.

Rachel Azaria'nın ailesi İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesinden bir süre önce Almanya'yı terk etti.

DOĞUMDAN SONRA İLK ÇIKIŞ

İkinci çocuğu Amalia'nın doğumundan sonra ortallıklarda pek görünmeyen Natalie Portman, Dior'un yeni parfümünün reklam kampanyası vesilesi ile düzenlenen davete katıldı. Eşi Benjamin Millepied ile geldiği davete katılmakla kalmayan Portman, Château de la Colle Noir adlı mekânda 150 konuğa ev sahipliği yaptı. Dior kreasyonu gece mavisi kıyafeti ile dikkat çeken ünlü oyuncu/yönetmen 2010 yılından beri Dior parfümlerinin reklam yüzü olmaya devam ediyor.

SOSYAL MEDYANIN GÜCÜ

Rotem Rabi'nin İsrail güzellik kraliçesi seçilmesi için öncelikle internette başarı göstermesi gerekti. Rotem'in sosyal medyayı ve özellikle Instagramı ustalıkla kullanması ona başarının kapılarını açtı. Bu sene ilk kez başvuru alan bir uygulama ile jürinin oylarıyla online oylamanın sonuçları değerlendirilerek güzellik kraliçesi seçilmiş oldu. Yarışmanın web sitesinde her yarışmacı hakkında bilgi ve fotoğraflar yer almaktaydı. Online oy kullananlar, bu web sitesine girip tercihlerini yapmadan adaylar hakkında bilgi edindiler. Rotem Rabi'nin sosyal medyadan destekçileri, finale kalan diğer dört adayın iki katı kadardı.

Genelde İsrail güzellik kraliçeleri modelikte uluslararası düzeyde başarılı olmaktadır. Örneğin 2004 güzeli Gal Gadot, sinema dünyasında Wonder Woman rolü ile uluslararası üne kavuştu.

Askerliğini sağlık görevlisi olarak tamamlayan Rotem Rabi, aralık ayında Çin'de gerçekleşecek dünya güzellik kraliçesi yarışmasında ülkesini temsil edecek. Yarışmanın birincisi seçilmesinin ardından sosyal medyada teşekkür mesajları yollayan Rotem, Facebook sayfasında; "Dünyadaki açlığın son bulması ve dünya barışı için çalışacağım" ifadesini kullandı.

EN SEKSİ ÜNLÜ

Scarlett Johansson

ABD 45. Başkanı Donald Trump göreve seçilir seçilmez, yılın ilk günlerinde "Kadınların direnişi" adı altında düzenlenen gösterilerin en büyüğü, başkent Washington'un ardından New York'ta düzenlendi. Sokaklar kadınların protestolarına sahne oldu. Donald Trump'ı, kadınlara saygısızlık etmekle suçlayan göstericiler ellerinde, 'Benim bedenim, benim seçimim', 'Bedenime dokunma', 'Gelecek kadınların olacak', 'Benim başkanım değil', 'Ellerini çek', 'Sevgi nefreti yenecek' yazılı dövizler taşıyıp, Trump karşıtı sloganlar attı. Göstericiler ayrıca ABD'nin 45. Başkanı seçilen Donald Trump'ın, seçim kampanyası sırasındaki göçmenlere ve Müslümanlara yönelik söylemlerini eleştirdi. Protestolarda ön saflarda yer alanlar arasında **Scarlett Johansson** da vardı.

'Lost in Translation', 'Vicky Cristina Barcelona' ve 'Hitchcock' filmleriyle tanınan ünlü aktris Scarlett Johansson İngrid, Danimarkalı mimar Karsten Johansson ile Polonyalı Aşkenaz (Doğu Avrupa Yahudisi) film yapımcısı Melanie Sloan'ın dört çocuğundan biri olarak 22 Kasım 1984'te New York'ta dünyaya geldi. Johansson güzelliği ve oyunculuk yeteneğinin yanı sıra başarılı bir şarkıcı olarak da tüm dünyada tanınıyor. Hunter Johansson adında bir ikiz erkek kardeşi, kendisi gibi oyuncu olan Vanessa Johansson

adında bir ablası ile Adrian adında bir erkek kardeşi bulunan Scarlett, 13 yaşındayken annesi ile babasının boşanmalarının ardından yaşamına New York'ta devam etti. Carrie Fisher, Sarah Michelle Fisher gibi birçok tanınmış ismin de gittiği Manhattan'daki Professional Children's School'dan 2002'de mezun olarak tiyatro eğitimine başladı. Scarlett Johansson'un tiyatro sahnesine ilk çıkışı henüz küçük yaştaiken 'Sophistry' oyununda oldu.

“Sahip
olduğum
her Şey için
savaşmak
zorunda
kaldım.”

9 yaşında 'North' filmiyle beyaz perdeye adım attıktan sonra Scarlett, 1998 yılında Robert Redford ve Kristin Scott Thomas ile birlikte 'The Horse Whisperer' (Atlara Fısıldayan Adam) adlı filmde oynadı.

Johansson'ın sinemaseverler tarafından tanınması 'Girl with a Pearl Earring' (İnci Küpeli Kız) filmiyle oldu. 2004 yılındaki 'Lost in Translation' (Bir Konuşabilse) filmi ile Venedik Film Festivali'nde **En İyi Kadın Oyuncu Ödülü**'nü alırken Altın Küre'ye de aday oldu.

2005 yılında Ewan McGregor, Michael Bay ile 'The Island' filminde oynayan Johansson, aynı yıl hayranı olduğu ünlü aktör, yapımcı ve yazar **Woody Allen**'in 'Match Point' filmi ile dördüncü kez **En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Altın Küre** adayı olarak gösterildi.

28 Temmuz 2006'da yine bir Woody Allen filmi olan 'Scoop'ta rol olan ünlü oyuncu, ardından ünlü yönetmen Brian De Palma ile 'The Black Dahlia' filminde çalışma fırsatını elde etti.

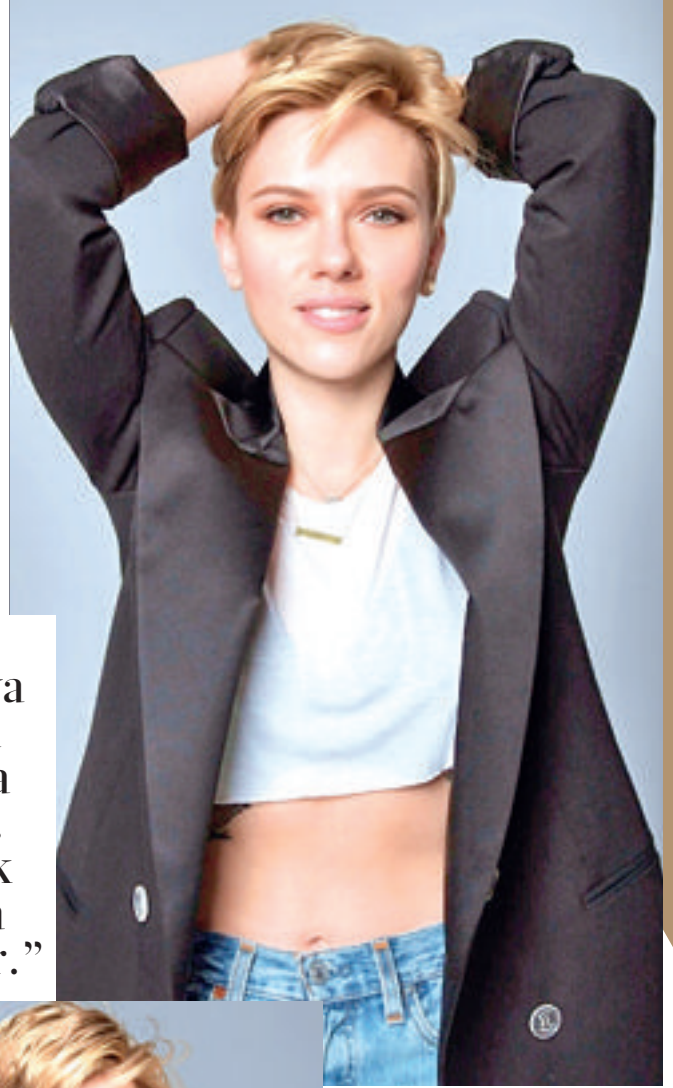
Bugün 33 yaşında ve sadece ABD'de değil dünyadaki en seksi kadınlarından biri olan Scarlett, erken yaşta ünlenen birçok oyuncunun aksine çocuk rollerden yetişkin rollerine geçişi başarılı bir şekilde yaptı.

Scarlett'in konuyla ilgili yorumu şöyle: "Her zaman içinde olmaktan mutlu olduğum işlerde çalıştım. Hiçbir zaman şımarmadım ve çok çalıştım. Önceliğim hep farklı işler yapmak oldu."

Oynadığı birçok film arasında son olarak, 'Kaptan Amerika: Kahramanların Savaşı' geliyor. **Natasha Romanoff** / 'Black Widow' karakterini başarıyla sergileyen güzel aktris Marvel'in sevilen tiplerine arasına girdi. 2016 yılı içerisinde vizyona giren 'Sing' filminde **Ash** karakterini seslendiren yıldız oyuncunun, 2017 senesinde yayınlanacak 'Ghost in the Shell' ile 'Rock That Body' filmlerinde rol alacağı kesinleşti.

Sadece sinema dünyasında boy göstermeyen Johansson, modacı **Calvin Klein**'in "Eternity Moment" adlı parfümünün reklamlarında da oynadı. 2005 yılında **Louis Vuitton**'un mankeni oldu. Şubat 2006'da "Vanity Fair" Dergisinin kapağında Scarlett

"Etrafımda çoğu insan ya ayrımcılığa uğradı ya da taciz edildi. Cinsiyetçilik bu dünyada gerçekten var."

Johansson, Keira Knightley ile birlikte çıplak poz verdi. 2006 yılında Esquire dergisi ve FHM dergisi tarafından "Yaşayan En Seksi Kadın" seçilerek FHM Dergisinin Mayıs kapağında yer aldı. 2006 yılında Reebok ile sözleşme imzalararak reklam kampanyalarında oynadı ve ardından 2007 yılında Playboy Dergisi tarafından "Yılın En Seksi Ünlüsü" seçildi. Stieg Larsson'un çok satan romanı 'Ejderha Dövmeli Kız'ın sinemaya uyarlanmasında **Lisbeth Salander** rolünü alamamasının nedenini, filmin yapımcıları, ünlü oyuncunun karakter için 'fazla güzel' olması olarak gösterdi.

JOHANSSON, OXFAM ELÇİSİ OLDU

“Birlikte, yoksul olmadan daha adil bir dünya elde edebiliriz,” sloganıyla Oxfam, doksandan fazla ülkede ortak ve yerel topluluklarla birlikte çalışan 20 kuruluşun uluslararası bir konfederasyonudur. Scarlett Johansson, 2007 yılında Oxfam İyi Niyet Elçiliği’ne seçilmişti. Dünyadaki üç kişiden biri yoksulluk içinde yaşarken Oxfam, insanların yoksulluğa karşı gücünü harekete geçirerek dünyayı değiştirmeye kararlı.

Oxfam, dünyanın dört bir yanında insanları fakirlikten kurtarmak ve gelişmek için pratik, yenilikçi yollar bulmaya çalışır. Krizler esnasında hayat kurtarır ve geçim kaynaklarını yeniden inşa etmeye yardımcı olur. Ayrıca fakirlerin seslerini duyuran, yerel ve küresel kararları etkileyecek şekilde kampanya yürütür. Oxfam, yoksulluğa neden olan adaletsizlikleri sona erdirmek için ortak kuruluşlarla ve savunmasız kadınlar ve erkeklerle birlikte çalışır.

JOHANSSON, SODASTREAM İÇİN OXFAM’I BIRAKTI

2007 yılından bu yana yardım kuruluşu Oxfam’ın elçisi olarak görev yapan Scarlett Johansson, Batı Şeria’da işletilen İsraili şirket Soda Stream ile reklam kampanyalarında çalışmaya başladıktan sonra ortaya çıkan sorunlar nedeniyle Oxfam’ı bıraktı. Bildiğiniz üzere Johansson, Soda Stream’in Super Bowl’da yayınlanmak üzere hazırlanan reklam filminde yer aldı ve reklam filmi içinde rakipleri Coca-Cola ve Pepsi markaları geçtiği için Fox tarafından reddedildi. Johansson’un sözcüsü, aktris ile Oxfam arasında boykot, yatırımları çekme ve yaptırım uygulanması konusunda “büyük bir fikir ayrılığı” ortaya çıktığını belirtti. Soda Stream’in Batı Şeria’daki bir Yahudi yerleşiminde fabrikası var. Oxfam, uluslararası hukuk tarafından yasadışı görülen yerleşim bölgeleri ile

ÖZEL HAYATIYLA JOHANSSON

Derek Peter, Benicio Del Toro, Jared Leto, Justin Timberlake, Josh Harnett gibi birçok ünlü erkek ile birlikteliği olan Scarlett Johansson, her zaman işiyle anılmak istediğini, özel hayatını medya ile konuşmayacağını ancak tek eşliliğe inanmadığını ve tek eşliliğin insan doğasına aykırı olduğunu defalarca söylemekten geri kalmadı. 2008 yılında evlendiği Ryan Reynolds ile 2010 yılında sessiz sedasız boşanan güzel oyuncu Eylül 2013’te Fransız gazeteci Romain Dauriac ile nişanlandı. 2014 yılında ilk bebeğini dünyaya getirdi.

ticari ilişkilere karşı çıkıyor. İsrail ise bu tutumu benimsemiyor. Oxfam, Johansson’un elçilik görevini bırakma kararını kabul ettiklerini ve katkılarından dolayı ünlü aktrise minnettar olduklarını ifade etti.

FRANSIZ EŞİ ROMAIN DAURIAC’TAN BOŞANDI

Hollywood’un ünlü oyuncusu Scarlett Johansson’ın, Fransız gazeteci Romain Dauriac’tan boşandığı iddia edildi. People’a konuşan bir kaynak, çiftin yaz aylarından bu yana ayrı olduğunu belirtti. Donald Trump’ın başkanlık koltuğuna oturmasının ardından Washington’da düzenlenen kadın yürüyüşüne katılan 32 yaşındaki Hollywood yıldızının evlilik yüzüğünü takmaması dikkat çekmişti. Johansson ve Dauriac ilk olarak

2012 yılında New York’ta öğle yemeği yerken birlikte görüldü. 2014 yılında evlenen çiftin kısa bir süre sonra kızları Rose Dorothy dünyaya geldi. Johansson, eşi Dauriac için, “Her şeyden daha fazla onun beynine aşık oldum,” dedi. Çift, iş konusunda da ortaklık yaptı ve patlamış mısır markası Yummy Pop’u kurdu. Johansson, 2008-2010 yılları arasında ‘Deadpool’ filminin kahramanı Ryan Reynolds’la evliydi.

**BHUTAN
KRALLIĞI**

**TSHERING
TOBGAY**

**&
KÜRESEL
ISINMA...**

ABD Başkanı Trump'ın imzalamayı reddettiği Paris Anlaşması... Küresel Isınma... Ve karbon salınımı... Derken... Sözü bir bilene bırakıyoruz: Başbakan Tshering Tobgay... Bhutan'ı nasıl sıfır karbon prensipleriyle yönettiklerini... Ülkelerini, halkını, çocuklarını, bizim çocuklarımızı, dünya için nasıl da el değmemiş tuttuklarının hikâyesini anlatıyor...

Merak ediyorsanız söyleyeyim: Hayır, üzerimdeki bir elbise değil ve hayır, içime ne giydiğimi söylemeyeceğim. Bunun adı “gho” – bu benim milli kıyafetim. Bhutan'daki her erkeğin giydiği kıyafet.

Tıpkı kadınlarımız gibi biz erkekler de açık ve parlak renkli kıyafetler giyiyoruz. Fakat kadınlarımızdan farklı olarak bizler bacaklarımızı gösteririz. Milli kıyafetimiz benzersiz olsa da bu, ülkemde yegâne benzersiz olan unsur değil. Sıfır karbon prensiplerine sadık kalmak için verdiğimiz söz de benzersiz! Konuyu satırlarında vurgulamak isterim.

Öncelikle durumu, bizim hikâyemizi anlatmalıyım.

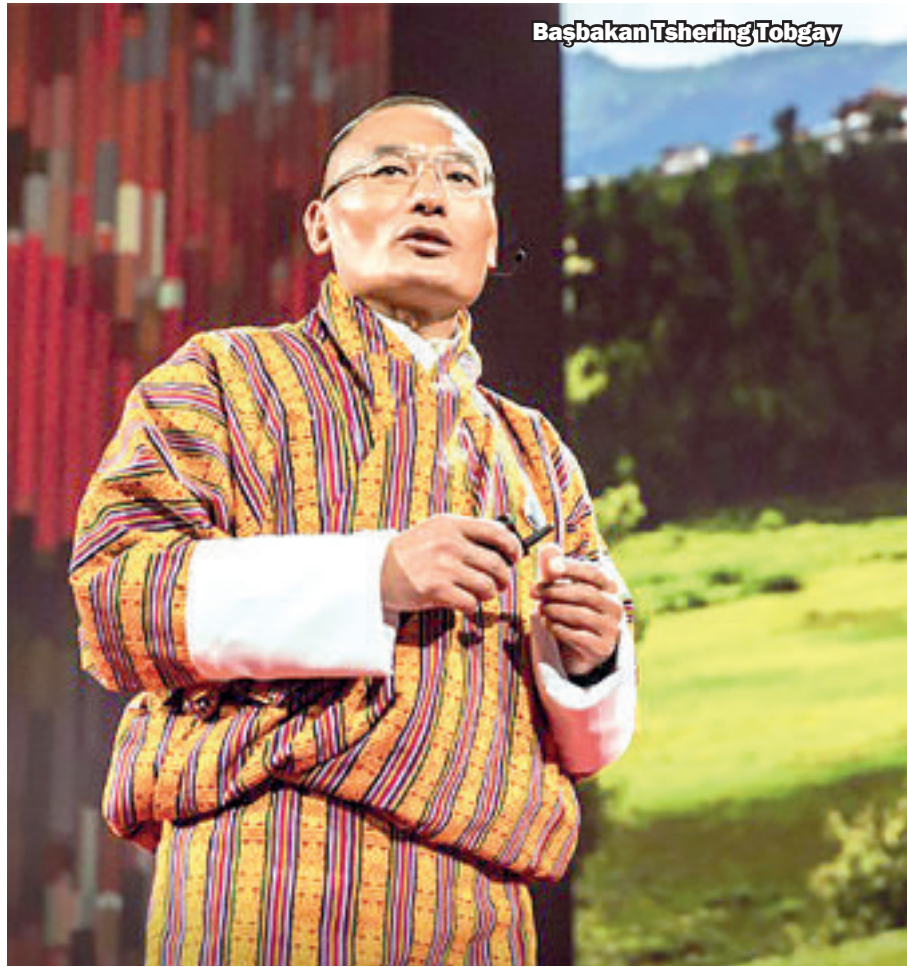
Bhutan, Himalayalarda bulunan küçük bir ülke. Shangri-La olarak anılırız. Sona kalmış tek Shangri-La olsa bile.

Lakin gerçekte biz Shangri-La değiliz. Ülkem sadece koca bir manastırdan ve mutlu keşişlerden oluşmuyor.

Gerçek şu ki, biz 700.000 kişiden oluşan ve dünyadaki iki dev popülasyonun (Çin ve Hindistan) arasında sıkışmış bir ülkeyiz.

Gerçek şu ki, küçük, gelişmemiş bu ülke hayatta kalma mücadelesi veriyor. Ama iyiyiz ve hayatlıyız! Aslında geliyoruz da... Gelişmemizin sebebi ise olağanüstü liderler tarafından yönetiliyor olmamız...

Aydın hükümdarlarımız, tamamı iyi yönetim kapsamında yer alan sosyal gelişmişlik, çevresel sürdürülebilirlik ve kültürün muhafazasıyla bağlantılı ekonomik büyümeyi dikkatle dengeleyerek, ülkemizi geliştirmek için durmaksızın çalıştılar. Biz, gelişmek için bütünsel yaklaşımı “**Gross National Happiness**” – GNH (“**Büyük Ulusal Mutluluk**”) şeklinde adlandırıyoruz.

Başbakan Tshering Tobgay

1970'lerde dördüncü kralımız, Bhutan için *Büyük Ulusal Mutluluk* endeksinin, GSMH – Gayrisafi Milli Hasıladan daha önemli olduğunu duyurdu.

O zamandan bu yana Bhutan'daki tüm gelişmeler, insanların mutluluğunun ve refahının çoğalmasını sağlayan birim GNH – *Büyük Ulusal Mutluluk* endeksiyle güç kazandı. Ancak bunu söylemek tabii ki yapmaktan daha kolay, özellikle dünyanın en küçük ekonomilerinden biriyseniz... Tüm GSMH'mız iki milyar dolardan daha az. Ekonomimiz bu denli küçük iken... Bu noktada işler şöyle ilginçleşmeye başlıyor: – Eğitim tamamen ücretsiz. Tüm vatandaşlarımız eği-

tim konusunda garanti altına alınmıştır. Çok çalışanlar ücretsiz üniversiteye de gidebilir.

- Sağlık da tamamen ücretsiz! Tıbbi muayene, tedavi, ilaçlar... Bunların hepsi devlet tarafından karşılanıyor.

- Bunları biz karşılıyoruz çünkü sınırlı kaynaklarımızı çok dikkatlice kullanıyoruz.

- Biz, değerlerle birlikte gelişen GNH - *Büyük Ulusal Mutluluk* misyonuna güvenmeye devam ediyoruz. Bizim ekonomimiz küçük ve bizim onu güçlendirmemiz gerekiyor. Ekonomik gelişmişlik önemlidir, ancak bu ekonomik gelişmişlik, eşsiz kültürümüzün ve el değmemiş doğamızın içi boşaltılarak elde edilmemelidir.

Bugün kültürümüz zenginleşiyor. Sanatımızı, mimarimizi, yiyeceklerimizi ve festivallerimizi, keşiflerimizi ve manastırlarımızı kutlamayı sürdürüyoruz. Ulusal kıyafetimizi de kutluyoruz. Bu yüzden "gho" mu gururla giyiyorum.

İlginc bir olgu: Bu kıyafet - *gho* dünyanın en büyük cebi! Tüm bedeni kapsayan bir cep. Bu cepte telefondan cüzdana, iPad'den, dosyalara ve kitaplara kadar tüm kişisel eşyalarımızı muhafaza ederiz. Bazen de en değerli yükümüzü - bebelerimizi!

Çevremiz de gelişme içinde: Ülkemizin %72'si ormanlarla kaplı. Anayasamız, Bhutan'ın bütün topraklarının, tüm zamanlar için, en az %60'ının ormanlarla kaplı olması şartını içermekte.

Anayasamız bize ülkeyi ormanlarla kaplama dayatmasını yapmakta.

Bu arada kralımız bu anayasayı, bize demokrasiyi dayatma konusunda da dayatmıştır.

Halkça demokrasiyi istemedik, talep etmedik, arzulamadık; üstelik kesinlikle uğruna savaşmadık. Bunun yerine kralımız konuyu anayasaya dâhil ederek demokrasiyi bize dayattı. Hatta daha ileri de gitti ve anayasaya hükümler ekleyerek, krallara itiraz edebilmek için insanları güçlendirecek yasalar ekledi.

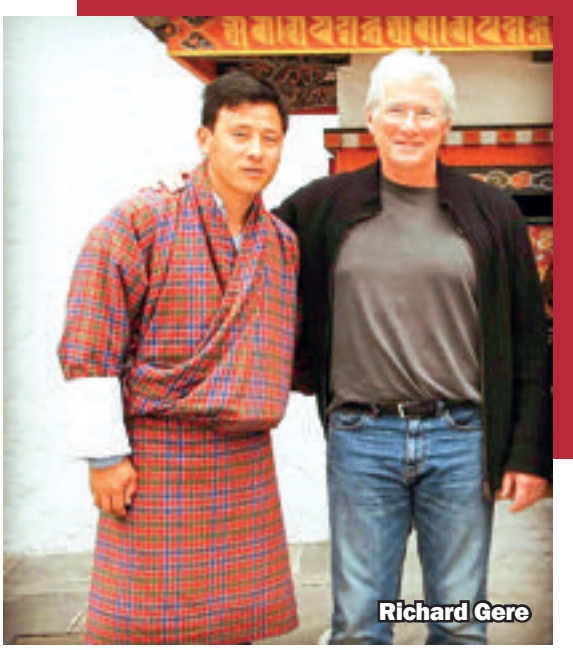
Kralların da 65 yaşında emekli olması şartını getirdi. Bizim şu anda emekli olmuş bir kralımız var: Bir önceki kralımız - Muhteşem Dördüncü! O, on yıl önce, ihtişamının zirvesindeyken, 51 yaşında emekli oldu. Ülkemizin %72'si el değmemiş ormanlarla kaplı. Dünyada, arta kalmış birkaç geniş çaplı bio-çeşitliliği olan nadir yerlerden biriyiz. İşte bu yüzden küresel ısınma tehdidi altında olan dünyada biz sıfır karbon düzeyinde bir ülkeyiz. Anlaşılan o ki, bu büyük bir mesele. Görünen o ki, dünyadaki sıra dışı 200 ülke arasında sıfır karbon çizgisinde olan yegâne ülkeyiz. Aslında bu bilgi doğru değil. Şöyle demeliyiz: *Bhutan sıfır değil, eksi karbon bir ülke.* Tüm ülke 2,2 milyon ton karbondioksit üretiyorken ormanlarımız bu miktarın üç katından daha fazlasını emiyor. Yani biz, her yıl 4 milyon tondan fazlası için karbon azalması içindeyiz.

Ayrıca biz debisi yüksek akarsularımızdan elde ettiğimiz elektriği ihraç ediyoruz. Günümüzde ihraç ettiğimiz temiz enerji, komşularımızın yaklaşık 6 milyon ton karbondioksitini telafi ediyor. Şayet su gücü potansiyelimizin yarısını bile elde edebiliyorsa 2020'de, 17 milyon ton karbondioksiti telafi edecek miktarda elektrik ihraç ediyor olacağız. Şimdilerde üzerinde çalıştığımız konu: ihraç ettiğimiz temiz enerjinin yılda 50 milyon ton karbondioksiti telafi edecek bir miktar olmasına yönelik. Bu, bir yılda tüm New York'un ürettiği karbondioksit miktarından daha fazla...

Ülkemiz sınırları dâhilinde karbon sıkıntısı içindeyiz - dışarıda ise karbonu telafi ediyoruz. Bildiğiniz gibi küresel ısınma bir gerçek. İklim değişimleri ülkemizi de etkiliyor. Buzullarımız eriyor, ani su baskınlarına heyelanlara sebep oluyor, bu da felaketlere ve ülkemizin geniş çapta yıkımına sebep oluyor. Ülkemizde 2.700 buzul var. Konu şu: Ülkem ve halkım küresel ısınmanın oluşmasına yönelik hiçbir katkıda bulunmadılarsa da bunun acı sonuçlarına bizler de katlanmak durumundayız.

Richard Gere

İngiltere Prensi William, eşi Cambridge Düşesi Kate, Bhutan Kralı ve eşiyle

Küçük, fakir, kara ve dağlarla çevrili bir ülke için bu çok zor bir konu!

Fakat ellerimiz-kollarımız bağlı oturup beklemeyeceğiz – küresel ısınmayla savaşacağız. İşte bu yüzden sıfır karbon olmaya devam etmeye ant içtik.

Biz bu sözü ilk kez 2009’da COP15 sırasında Kopenhag’da verdik. Ancak kimse fark etmedi. Hükümetler birbirleriyle tartışmak ve küresel ısınma için karşılıklı suçlamalarda bulunmakla çok meşgullerdi. Küçük bir ülke elini kaldırıp, “Biz her zaman sıfır karbon kalma sözü veriyoruz,” dediğinde kimse bizi duymadı, umursamadı.

Geçtiğimiz Aralık ayında, Paris’teki COP 21’de biz, tüm zamanlar için sıfır karbon kalma yeminimizi tekrarladık. Bu kez duyulduk, fark edildik ve herkes umursadı!

Dünya ülkelerinin Paris’te bir araya gelip küresel ısınma gerçeği ile ilgili birlik olmaya niyetlenmelerinde, birlikte hareket edip birlikte çalışmayı kabul etmelerinde nasıl bir fark vardı? En küçüğünden en büyüğüne tüm ülkeler, sera gazı yayılımını azaltacakları sözünü verdiler. Küresel Isınma konulu BM Çerçeve Antlaşmasına göre, söz konusu taahhütler herkes tarafından yerine getirilirse, küresel ısınma 2 santigrat dereceye yakın olacak. Düşünün, bulunduğumuz odanın ısısını 2 derece yükseltecek olsak, sıcaklığı hemen fark ederiz.

Hepimizin taahhütlerini yerine getirmesi çok önemli. Bhutan olarak biz, sıfır karbon çözümümüzü tutacağız. Bunları nasıl yaptığımıza dair birkaç yöntem:

● Köydeki çiftçilere bedava elektrik veriyoruz. Böylelikle, yiyeceklerini pişirirken artık odun ateşini kullanmamalarını sağlamış oluyoruz.

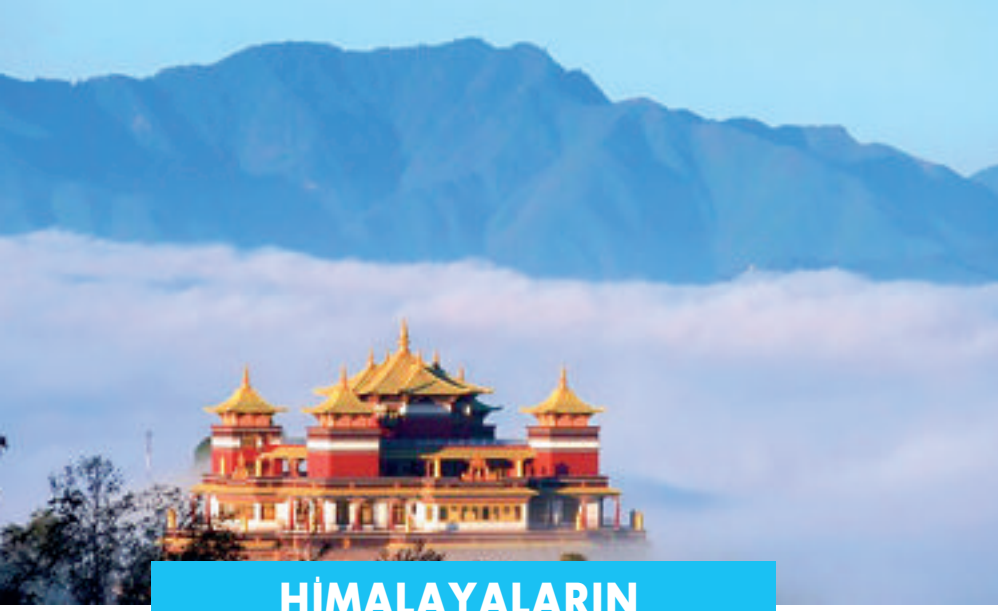

Brad Pitt

- Sürdürülebilir taşımacılığa yatırım yapıyoruz. Ve elektrikli araçların satın alınması için ödenek sağlıyoruz.
- LED ışıklandırmanın gerektireceği ödenekleri de sağlıyoruz.
- Hükümet tamamen kâğıtsız bir sisteme geçmeye çalışıyor.
- Tüm ülkeyi ulusal bir program olan Temiz Bhutan aracılığıyla temizliyoruz.
- Tüm ülkeyi diğer bir ulusal program olan Yeşil Bhutan ile ağaçlandırıyoruz.

Sıfır karbon stratejimizin temelindeki korunmuş yerlerimiz bizim ciğerlerimiz.

Bugün ülkenin yarısından fazlası, doğal koruma alanları, parklar ve vahşi yaşamı koruma alanları şeklinde koruma altında. Üstelik biz onları biyolojik koridorlar kurarak bir ağ şeklinde birbirine bağladık. Yani hayvanlarımız, tüm ülkede dolaşmakta özgürler.

HİMALAYALARIN GİZLİ KRALLIĞINA ZİYARET

Geçtiğimiz günlerde İngiltere Prensi William ile Cambridge Düşesi Kate'in de ziyaret ettiği Bhutan, şöhretlerin yoğun ilgisiyle karşı karşıya. Prens Charles'tan Richard Gere'e, Keanu Reeves'den Brad Pitt'e, Himalayaların Gizli Krallığı - Bhutan, küresel seyahat destinasyonları arasında en 'sıcak nokta' haline geldi. Bu ülkeyi onca cazip kılan ne?

İnternet ve kablo yayını Bhutan'a sadece 2002'de geldi. Hiçbir trafik ışığı veya yüzme havuzu yok. Sabah trafik yoğunluğu saatleri yaklar ve katırlarla sıkışıyor. Hiçbir dünya markasının mağaza açmasına izin verilmedi. Bhutan'da sadece ulusal kıyafet giyiliyor ve bütün ülke "sigara içilmeyen" bir alan. Ve yüzde 72'si muhteşem ormanla kaplı. "Bhutan biyolojik çeşitlilik, eko ve kültürel ziyaretler için en sıcak nokta.

Ziyaretçiler buraya, doğa yürüyüşleriyle ormanlardan doğal kuzeydoğu buzullara kadar çarpıcı güzelliği için geliyorlar.

Yüzde 72'si orman örtüsüne sahip Bhutan, egzotik yaban hayatına da ev sahipliği yapıyor. Düzenlenen şenliklerle büyük bir beraberlik sergilenmekte. Danslar, şakalarla beslenen eğlenceler ve katılımcılarının kötülüklerden arınma törenleri... İşte bu yüzden ülke yüzlerce manastır ve şakacı-çocuk-keşişleri de bağrında barındırmakta.

Brad Pitt de, Bhutan'ın ormanlarını korumak için ağaç dikti. Maksat, ünlü bir simanın dünyada ağaç dikerek karbon emisyonunun telafi edebileceği konusunda örnek oluşturması...

Bu arada, Bhutan Hükümeti'nin turist sayısını da denetim altında tuttuğunu belirtmek gerek.

Bhutan Hükümeti, gecelik 200 dolarlık bir harcama zorunluluğu getirdi. Dolayısıyla, Bhutan'ın yılda 14.000 turist kazanmasının nedenlerinden biri de bu...

Her yıl, doğal parklarımızda yaşayanlara, ormanlarını küresel ısınmaya uyumlu hale getirmeleri için yardım ediyoruz. Doğa ana ile ahenk içinde yaşamaya devam ederken daha iyi bir yaşam sürdürmeleri için parklarda izinsiz avlanma, maden çıkarma ve kirliliği engellemek için kaynaklarımızı kullanıyoruz. Ancak bu pahalı bir şey... Önümüzdeki birkaç yıl, küçük ekonomimiz çevreyi korumaya yönelik yeterli kaynaklara sahip olamayacak. Aslen rakamları işin içine kattığımızda bütün koruma çabalarımızı tamamen finanse edebilecek duruma gelmek için en azın-

dan 15 yıla gereksinimiz varmış gibi görünüyor. Ama ne Bhutan'ın, ne de dünyanın bu 15 yılı geriye dönük biçimde telafi etme şansı yok.

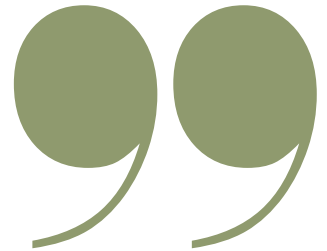
Bu yüzden Majesteleri Kral, 'Hayat İçin Bhutan'ı başlattı. Hayat İçin Bhutan, bize ihtiyacımız olan zamanı - bir mola verdi.

Hükümet işi bizden devralana kadar parklarımızla ilgilenmek, onlara bakmak için bir kaynak yaratma mekânizması...

Fikir; bireysel bağışçılardan, ortaklıklardan ve topluluklardan bir geçiş fonu yaratmak. Ancak mesele, önceden belirlenmiş şartların sağlanması ve tüm fonların yerine getirilmesinden sonra çözülmüş olur. Yani çok taraflı, tek sonuçlu - Wall Street'ten ödünç aldığımız bir fikir.

Bireysel bağışçılar, bu planın eksik destekleneceğine dair endişeleri olmaksızın vaatlerini yerine getirebilirler. Bu, 15 yıllık bir ufuk taşıyan bir proje! Ve burada milyonlarca ton karbondioksit söz konusu... Teklif kâpandıktan sonra, hükümetimize 15 yıllık zaman diliminin sonuna kadar kendi fonumuzu yavaş-yavaş arttıracak zamanı vereceğiz ve bu süreçte parklarımızı korumak için bu geçiş fonunu kullanacağız. Bundan sonrasında, hükümetimiz tam finansmanı garanti ediyor. Hemen hemen amacımıza ulaşmaktayız ve bu nedenle sonra teklifi kapatmayı düşünüyoruz.

Dünya Vahşi Yaşam Fonu bu yolda esas ortağımız ve onları, Bhutan'da ve dünyada yaptıkları harika işler için saygıyla selamlıyorum.

Kaynakça: TED - Mart 2016, <http://www.ecorazzi.com>

SIRLARLA DOLU BİR FENOMEN

TITANIC

TITANIC ENKAZI SEKAI SET ÖZEL DENEYİMİ

Türkiye'de ilk kez ve sadece Sekai Tour özel yetkisi ile!

SEKAI TOUR®
Bu Senin Dünyan!

IN COOPERATION WITH THE BLUEFISH

2018 Yılı İçin Dünyadan Son 2 Kişilik Kontenjan!

TITANIC ENKAZINI GÖREN İNSAN SAYISI, UZAYA ÇIKAN İNSAN SAYISINDAN DAHA AZDIR!

DÜNYA AYNI, FARKLI KILAN SEKAI...

İLK'LERİN SEYAHAT MARKASI

OKYANUSYA
Avustralya &
Yeni ZelandaSYDNEY (2) MELBOURNE (1)
ULURU (1) CAIRNS / PORT DOUGLAS (3)
BRISBANE / GOLD COAST (2)
QUEENSTOWN (2)
ROTORUA (1) AUCKLAND (2)
8 Aralık 2017
26 Ocak 2018
16 Şubat 2018
17 gün
\$ 8.500
QATARGÜNEY AMERİKA
Brezilya & Arjantin
SAO PAULO (1)
RIO DE JANEIRO (3)
IGUAZU ŞELELELERİ (1)
BUENOS AIRES (2)23 Kasım 2017
14 Aralık 2017
25 Ocak 2018
8 Şubat 2018
9 gün
\$ 4.750
TURKISH AIRLINESGÜNEY AFRIKA
Güney Afrika &
Victoria Şelaleleri &
Zambezi Queen
CAPE TOWN (2) VICTORIA ŞELELELERİ (2)
ZAMBEZI QUEEN NEHR SAFARISI (3)
JOHANNESBURG (1) SUN CITY (2)25 Ağustos 2017 (Kurban Bayramı)
12 Kasım 2017
17 Aralık 2017
14/26 Ocak 2018
9-12 gün
\$ 4.000
\$ 6.200
TURKISH AIRLINESMADAGASKAR & MAURITIUS
ANDASIBE (1)
ANTANANARIVO (1)
MORONDAVA (2)
MAURITIUS (3)29 Ağustos 2017 (Kurban Bayramı)
26 Eylül 2017
24 Ekim 2017
28 Kasım 2017
23 Ocak 2018
9 gün
\$ 5.250
TURKISH AIRLINESMASHPI & GALAPAGOS
CARTAGENA (2)
QUITO (2)
MASHPI BULUT ORMANI (3)
GALAPAGOS ADALARI (4)
BOGOTA (3)*National Geographic Unique
Lodges konaklamalar.
02 Aralık 2017
10 Şubat 2018
14 Nisan 2018
16 gün
\$ 12.700
TURKISH AIRLINESPASİFİKTE ÇİFT YENİ YIL
Güney Kore &
Fiji & Samoa &
Amerikan Samoası
SEOUL (3) CAST AWAY ADASI (Fiji) (2)
APIA (Samoa) (3) PAGO PAGO
(Amerikan Samoası) (1) DENARAU (Fiji) (1)*24 saatten kısa bir sürede yeni
yılı iki kez kutlayacaksınız!
Son Kayıt Tarihi: 31 Ağustos 2017
23 Aralık 2017
15 gün
\$ 11.500
TURKISH AIRLINESPERU & BOLİVYA
LIMA (3)
PISCO / PARACAS (1)
LA PAZ (3)
PUNO (2)
KUTSAL VADI (2)
MACHU PICCHU / CUSCO (1)24 Kasım 2017
26 Ocak 2018
16 Şubat 2018
14 gün
\$ 5.900
TURKISH AIRLINESBÜYÜK AMERİKA
LOS ANGELES (3)
LAS VEGAS (2)
SAN FRANCISCO (2)
NEW YORK (3)
ORLANDO (3)
MIAMI (2)30 Ağustos 2017
(Kurban Bayramı)
27 Eylül 2017
17 gün
\$ 6.500
TURKISH AIRLINESHİNDİSTAN
VARANASI (2) AGRA (2)
JAIPUR (2) UDAIPUR (2)
JODHPUR (1) JAISALMER (2)
YENİ DELHI (2)20 Ekim 2017
24 Kasım 2017
19 Ocak 2018
23 Şubat 2018
14 gün
\$ 3.800
TURKISH AIRLINESAMAZON & KARAYİPLER
MANAUS (4)
CURACAQ (4)7 Aralık 2017
18 Ocak 2018
22 Şubat 2018
9 gün
\$ 5.200
TURKISH AIRLINES90 DERECE KUZAY KUTBU
Svalbard & Kuzey Kutbu
OSLO (1)
SVALBARD (LONGYEARBYEN) (2)
KUZAY KUTBU (BARNEO BUZ KAMPI) (1)04 Nisan 2018
23 Nisan 2018
5 gün
€ 21.800
TURKISH AIRLINESMEKSİKA & KÜBA
MEXICO CITY (3)
CANCUN (4)
HAVANA (3)
VARADERO (2)
SANTA CLARA25 Kasım 2017
27 Ocak 2018
3 Mart 2018
14 gün
\$ 5.800
TURKISH AIRLINESNEW YORK & BATI YAKASI
LOS ANGELES (3)
LAS VEGAS (2)
SAN FRANCISCO (2)
NEW YORK (3)30 Ağustos 2017
(Kurban Bayramı)
27 Eylül 2017
12 gün
\$ 5.300
TURKISH AIRLINESGÜNEY HİNDİSTAN & SRİ LANKA
MUMBAI (2) MAHABALIPUAM (2)
MADURAI (1) THEKADY (1)
KUMARAKOM (1) KOCHI (1)
NEGOMBO (1) HABARANA (1)
KANDY (1) NUWARA ELIYA (1)
BENTOTA (1) COLOMBO (1)25 Kasım 2017
27 Ocak 2018
10 Şubat 2018
16 gün
\$ 4.500
TURKISH AIRLINESPASKALYA & PATAGONYA
Şili & ArjantinSANTIAGO (2)
PASKALYA ADASI (3)
TORRES DEL PAINE ULUSAL PARKI (3)
EL CALAFATE (1) USHUAIA (2)
BUENOS AIRES (2)
1 Aralık 2017
19 Ocak 2018
23 Şubat 2018
16 gün
\$ 17.500
TURKISH AIRLINES

BİRLEŞİK KRALLIK

İngiltere & Galler & İskoçya &
Kuzey İrlanda & İrlanda Cumhuriyeti
LONDRA (3)
STRATFORD UPON AVON (1) / OXFORD
BATH (1) WINDSOR / CHESTER (1)
YORK (1) EDINBURGH (2)
INVERNESS (1) GLASGOW (1)
BELFAST (1) DUBLIN (2)
25 Ağustos 2017
22 Eylül 2017
15 gün
£ 3.950
TURKISH AIRLINES

HİNDİÇİN

Vietnam & Kamboçya & Laos
HANOI (2)
HALONG BAY (Bhaya Cruise) (1)
LUANG PRABANG (2)
SIEM REAP (2) PHNOM PENH (1)
HO CHI MINH (2)
3 Aralık 2017
28 Ocak 2018
18 Şubat 2018
18 Mart 2018
13 gün
\$ 4.900
TURKISH AIRLINES

BATI & DOĞU KANADA

QUEBEC (1)
MONTREAL (2)
OTTOWA (1)
TORONTO (2)
CALGARY / BANFF ULUSAL PARKI (1)
KAMLOOPS (1)
WHISTLER (1)
VANCOUVER (2)
25 Ağustos 2017
(Kurban Bayramı)
29 Eylül 2017
13 gün
\$ 5.900
TURKISH AIRLINES

BÜYÜK UZAK DOĞU

HONG KONG (3)
BANGKOK (2)
PHUKET (3)
SİNGAPUR (2)
30 Ağustos 2017 (Kurban Bayramı)
01 Aralık 2017
26 Ocak 2018
16 Şubat 2018
12 gün
\$ 2.850
TURKISH AIRLINESMÜNFERİT ve BALAYI
DESTİNASYONLARIMIZ:KANGURU ADASI SEYŞELLER
HAYMAN ADASI MALDİVLER
LORD HOWE ADASI KOH SAMUI
COOK ADALARI PHUKET
FJJI KRABI
BORA BORA BALI

SEKAI TOUR®

Bu Senin Dünyan!

+90 545 902 34 34 | +90 212 999 98 37 | www.sekaitour.com.tr

@/sekaitour /sekaitour /sekaitour

Pol Center 4/1 (Kanyon AVM yanı) Levent / İstanbul

1. sınıf oteller

Tüm turlar, yemekler
ve vergiler dahil

BİLİM

EĞİTİM VE ÖĞRETİM A.Ş.

1991

SEKAI TOUR bir Bilim Eğitim

Öğretim AS Kuruluşudur

Gök Kubbenin Altında Bir Soluk İstanbul

“İstanbul,
önünde şair
ile arkeoloğun,
diplomat ile tüccarın,
prenses ile gemicinin, Kuzeyli
ve Güneylinin, hepsinin aynı
hayranlık duygusuyla haykırdığı
evrensel ve son derece büyük bir
güzelliktir. Bütün dünya, bu
kent, dünyanın en güzel yeri
olduğu düşüncesindedir.”

Edmondo De Amicis

“Dünyada
çok az şehir
vardır ki, gök kubbesi
altında nice kültürlerin
yansımalarına, inançlara,
sanata, savaşlara,
yeniden doğuşlara ve
nice sevdalara dair
efsanelere konuk
olmuş izler
taşısın.”

Fotoğraflar: Rubi Asa

RÜZGAR GÜLÜ

Attila İlhan

Önümden çekilirsen
İstanbul görünecek.
Nerede olduğumu bileceğim.
Sisler utanacak eğilecek
Ağzının ucundan öpeceğim.
Saçına kalbimi taksam,
Avcunda bir şiir büyüyecek
Nerede olduğumu bileceğim.
Seni kucaklasam, kucaklasam,
Birbirimizin kalbini dinlesek,
Dünyanın kalbini dinlesek...

İki güvercin uçursalar
Büyük ateşler yaksalar,
İstanbul gibi yaksalar,
Bir gece vakti aklına gelsem,
Uykunu tutsam bırakmasam.
Nerede olduğumuzu bilsek...

Sen orada kal Kızkulesi...
Ve biz karşında İstanbul'a karşı...

Evin içinde bir oda, odada İstanbul
Odanın içinde bir ayna, aynada
İstanbul
Adam sigarasını yaktı, bir İstanbul
dumanı
Kadın çantasını açtı, çantada İstanbul
Çocuk bir oltaya atılmıştı denize, gör-
düm
Çekmeğe başladı, oltada İstanbul
Bu ne biçim su, bu nasıl şehir
Şişede İstanbul, masada İstanbul
Yürüsek yürüyor, dursak duruyor,
şaşırdık
Bir yanda o, bir yanda ben, ortada
İstanbul
İnsan bir kere sevmeye görsün, an-
ladım
Nereye gidersen git, orada İstanbul.

Aşk denilen kaleidoskobun buzlu
camına gözünüzü dayadığınızda, bin
bir cam rengârenk ışıklar saçarak
döndüğünde, her seferinde bambaşka
zamanlarda, bambaşka bir yüzüyle,
bambaşka bir İstanbul'u göreceksiniz;
Şaşıracaksınız.

Her yansımada, zamandan ve
mekândan bağımsız farklı bir renginiz
vardır sizin, İstanbul adı ile başlayan
ve o adla sonlanan. Hatta her şekilde
sizden bir parça ve o sevgiden bin bir
parça...

**Bazı kentler insanı
birdenbire içine alverir,
bazıları kendini sakınmadan
yaklaştıkça yavaş yavaş
ortaya koyar. Kuşkusuz
İstanbul bu tip kentlerden
birdir.**

Umberto ECO

Farkında mısınız, İstanbul artık koz-
mopolit yapısıyla devşirilmiş kültür-
leriyle ve binlerce yıllık birikiminin
mirasını harmanlayarak ortaya koy-
duğu yeni kimliklerle yalnız İstanbul-
lular için değil, tüm dünya insanları
için bazen tanımlanması zor ve tarifsiz
bir çekim alanı oluşturmaktadır.

21. yüzyılda artık kentler, varoluşları-
nın özgün niteliklerini korumaya ça-
lışarak, kentlilik düşüncesi ve kültü-
rünü bir arada yaşatarak, bunu kişile-
riyle birleştirerek, yaşayan ve capcanlı
kentleri oluşturmaktadırlar.

**Kentler aynen müzeler gibi; özgeçmişlerini
kaybetmeden kimliklerini canlandırarak,
kültürlerini gelecek nesillere taşıyarak ve
birikimlerini paylaşarak, küresel kültürü
oluştururlar.**

Kültürün günlük yaşama katılması ve toplumun her kesi-
mine yayılması, giderek daha büyük önem kazanmakta.
Ve işte İstanbul, böyle bir serüvenle, binlerce yıllık
geçmişini günün yaşayan dinamikleriyle "kimine göre
olumlu, kimi neyse olumsuz" birleştirerek, insanı bir-
denbire içine çeken bir rüya şehir niteliğindedir.

Öyle çok İstanbul'dan söz edilebilir ki;

Bin bir yüzü bir araya gelse, bir yap-bozun parçaları gibi
birbirini tamamlar ve zamanın olmadığı, gök kubbenin
altında bir efsaneyi gözlerimizin önüne serer.
Şimdi biraz daha somut detaylarda İstanbul'un bin bir

Şairin dediği gibi; Nereye gitsem, nasıl gitsem, neyle gitsem,
gidebilsem de; Hep karşımda İstanbul.

Binlerce yıllık insanlık tarihi, hayattan kareler, yaşa-
nan geçmiş ve sürmekte olan kültürlerin ayak izleri
İstanbul'da hep ilk günkü gibi taze, hep canlı ve hep yeni
yaşamlara gebe kalmıştır.

Dünyada çok az şehir vardır ki, gök kubbesi altında nice
kültürlerin yansımalarına, inançlara, sanata, savaşımlara, ye-
niden doğuşlara ve nice sevdalara dair efsanelere konuk
olmuş izler taşısın.

Resimlerini, gravürlerini, fotoğraflarını, hatta dizelerini,
yan yana koyun İstanbul'un ve dikkatle bakın o karele-
re, eğer oradaysanız ve eğer orada yaşıyorsanız; İstanbul
onların yansımalarından kendi yüzünüz gibi bakacaktır
size; Şaşıracaksınız...

yüzünden, çoğumuzun belki bildiği belki de unutmış olabildiği günümüz İstanbul'un geçmişiyle kurulan ve onu var eden küçük ayrıntılarına göz kırpalım.

Bunların birçoğunda Yahudilerin ince fırça darbeleriyle oluşturdukları kentlilik izlerini görmek her zaman mümkündür.

Sigmund Weinberg birgün elinde film makinesi, gelip İstanbul'a, İstanbullulara, izlenebilen ilk filmi 1896'da izletmiş olsaydı belki çok yıllar sonra o yılların İstanbul'una dair elimizde sadece Kargopoulos veya Max Fruhtermann kartpostalları kalacaktı.

Belki Henri Cartier Bresson'un çektiği fotoğraflar arasında Kamondo Merdivenlerini, onun gözleriyle ancak Ara Güler'in karesinde görebilecektik.

Kamondo Ailesinin İstanbul'da bıraktığı eserleriyle İstanbul yepyeni bir yaşan kültürüne belki de çok sonraları kavuşacaktı.

İstanbul'da (hele bugünlerdeki Kent-sel Dönüşün karmaşasına karşın) Bağdat Caddesi'nin bitişik nizam olmayıp bahçeli ve modern kent planlamasını Türkiye'nin ilk şehir planlamacısı Aron Angel'den bilemeyecektik.

Henry Prost ve Aron Angel'in yaptıkları ilk İmar Planı ile yeşil alan olarak düzenlenmiş ve Taksim Gezi-sinden Maçka'ya, oradan Dolmabahçe Sarayına uzanan alan korunmuş olabileseymiş, bugün belki de "Gezi Direnişi"ne gerek kalmadan daha çok yeşil alanımız olabileceken, şehir daha çok nefes alabilir olurmuş. İstanbul'un moda dünyasıyla tanışması, Vitali Hakko'nun Şen Şapkası ile başlamamış olsaydı, belki çok yıllar sonra batılı görünüme kavuşacaktı İstanbullu.

Bernar Nahum, Jak Kamhi, Garih ve Alaton yeni gelişmekte olan İstanbul'da sanayiye el atmamış olsalardı, İstanbul gelişimini ve teknolojisini daha geç tadacaktı.

**İstanbul daha
Konstantinopolis (MS 330)**

**adım bile almadan önce
Yahudiler'in bu topraklarda
yaşam izlerinin olduğu
bilinir. Karaköy'de,
Galata'da, Hasköy'de
Balat'ta, Kuzguncuk'ta,
Yeldeğirmeni
Haydarpaşa'da, Ortaköy'de
yılların yaşanmışlığıyla
yerleştirdikleri yaşama
kültürleriyle nice izler
bıraktıklarını biliyoruz.**

Aslında İstanbul, pek çok insan, gezgin, araştırmacı tarafından yazıldı, çizildi anlatıldı. Gerek filmlere, gerek şiirlere romanlara defalarca konu oldu. Bu da, İstanbul'un her sahnesinde farklı bir yüzünü tanıdığımız tiyatro oyununun parçaları gibidir.

İstanbul'a ait farklı bakış açıları bulmak, içinde yaşadığımız bu büyüklü kentte öylesine kolay ki. Şairlerin, romancıların İstanbul'u, mimarların, ressamların, fotoğrafçıların, gezginlerin İstanbul'u onlara öylesine farklı ve tatlı bir gülümsemeyle göz kırpar ki, biz ki konuklarıyız İstanbul'un; bize de onlardan bir pay düşer. Edmondo De Amicis'in İstanbul anılarında, Pierre Loti'nin hatıralarında, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde, Reşat Nuri, Kemal Tahir, Hüseyin Rahmi, Ahmet Hamdi'nin romanlarında, Atilla İlhan'ın dizelerinde, Mario Levi'nin, Orhan Pamuk'un İstanbul hatıralarında, Masumiyet Müzesi'nin rafları arasındaki, romanlarındaki kahramanların kullandığı, giydiği, işittiği, gördüğü, biriktirdiği, hayal ettikleri nice şeyler bizlere İstanbul'un yaşam bel-

leğini anlatır. Nice edebiyatçımızla, yakın geçmiş İstanbul'umuzun romanlarda, öykülerde, şiirlerde izlerini bulmak, onlarla yüzleşmek apayrı bir tat verir İstanbul ve edebiyat meraklılarına.

**Tarih boyunca her
zaman gözde bir kent
olmuş İstanbul. Batılı
oryantalistlerden,
Cumhuriyet döneminin
ilk Türk ressamlarına ve
çağdaş dönemin pek çok
sanatçısına kadar daima
popülerliğini korumuştur.**

Birçok ressam İstanbul'un tarifsiz güzelliklerini resmetmiş, her köşesini kendi algısında yeniden yaratmış, tuallerinde tanımlamış, duvarlarında süslemiştir.

Bir Naile Akıncı dediğinizde, Eyüp'ün sırtlarından Haliç bir başka türlü konuk olur bakışlarınıza. Devrim Erbil, kendine has gravüre yakın üslubuyla, sizi gökyüzünden İstanbul semalarına uğurlar. Süleyman Saim Tekcan, Osmanlı'nın atlarıyla buluşturur adeta İstanbul saltanatını. Hüsamettin Koçan, İbrahim Örs, İsmet Doğan, Mahir Güven, Mustafa Ata, Mustafa Plevneli, Bedri Baykam, Utku Varlık gibi her biri kendine özgü üsluba sahip ressamlar, İstanbul'u bir şekilde kendilerince yorumlamışlardır.

Bir metafor ve odak noktası olarak ele alındığında İstanbul, resimsel serüvenleri bağlamında kolayca sezilmeyen sanatçı ilişkilerini de açığa çıkarır. Her bir sanatçının sanatsal gelişimlerinde etkili olan bu büyülü kent, kimisi için günlük yaşam karmaşasını, kimisi için tarihsel dokusuyla birleşen serüvenini, kimisi için de simgesel göndermelerleriyle resimlerinin konusu oldu. Gün geçtikçe değişen ve her gün daha fazla biçim değiştiren İstanbul'un öyküsünü, ressamlarının gözlerinden anlamını aramak da bize düşmeli.

Osmanlı'da 16. yüzyıla damga vuran isimlerden biri olan Mimar Sinan, İstanbul'a, bugün bile hâlâ kullanılan, dünya kültür mirasına mal olmuş eserler bıraktı.

Aradan 5 asır geçmesine rağmen, İstanbul'un akla gelen en önemli mimari eserlerine baktığımızda hep "Sinan" çıkar karşınıza. Her biri anıtsal eserler olan ve zamanların sonsuzluğuna ad olmuş yapıtların mimarlarıdır o. İstanbul'da mimarlık, Cumhuriyetin

ilk yıllarıyla özellikle modernitenin adımlarını attı. Birinci Ulusal Mimarlık Akımının en önemli temsilcilerinden olan Vedat Tek, ardından Emin Onat, Sedat Hakkı Eldem, Abdurrahman Hancı, ortaya koydukları çalışmalarıyla ve eğitmen kimlikleriyle yeni nesiller yetiştirdikleri gibi, İstanbul'a da yakışan nice yapıtlar kazandırmışlardır. Boğaziçi dendiğinde, yalılarının sudaki gölgelerinde denize yansıyan yeşil dokusunun, erguvan ağaçlarının ışıltısında buluşması, bizleri alır, Saraylarına, Karsırlarına ve İstanbul'un bir gerdanlık gibi boynunu süsleyen Boğaz'ının tarifsiz güzelliklerine götürür. Balyan

Biraderlerin yapıtları, geçmişten günümüze boğaza adanmış inci tanelerinden farklı değildir.

Hele bunları İstanbul'un masal atmosferinde yakalayan İstanbul Fotoğrafçıları, bitmek tükenmeyen İstanbul öykülerini fotoğraflamışlardır.

Ara Güler, Ersin Alok, İzzet Keribar, Sabit Kalfagil, Yusuf Tuvi, Gültekin Çizgen, İbrahim Zaman, Halim Ku-

laksız gibi niceleri, bitmek tükenmeyen İstanbul'un her biri ayrı köşesinin ışığının peşinde olmuştur. Keşfinden bu yana sadece 170 yıl geçmiş olan fotoğraf tarihinde, İstanbul her dönem ilgi odağı olmuş, nice fotoğrafçılar çehresinin her anının, duygularının en bakirinin, ışığının en yalınının peşinden koşmuş, en güzel karelerini İstanbul'a ithaf etmişlerdir.

Küçük semtleri vardır ki İstanbul'un, sokakları arasında kaybolur, her köşesini semtin, o kimliksiz kişiyle fotoğrafı istersiniz. Çünkü o semt artık o sakinle bir, onunla bütün olmuştur. Örneğin Kuzguncuk; Bostaniyla esnafıyla, Kilisesi Sinagogu Camisiyle ve geçmişten günümüze sükun nüfusuyla halen bir köy dinginliğinde erguvan sokaklarının huzur dolu anılarını taşır. Ortaköy, Hasköy, Balat, Fener, Yel değirmeni, Haydarpaşa, Yeniköy, Sarıyer halen İstanbul'un tadına doyumaz köylerinden, mahallesine, oradan semtine geçiş yapmış huzur mekânları olmuşlardır.

Ve hele Boğaziçi; Şairin dediği gibi “Şıngır Mıngır.”

Boğaziçi, Dünya Coğrafyasının en güzel kesitlerinden biridir. Doğanın, tarihin ve şimdiki zamanın benzersiz bir alaşımıdır. Üzerine çok şey yazıldı iki bin yıldır, ama Salâh Bîrsel'in “Boğaziçi Şıngır Mıngır”ı başka bir türlü yazıldı. Günün her saatinde nasıl renk değiştiriyorsa İstanbul, nasıl farklı kokuyor, nasıl üflüyorsa rüzgarını tenimize, Bîrsel'in şiirleri de öylesine akar gider, Boğazın kıvrımlarından yalpalayarak giden bir martı gibi Şıngır Mıngır.

***“Bu şehir-i Sitanbul ki bî-misl-ü behâdr
Bir sengine yek pâre
Acem mülkü fedadır.” –
Bu İstanbul şehri ki, paha
biçilmez ona,
Tüm İran mülkü feda
olsun tek bir taşıma.***

NEDİM

Gök kubbenin altında bir İstanbul; Bazen hasretlerin, bazen öfkelerin, bazen soluksuz yaşanası rüyaların sarmalında benliğimizin parçası olur, kendimizi ancak onunla var eder, onsuz yok sayarız. Bazen ağrısı çöker göğsümüze; Ah İstanbul der, bir nefes sıhhat gibi.

İSTANBUL AĞRISI

Attila İlhan

kanatları parça parça bu ağustos geceleri
yıldızlar kayarken
şangur şungur ayaklarımın dibine dökülen
sen eğer yine İstanbulsan
yine kan köpüklü cehennem sarmaşıkları büyüteceğim
pançak pançak şiiirler tüküreceğim
demek yine ben
limandaki direkler ormanında bütün bandıralar ayaklanıyor
kapı önlerinde boyunlarını bükmüş tek tek kafiyeler
Yahudi sokaklarını aydınlatan Tel Aviv şarkıları
mavi asfaltlara çökmüş
diz bağlıyor
eğer sen yine İstanbulsan
kirlî dudaklarını bulut bulut dudaklarıma uzatan
Sirkeci Garında tren çığlıklarıyla bıçaklanıp
intihar dumanları içindeki Haydarpaşadan
Anadolu üstlerine bakıp bakıp
Ağlıyan
sen eğer yine İstanbulsan
aldanmıyorsam
yakaları karanfilli ibneler eğer beni aldatmıyorsa
kulaklarımdan kan fışkıncaya kadar
yine senin emrindeyim
utanmasam
gözlerimi damla damla kadehime damlatarak
kendimi yani şu bildiğin Attila İlhanı
zehirleyebilirim
sonbahar karanlıkları tuttu tutacak
Tarlabaşı pansiyonlarında bekârlar buğulanıyor
imtihan çığlıkları yükseliyor üniversiteden
Tophane İskelesinde diesel kamyonları sarhoş
direksiyonlarının koynuna girmiş bıçkın şoförler
uykusuz dalgalanıyor
ulan İstanbul sen misin
senin ellerin mi bu eller
ulan bu gemiler senin gemilerin mi
minarelerini kurdan gibi dişlerinin arasında
liman liman götürün
ulan bu mazut tüküren bu dövmeli gemiler senin mi
akşamlar yassıldıkça neden böyle devleşiyorlar
neden durmaksızın imdat kıvılcıkları fışkırıyor
antenlerinden
neden
peki İstanbul ya ben
ya mısralarını dört renkli duvar afişleri gibi boy boy
gümrük duvarlarına yapıştıran yolcu Abbas
ya benim kahrım
ya senin ağrın
ağır kabaranlarınla uykularımı ezerek deliksiz yaşattığın
çaresiz zehirler kusan çılgın bir yılan gibi
burgu burgu içime boşalttığın
o senin ağrın
o senin
eğer sen yine İstanbulsan
yanılmıyorsam
koltuğumun altında eski bir kitap diye götürmek istediğim
Sicilyalı balıkçılara Marsilyalı dok işçilerine
satır satır okumak istediğim
sen
eğer yine İstanbulsan
eğer senin ağrınsa iğneli beşik gibi her tarafımda hissettiğim
ulan yine sen kazandın İstanbul
sen kazandın ben yenildim
kulaklarımdan kan fışkıncaya kadar
yine emrindeyim
ölsem yalnız kalsam cüzdanim kaybolsa
parasız kalsam tenhalarda kalsam çarpılsam
hiçbir gün hiçbir postacı kapımı çalmasa
yanılmıyorsam
sen eğer yine İstanbulsan
senin ışıklarınca kulaklarıma saplanan bu ışıklar
gözbebeklerimde gezegenler gibi dönen yalnızlığımdan
bir tekmede kapılarını kırıp çıktım demektir
ulan bunu sen de bilirsin İstanbul
kaç kere yazdım kim bilir
kaç kere kirpiklerimiz kasaturalara dönmüş diken diken
1949 Eylülünde birader mirç ve ben
sokaklarında mohikanlar gibi ateşler yaktık
sana taptık ulan
unuttun mu
sana taptık

Hülya Uçansu

İstanbul Film Festivali & sinema serüveni...

Bu söyleşiyi yapmak gerçekten büyük keyif... Malum bu yıl İstanbul Film Festivali 36. yılını başarıyla tamamladı. Bu uluslararası festivalin kurucuları arasında yer alarak, çeyrek asır festivalin direktörlüğü görevini yürüttü, *Hülya Uçansu*. Ardından... Basın ve kamuoyunda yazdığı kitaplarla yer aldı. Bu nedenle kendisini daha yakından tanıyalım istedik.

Sevgili Hülya Uçansu... Öncelikle İstanbul Film Festivali ile başlayalım. Sinematek'ten bugüne nasıl gelindi? Nasıl kuruldu? Festival ne gibi aşamalardan geçti?

Ülkemize dünya sinema kültürünü getiren, tanıtan, daha da önemlisi çok sevdiiren Türk Sinematek Derneği 1965 yılında kurulmuştu. Dernek, kurucularından ve 11 yıllık yöneticisi Onat Kutlar'ın 1976 yılında görevini devretmesinin ardından mali sıkıntılar nedeniyle bir duraklama dönemine girmişti. 1980 yılının Eylül ayında da 12 Eylül askeri darbesiyle bütün diğer özerk kuruluşlar gibi kapatıldı. O ara dönemde, Kutlar, 1978 yılında da Kültür Bakanlığı bünyesinde-

Hülya Uçansu

ki AKM'de *İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi*'ni (İFYGM) kurduğu zaman beni merkeze gösterim şefi olarak çağırdı. 1975 yılında Sinematek'te onun asistanı olarak görev almıştım. 1979'da birlikte 3. Uluslararası Balkan Film Şenliği'ni düzenledik.

Bütün bu ortak çalışmalar onda benimle ilgili bir güven duygusu yaratmış olmalı ki, 1983'te İKSV yönetimi sinemayı vakfın bünyesinde kalıcı kılmaya karar verdiğinde Kutlar, Nejat Eczacıbaşı'na bu görevi ve benim çağrılmamı önerdi. Böylece benim 1983'ten başlayıp 2006'da

yirmi beşinci yılına kadar sürecek olan festival yöneticilik görevim, bir anlamda da “maceram” başladı. Festival 1983 ila 1988 yılları arasında o dönemin çok sevilen ismi **Sinema Günleri** olarak tanındı. 1989’da Uluslararası Yapımcılar Dernekleri Federasyonu’na (FIAPF) kaydolduk ve **Uluslararası İstanbul Film Festivali** adını aldık.

Festival, ilk kurulduğu yıl itibarıyla şehrin sinemaseverleri tarafından çok büyük bir coşkuyla kucaklandı. Düzenleyen kurum İKSV’nin yıldan yıla büyümesi ve kurumsallaşması sayesinde, hem yurt içinde hem dışındaki uluslararası festivaller platformunda büyük saygı görmekte.

İstanbul Festivali’nin dünya film festivalleri arasında yeri nedir?

Gerek programlarının niteliği, gerekse festivale yurtdışından gelen konukların ağırlanma kalitesi nedeniyle İstanbul Festivali’nin, dünya festivalleri arasında ilk 10’a girdiğini söylemek sanırım abartı olmaz. Cannes, Berlin ve Venedik dünyanın önde gelen ilk üç festivalidir. Onlardan sonra Toronto, San Sebastian gelir. İstanbul’u Londra, Selanik ile birlikte değerlendirebiliriz.

Festivalin kuruluş amacı neydi? Bu amacın gerçekleştiğini düşünüyor musun?

Festivalin kuruluş amaçlarından ilki, dünya sinemasında son dönemde üretilen filmlerin İstanbullu sinemaseverlere gösterilmesi idi. O yıllarda sinema piyasasında karate ve seks filmleri gözdeydi. Sinematek son altı yıldır etkinliğini yitirmişti. Nitelikli film izlemek isteyen izleyiciler büyük bir açlık içindeydi. Festival bu açlığı giderdi.

Diğer amaç ise çok önemli ve büyük bir boşluğu doldurarak ülkemiz sinemasının nitelikli ürünlerinin dünya sinemacılarına tanıtılmasıydı. Festival sayesinde genç sinemacılarımıza dünya festivallerinin kapısını açtık.

Her iki amacın da üst düzeyde gerçekleştirildiğine inanıyorum.

Festivalin Türk Sinema Endüstrisi’ne katkıları hakkında ne söylersin?

Dilek Gündoğ, Hülya Uçansu ile

“Türk Sinema Endüstrisi”ni oluşturan birimlere bakarsak, uzun metraj, belgesel ve kısa filmlerin yapımcıları, yönetmenleri ve teknik görevlilerinin yanı sıra film dağıtımçıları, oyuncularını, salon işletmecilerini, izleyici kitlesini sayabiliriz.

İstanbul Film Festivali bütün bu saydığım alanın her birinde yepyeni bir profilin oluşumuna ve gelişmesine neden oldu.

Bunların yanı sıra, o yılların sevilen marka adıyla söyleyeyim, Sinema Günleri ülkenin irili ufaklı çeşitli kent ve kasabasında yeni ve genç festivallerin başlatılması için bir deniz feneri görevi gördü.

Direktörlüğün sırasında gerek yönetmen, gerekse film yıldızı sayısız önemli sinemacıyı İstanbul’da ağırladınız. Sende en iz bırakan anın nedir?

Altyapının hiç olmadığı bir ülkede, kuruluş yılı itibarıyla uluslararası bir film festivalinin sorumlusu olduğum ilk yıllarda “kan kustuğumu” söylesem, inan çok büyütmüş olmam. Ancak senin de dediğin gibi bu çalıışmanın elbette hoş tarafları da vardı. Gençlik yıllarımda beyazperdeden izlediğim Sofia Loren, Catherine Deneuve gibi yıldızların, yıllardır hayranı olduğum Antonioni, Elia Kazan, Bertolucci gibi dünyanın en

önemli film yönetmenlerinin ve daha onlarçasının ev sahipliğini yapmak, onlarla aynı havayı solumak, onlara İstanbul’u sevdirmek benim için hayatın bana sunduğu büyük bir nimet oldu.

Bu süreçte Hülya Uçansu’nun sinema ve festival ile kariyer yolu nasıl kesişti, gelişti ve sonlandı?

Sinematek’in gösterilerine henüz öğrenciyken Kolej yıllarında gitmeye başlamıştım. 1975 yılında bir sonbahar günü yeni yılın programını almak için derneğe uğradım. Hani Orhan Pamuk, “Bir kitap okudum, hayatım değişti,” der ya. İşte benim hayatım da Sinematek’e uğradığım o gün, Onat Kutlar ile karşılaşmam sonucunda değişti. Sinematek’in 10. Yıl kutlamaları nedeniyle işleri çok yoğunlaşmıştı, bir yardımcıya ihtiyaç vardı. Onat Bey bana yarı zamanlı iş önerdi. Ben de kabul ettim ve fakülte çıkışlarında her gün Sinematek’e gitmeye başladım.

Kutlar’ın beni 1983’te Sinema Günleri yöneticiliğine önermesi ve Nejat Eczacıbaşı’nın bunu kabul etmesi üzerine “yaşam çizgim” belirlendi. Aslında o yıllarda bu gelişmelerin bana sinema alanında bir “kimlik” oluşturacağını ben de bilmiyordum. Ama hangi işe 30 yıl hesapsız kitap-

sız kendini adayarak çalışırsan sonunda o senin “kariyerin” oluyor. İKSV’den ayrılmam maalesef adanarak çalışılan o uzun yıllara ters orantılı olarak pek güzel olmadı. Yönetim Kurulu Başkanı Ş. Eczacıbaşı 2000’lerin başlarında, yılların didinmesinden sonra festivali zirveye taşıdığım dönemde, “kurumu gençleştirme” kararı aldı. Ama beni festivalin başından uzaklaştırdıktan sonra bu kararından nedense vazgeçti. Diğer festivalin direktöründen oldukça yaşlı olmasına rağmen onu yerinde tuttu. Bu durumda, sorunun benimle ilgili olduğu akla geliyor, kaçınılmaz olarak. Sebepini bugüne kadar rasyonel olarak hala çözemediysem de...

Peki bu başarılı meslek yaşamının gerisinde nasıl bir formasyon ve öz yaşam hikâyesi var?

Sinema sevgimin tohumları, doğduğum kasaba olan Bandırma’da atıldı. Dünyaya gözümü açtığım yıllarda babam Selim Ozar ve kardeşlerine ait Ozar Sinemaları adını taşıyan, biri kışlık, biri yazlık iki sinemamız vardı. Perdeden yansıyan ışığın büyümesine o yıllarda tutulduğumu düşünürüm hep.

HÜLYA UÇANSU

Yazar, Bandırma’da doğdu. Ortaokulu St. Georg Avusturya Kız Lisesi’nde (1961-1966); liseyi Arnavutköy Amerikan Kız Koleji’nde (1966-1971) okudu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü (1973-1977) bitirdi. Sinema sektöründe çalışmaya 1975’te Türk Sinematek Derneği’nde Onat Kutlar’ın asistanlığını yaparak başladı. Uluslararası İstanbul Film Festivali’nin kurucularından olan Uçansu, 1983-2006 yılları arasında İKSV tarafından düzenlenen festivalin yöneticiliğini yaptı. 1996’da İKSV çatısı altında Paris’te Georges Pompidou Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen sinemamızın o güne kadar dünyada düzenlenen en kapsamlı toplu gösterisinin direktörü oldu. 1987 yılı itibarıyla başta Venedik olmak üzere Chicago, San Sebastian, Rotterdam, Montreal, Montpellier, Roma, Valladolid, Torino, Edinburgh gibi dünyanın önde gelen film festivallerinde jüri üyesi ya da jüri başkanı olarak ülkemizi temsil etti. Uçansu İKSV’den ayrıldıktan sonra Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde öğretim görevlisi olarak (2006-2015) çalıştı. 2008 yılı itibarıyla Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi’ndeki İcra Kurulu Üyeliği devam etmekte.

İlkokulda çok iyi bir öğrenciydim. Annem orta ve lise eğitimi mi İstanbul’da yapmamı istiyordu. Yatılı öğrenci kabul ettiği için ortaokulu St. Georg Avusturya Kız Lisesi’nde okudum. Sonra liseye Arnavutköy Amerikan Kız Koleji’nde devam etmek istediğim için Kolejin sınavına girdim, kazandım. Bir öğrencinin başına gelebilecek en güzel yılları orada birlikte yaşadık. Kolejden sonra lisans eğitimimi İstanbul Üniversitesi’nin Laleli’deki Edebiyat Fakültesi’nin altıncı kattanındaki İngiliz Filolojisi’nde aldım. Orada da çok güzel zamanlar geçirdim.

Festival Direktörlüğünden sonra bir süre de ders verdiğini biliyorum. Hocalık deneyimin nasıl gelişti?

İKSV’den ayrılmam basında çok yankılandı. Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Deniz Bayraktar, henüz o günlerde beni Kadir Has’ta ders vermeye davet etti. Hemen kabul ettim. İyi de yapmışım. Dokuz yıl boyunca öğrencilerimle çok güzel zamanlar geçirdim. Onları sergilere götürdüm, filmleri, kitapları, festivalleri tartıştık. Sosyal medya üzerinden bazılarıyla hala haberleşiyorum. Öyle bir tecrübe edindiğim için mutluyum. O dönemi gülümseyerek, memnuniyetle hatırlıyorum.

Ve tabii son güzel uğraşın yazarlık ve kitapların...

Kitapları “benim ikinci baharım” diye adlandırıyorum. Festivaldeki işimi bana aratmayacak boyutta büyük bir haz veren, önceden hayalini dahi kuramayacağım bir çalışma alanı oldu benim için.

Festivalden ayrıldığım sene bütün sinemacı dostlarım tecrübelerimi yazmam için çok ısrar etti ama benimde o gücü bulamadım. Zamana ihtiyaç varmış. 2011 yılında festivalin 30. yılının kutlandığı sene “Galiba artık zamanı geldi” diyerek ilk kitabım: *Bir Uzun Mesafe Festivalcisinin Anıları*’nı yazdım. Kitap benzeri olmayan bir referans kitabı olarak sinema çevrelerinde ilgiyle karşılandı. Onu ikincisi izledi: *Nisan, Ayların En Güzeli*.

Hülya Uçansu'nun, Bir Uzun Mesafe Festivalcisinin Anıları (2012) ve Nisan Ayların En Güzeli (2014) adlı kitapları Doğan Kitap tarafından yayımlandı. Onat Kutlar'a Mektup Var - Dostlarından 80. Yaş Armağanı (2016) yazarın son kitabı, bir derleme. Dostları, Türkiye'nin hem önde gelen yazarlarından biri, hem de Türk Sinematek'ini kurarak Türkiye'ye dünya sinemasını tanıtmak için nefer gibi çalışan ilerici bir aydın olan Onat Kutlar'a hasretlerini dile getirdi.

Son olarak da *mentorum* olarak kabul ettiğim, kendisine çok şey borçlu olduğum Onat Kutlar'ın 80. yaşıyla ona bir armağan kitap hazırladım: *Onat Kutlar'a Mektup Var*. Yakın dostları ona bugünden mektuplar yazıp ona duydukları hasretlerini anlattılar. Hepimiz o mektup-

larda sevgili Onat Bey'in sesini yeneden duyar gibi olduk.

Özellikle büyük bir keyifle bir çırpıda okuyup bitirdiğim son kitabını biraz daha anlatmanı istiyorum. Özgün formatı ve dikkat çeken yapısı ile hem bir biyografi, hem anı, hem mektup hem de hepsi... Daha doğrusu hepsinin çok yetkin bir harmanı... Sürükleyici ve öğretici bir öykü tadında... Hemşehrisi olmaktan her zaman gurur duyduğum gerçek aydın, gerçek entelektüel Onat Kutlar ancak böyle anlatılabiliirdi... Sinema ile ilgisi olsun olmasın her okuyanın aynı tadı alabileceği özel bir kitap olmuş.

Onat Kutlar için bir kitap yazmayı gündemime aldığında bunun klâsik bir biyografi olmasını istemiyordum. Kendime format ararken eşim Ali Uçansu, "Dostları ona mektup yazabilirler" diyerek kitabın temel taşı oluşturdu fikri verdi.

Hazırlık aşamasında Kutlar'ın

kronolojik olarak yaşam öyküsünü, yaşamının hangi dönemini kimlerle paylaştığını belirledim. O kişilere ulaştım. Onun yaşamının 1975 yılı sonrasını hep birlikte geçirdiğimiz için zaten pek çok kişiyi tanıyordum. Mektup yazarlarına istediğim mektubun tematik içeriğini tarif ettim. Kutlar nasıl bir ortamda çocukluğunu, gençliğini geçirmişti. 20. yüzyılın ikinci yarısında onun yaşadığı ülkenin kültürel, toplumsal ve politik koşulları neydi ve Kutlar o ortamlarda nasıl bir birey olarak hayatını sürmüştü. Kafamda yola çıkarken oluşturmak istediğim Onat Kutlar portresinin ne olduğunu biliyordum. Kitabın kurgusunu ona göre yaptım. Ortaya çıkan kitap için bir yakın dostu: "Onat'a da bu yakışır," dedi. Aldığım en büyük armağan da bu oldu.

HÜLYA UÇANSU İLE ENGİN ÇAĞLAR'A 22. SADRİ ALIŞIK SİNEMA ONUR ÖDÜLÜ

Bu yıl 22'ncisi düzenlenen Sadri Alışık Tiyatro ve Sinema Oyuncu Ödülleri, MKM'de düzenlenen törenle sahiplerini buldu. Beşiktaş Belediyesi ev sahipliğinde düzenlenen, 22. Sadri Alışık Tiyatro ve Sinema Oyuncu Ödülleri sahiplerini buldu. Mustafa Kemal Merkezi'nde gerçekleştirilen ödül töreninde yılın en iyileri ödüllendirildi. Sunuculuğunu Yekta Kopan'ın yaptığı ödül törenine sinema ve tiyatro camiasından çok sayıda isim katıldı. Pek çok ünlü sima, 8 Mayıs gecesi, büyük usta Sadri Alışık adına düzenlenen ödül gecesinde bir araya geldi. Törende, sinema ve tiyatro olmak üzere iki ayrı alanda ve farklı kategorilerde ödülleri verildi. Beşiktaş Belediye Başkanı Av. Murat Hazineci'yi temsil eden eş Özlüm Hazineci katıldı. Özlüm Hazineci, sinema kategorisinde onur ödülüne layık görülen Engin Çağlar ve Hülya Uçansu'ya ödülleri takdim etti.

Tarihî dokusuna ait şık tasarımlarıyla 10 Karaköy

“Tarihî dokusuna ait şık tasarımlarıyla **10 Karaköy Otel ve Restoranları** hakkında otelin Genel Müdürü **Eylem Atalay** ile söyleştik...”

10 Karaköy'ün hikâyesini kısaca bize anlatır mısınız?

Otelimizin olduğu bina İstanbul'un en eski binalarından. Tarihi 18. yüzyıla kadar dayanıyor. Çok bilinmiyor ama aslında Balıklı Rum Hastanesinin ilk binası burası. O dönemde Karaköy limanı ticari açıdan hareketli olduğu için gemicilerin çok kullandığı bir hastaneymiş burası. Ancak, dönem veba salgının da olduğu bir dönem ve vebanın şehre yayılmasından endişe edildiği için hastane şimdiki yerine, Yedikule'ye taşınmış. Galata yangınlarının birinde yanan orijinal ahşap binanın bugünkü haline gelmesini sağlayan dönemin Rum Patriği ve Rum cemaatinin katkılarına ithafen hazırlanan mermer kitabeler hala otelimizin lobisinde görülebilir. Renovasyonu ve iç tasarımı tarihî dokusuna sadık kalınarak tamamlanan otelimizde Sinan Kafadar'ın imzası var. Kendisi, orijinal binadan ilham alarak

balık detayını bolca kullanmış. Örneğin, lobimizdeki süs havuzunda yer alan ve oda sayımızı temsil eden bronz balıklar ve balık kabarcıklarını anımsatan ikonik aydınlatmamız, otelimizin en çok ilgi gören ve fotoğraflanan yerleridir.

Otelinizdeki, restoranlarımız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Küçük ve butik bir otel olmamıza rağmen yeme içme ve davet alanı olarak çok fazla alternatif sunabiliyoruz. Misafirlerimizin kahvaltılarını aldığı restoranımız Brasserie Ten'in yanısıra, hemen karşısında yer alan Kupaj Lounge, harika bir tarihî yarımada manzarasının eşlik ettiği teras barımız ON10 ve bir üst katında yer alan ON10 Lounge'muz, özel yemek davetlerine ev sahipliği yapabildiğimiz Private Dining Room'umuz, 73 metrekarelik 60 kişiye kadar ağırlama yapabildiğimiz bir de toplantı salonumuz var.

Her bir mekânımız farklı yaş gruplarına ve farklı zevklere hitap ediyor.

ON10 Teras Bar'ımızda 100 kişiye kadar kokteyl ve parti düzeninde davet organize edebiliyoruz. Hali hazırda bir DJ kabini ve sahnesi olması ve içeride istediğimiz düzeni alabildiğimiz için basın lansmanlarının, çeşitli parti ve kutlamaların, canlı müzik performanslarının gözdesi.

Bir üst katındaki Lounge'da ise, daha küçük ve kompakt davetleri veriyoruz. Lobi katındaki Kupaj Lounge favori yerimiz çünkü çok fonksiyonel bir mekân. Burada bugüne kadar defileden nişana, baby shower'dan doğumgünü partisine çok farklı etkinlikler düzenledik. Yüksek tavanları, ark şeklindeki büyük camları, salonu bölümlere ayıran kadife perdeleri ve romantik iç tasarımı ile diğer mekânlarımızdan ayrılıyor.

En alt kattaki Private Dining Room ise bizim gizli kalmış mekânımız. Adı üzerinde, orada kış aylarında cumartesi akşamları

“Secret Dining Enroute” adında yemekli özel bir performans sergiliyoruz. Orient Express treninde tarihte bir yolculuğa çıkmak isteyenleri Ekim itibari ile bekleriz. Uzun bir ahşap masanın etrafında 36 kişiyi ağırlayabildiğimiz bu mekân, yine aile yemekleri ya da özel şirket yemekleri için çok tercih ediliyor.

Bütün menülerimiz Şef İpek Mutlu tarafından hazırlanıyor. Yaz menümüzde İspanyol esintileri, tapaslar hâkim; şefimiz şu aralar kış için harika bir menü hazırlığı içerisinde.

Son olarak söylemek istediğiniz neler?

Geçtiğimiz yıl SBE ile birleşen Morgans Hotel Grubu'nun İstanbul temsilcisi 10 Karaköy, haftasonları Tarihî Yarımada, Karaköy, Galata, Beyoğlu ve Balat'ı keşfetmek isteyen lokal misafirlerimizin de uğrak yeri oldu. Yılı dönümü, doğumgünü gibi özel günlerinde otelimizde konaklayan misafirle-

rimiz, en çok bölgenin sunduğu zengin aktivitelerden memnun kalıyor. Yürüyerek ve tarihî Galata Köprüsü'nü geçerek Tarihî Yarımada'ya, Galata Kulesi'ne, İstanbul Modern'e, diğer sanat sergi ve galerilerine ulaşabiliyorsunuz. Gastronomi anlamında da Karaköy son yıllarda çok yol kat etti. Misafirlerimiz her zevke ve damağa hitap eden farklı restoranları ziyaret edebiliyorlar.

10 KARAKÖY
İSTANBUL

Kemeraltı Cad. No:10
Karaköy, İstanbul

T +90 212 703 3333

10Karakoy.com

10Karakoy

“KAYBOLAN BİR DİL, KAYBOLAN BİR MUTFAK”

**İstanbul Film Festivali'nde
büyük ilgi gördü**

**Dina'nın
Mutfağı ve
Mutfakta Erkek
Var** kitaplarının yazarı
Deniz Alphan bu kez bir
belgesel ile karşımıza çıkıyor.
“Kaybolan Bir Dil, Kaybolan Bir
Mutfak” adlı belgesel 1492’de
İber Yarımadası’ndan Osmanlı
topraklarına göç eden Yahudilerin
asırlarca korudukları dilleri
Ladino’nun ve mutfaklarının
kaybolmaya başlamasını
konu ediyor.

Deniz Alphan

Akademisyenler, yazarlar ve bu kültürden kişiler, günümüzde Sefarad Yahudilerinin konuştuğu Ladino diline (Judeo Espanyol) paralel Sefarad mutfağının da yok olması ile ilgili görüşlerini paylaştıkları belgeselde Prof. İlber Ortaylı, akademisyen Soli Özel, Sefarad Kültürü Araştırma Merkezi Koordinatörü Karen Gerson Şarhon, yazar Mario Levi, yemek kültürü yazarları Claudia Roden, Aylin Öney Tan, gazeteci Gila Benmayor, İstanbul Film Festivali Editörü Yossi Yusuf Pinhas, Sefarad kültürü ile büyüyen Eliza Pinhas ve Mari Benmayor ile kaşer kasabı Mehmet Tanrıku ve balıkçı Yalçın Türkoğlu yer alıyor. Şalom Dergi Deniz Alphan ile, belgeseli ve Sefarad kültürü ile ilgili görüştü.

Bu kez kitap değil de neden bir film yapmayı tercih ettiniz?

Ladino, başka bir deyimle Judeo Espanyol, hatta bir zamanlar Yanudice de denirdi Sefaradların asırlarca konuştuğu bir dil... Artık bu dili yeni ne-

sillerin konuşmaması, hatta ne olduğunu bilmemesinin nedenleri aklımı hep kurcalamıştır. Bir kültürün yok olması çok üzücü... Kıymetini bilmedik. Küçümsedik, hor gördük bu dili. İtiraf etmeliyim ki, ben de bu meselenin suç ortaklarındanım. Bu kültürün dirileceği ile ilgili pek ümitli değilim.

Ama karşımda çok başarılı **El Amaneser**'i görünce galiba koruyabilmek için bir şeyler yapılabılır diyorum. Başta, bu konu ile ilgili yazmayı düşünmüştüm ama daha sonra meselenin bir film ile daha iyi anlatılabileceğini düşündüm. Ladino'yu daha önce hiç duymayanların da nasıl bir dil olduğunu duymalarını istedim... Bu tabii ancak bir belgesel film ile olabilirdi.

Siz Ladino biliyor musunuz?

Ben bu kültürün içinde büyüdüm. Evde annem babam aralarında Ladino konuşurlardı, benimle ise Türkçe. Çocukluk yıllarımda, çoğu ailede artık ebeveynler çocukları ile Ladino değil de Türkçe konuşmaya başlamıştı. Ben anadili Türkçe olmaya başlayan nesildenim. Ladino biliyorum ama hani denir ya, sular seller gibi konuşamıyorum. Mükemmel anlarım, bütün deyimlerini falan bilirim. Ladino bilmek başka birçok dili sökmeyi kolaylaştırır. Böyle de bir yararı oluyor... Annem kız kardeşleri ile Fransızca konuşurdu, tabii bu da ayrı bir kulak dolgunluğu yarattı

bende. Küçükken annem ve teyzelerimle Fransızca konuştuğumu hatırlıyorum ama Ladino'yu reddettiğim gibi, Fransızca da konuşmak istemedim büyüdükçe... Pek akıllıca davranmamışım anlaşılabilir. Pişmanlık fayda etmiyor...

Belgeselde, katılanlar bu kültürün yok olmasına neden birçok görüş belirttiler. Sizce neden asırlarca konuşulan bu dil yok oluyor?

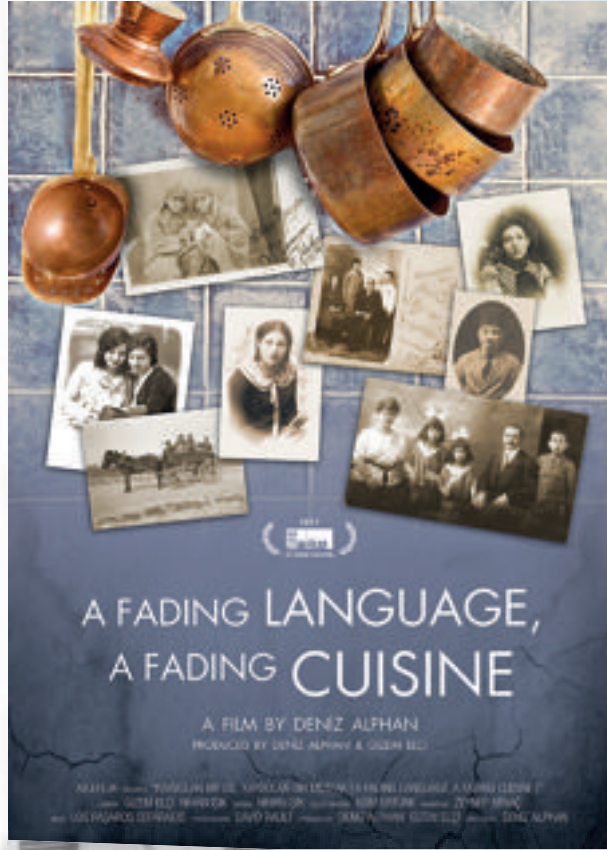
Belgeselde yer alan görüşlerin hepsine katılıyorum. Tek bir nedeni yok.

Ladino'nun okulda öğretilen bir dil olmaması, Alliance okullarının etkisi, Fransızca öğrenenlerin bir üst sınıf yaratması, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyasının yarattığı tedirginlik, bükannelerin de artık Türkçe konuşuyor

olmaları... Evin yaşlıları eskiden doğru dürüst Türkçe bilmezdi, dolayısıyla ile torunlarına Ladino konuşurlardı. En büyük darbeyi de Ladino'ya Alliance okulları vurmuştur. O okullarda okuyanlar iyi bir eğitim alarak kültürlü, özgür bir sınıf oluşturdu. Makbul dil Fransızca oldu. Ladino küçümsendi. Cahil alt sınıfın dili oldu... Ben küçükken sokakta bu dilin konuşulmasından utanırdım. Şimdi görüyorum ki, yalnız değilmişim. Belgeselde **Mario Levi** de aynı konudan söz ediyor, toplum içinde babaannesinin kardeşleri ile Ladino konuştuğunda utandığından... Bazı kişilerin de alay edişinden. Ama azınlık olma duygusunu yaşamak kolay değil, hele çocuklar için... Özellikle de hissettirilirse...

Kaybolan bir de mutfak var...

Dil ve mutfak, bu kültürü oluşturan iki çok önemli unsur. Belgeselde **Aylin Öney Tan**'ın belirttiği gibi Sefaradlar Osmanlı'ya göç ettiklerinde hiçbir değerli mallarını getiremediler ama hazineleri ağızlarında gizliydi. Konuştukları dil İspanyolca ve damak tatları... Sadece dillerini ve mutfaklarını beraberlerinde getirebildiler. Yıllarca mutfaklarını korudu-

"Başta, Ladino ile ilgili yazmayı düşünmüştüm ama daha sonra meselenin bir film ile daha iyi anlatılabileceğini düşündüm. Ladino'yu daha önce hiç duymayanların da nasıl bir dil olduğunu duymalarını istedim... Bu tabii ancak bir belgesel film ile olabilirdi."

lar. Ben de annemin pişirdiği Sefarad yemekleriyle büyüdüm. Benim çocukluğumda Yahudi evlerinde sadece bu yemekler pişirdi. Evin dışında yemek yemeğe başladığımda bazı farklılıklara çok şaşırdım. Bizde ilk yemek olarak yenen zeytinyağlıların Türk mutfağında sıcak yemeklerden sonra yenmesi gibi... Bir arkadaşımın evinde kabak dolmasının yeşil olması ve yoğurtla yenmesi beni çok şaşırtmıştı. Benim bildiğim kabak dolmaları kahverengiydi! Yemek yapmasını da bilmediğimden yakılmış şekerle pişirildiğini de tabii ki bilmezdim. Artık gençlerin evinde tamamen Sefarad yemeklerinden oluşan bir mutfak yok pek. Yeni nesil, çocukluklarında annelerinin evinde yedikleri ve çok sevdikleri birkaç yemeği biliyor. En sevilen yemeklerin çoğu, örneğin borekitas ve pırasa köftesi artık hazır alınabiliyor. Bayramlardaki özel yemeklerde de yemek pişirecek anne veya büyükanne yok ise imdadına catering şirketleri yetişiyor. Günümüz şartlarında

geleneksel tencere yemeklerine pek yer yok. Evde bütün gününü yemek pişirerek geçiren kadınlar devri kapandı. Bütün dünyada olduğu gibi gençler çalışıyor ve eve döndüklerinde hazır ve kolay yemekler yapıyor. Kaşer kasaplarda lahmacun bile var... Böylece yavaş yavaş bu yemek kültürü de yok oluyor.

Sizin mutfakla aranız nasıl? Evde Sefarad yemekleri yapıyor musunuz?

Mutfakla aram çok iyidir. Yemek pişirmek zevkli bir şey benim için. Ispanak, mercimek, dolma falan gibi günlük pişirilen yemekleri yapmak bana pek eğlenceli gelmez doğrusu. Ben kendimden bir şeyler katarak farklı yemekler pişirmeyi, misafir ağırlamayı çok severim. Bizim evde annemin evindeki gibi mutfaka

Sefarad yemekleri hâkim değil. Yani annem gibi her cuma bin bir çeşit yemek pişirme geleneğini ben sürdürmüyorum. Arada sırada kaşkarikas, patıcanlı bulemas, kabak ve ispanak almodroteleri gibi ev halkının çok sevdiği yemekleri yaparım. Belgeselde de Sefarad mutfağının simgesi olan bazı yemeklere yer verdim. **Karen Gerson Şarhon** bize rulikos de berencena yaptı. **Mario Levi** ise kaşkarikas. Sefarad mutfağı ekonomiktir. Mesela kabağın her yanından değişik bir yemek yapılır. Malum kabuklarından bile nefis bir zeytinyağlı yapılır. Kaybolan yemeklerin arasında sakatatlar da var. Şimdi artık beyin pek yenmiyor. Oysa eskiden ekşi soslu beyin, yani meoyo kon agristada, Se-

farad evlerinde çok sık yenirdi. **Mari Benmayor** belgesel için bize meoyo kon agristada pişirdi. Bizim evde yapılmazdı ama **Eliza Hanım** bir İstanbul geleneği olan boyos de pimiyenta yani karabiberli kurabiyeler yaptı. Annem biskoços yapardı. Altmış yaşından genç kaç kişinin evinde boyoz, biskoços yapılıyor ki. Türk kahvesi ve biskoços şahane bir ikilidir. Bu lezzetler öldü artık.

Belgeselde yer alan kişileri nasıl seçtiniz?

Akademisyenler konuya bilimsel yönden değindiler. Eliza Hanım ve Mari Hanım'ı anadilleri Ladino olduğu ve Sefarad kültürü ile büyüdükleri için seçtim. Gündelik hayatın içinden aktaracakları hikâyeleri olduğunu düşündüm. Gerçekten de yanılmamışım, sohbetleri çok hoş ve sıcak oldu. Ladino'nun nasıl bir dil olduğunu bilmeyenler de onların ağzından duydu. **Claudia Roden**'in ise belgeselde yer alması büyük bir şans oldu. Dünyanın en ünlü yemek yazarlarından biri. 'The Book of Jewish Food' adlı ödüllü, çok önemi bir kitabı var. Tesadüfen Gaziantep'teki bir toplantıda

Gila ve Mari Benmayor

Mario Levi

Eliza Pinhas

Karen Gerson Şarhon

Soli Özel

Claudia Roden

katılmak için Türkiye'deydi. Onu İstanbul'dan geçerken bir sabah otelde yakaladım. Memnuniyetle bu projeye katıldı.

Nasıl bir ekiple çalıştınız?

Ben dâhil üç kişilik çok küçük bir ekiptik. Sponsorumuz yoktu. Yapımcılığını Gizem Elçi ile birlikte üstlendik. Gizem'in çok büyük katkıları oldu. Çekimlerin tamamlanması biraz uzun sürdü. Çünkü diğer iki arkadaşım çok yoğun çalışıyorlardı. Gizem bu arada, hem uzun metraj bir film senaryosu bitirdi, hem de reklam filmleri çekiyordu. Ancak boş zamanlarında bu belgesele vakit ayırabilirdi. Çekimleri, Gizem ve kurguyu da yapan arkadaşım Nihan Işık birlikte yaptılar. Ne kadar teşekkür etsem azdır.

Belgeseliniz İstanbul Film Festivali'nde gösterildi ve büyük ilgi gördü. Biletler kısa bir sürede tükendi. Böyle bir ilgi bekliyor muydunuz?

Güzin Elçi ve Deniz Alphan

Açıkçası beklemiyordum. Projeye başladığımızda nasıl bir sonuç elde edeceğimi çok öngöremiyordum. Konu benim için ilginç ve sağlandı... Dolayısıyla ilgi çekici bir film çıkmazsa bile arşiv niteliği taşıyabileceğini düşünerek yola çıktım. Festivalde gösterileceği haberi gelince inanılmaz sevindik. Tüm biletlerin kısa bir sürede tükenmesi inanılmaz geldi bize. Belgeseli kaçıranlardan filmin nasıl izlenebileceğini soran email'ler aldım. Hatta yurtdışındaki üniversitelerden bile email yazan oldu...

Başka festivallere katılmayı düşünüyor musunuz?

Belgeselin gördüğü ilgi bizi yüreklendirdi. Yurtdışında da birkaç festivale katılmak üzere başvurduk. Umarım uzun bir yolculuğu olur.

Eski İstanbul'a Dair İki Zanaatkâr

Mustafa Copçuoğlu Kadıköy Nuhoglu İş Hanı'nda otuz yıldır ud tamir ediyor, yepyeni udlar hazırlıyor. Kendisi çok usta bir zanaatkâr olmasının yanı sıra konservatuvarı üçüncülükle bitirmiş, üstelik bu alanda Yüksek Lisans da yapmış biri. Mesleğini her şeyden çok sevmesinin yanı sıra çok iyi bir müzik bilgisine de sahip olan Mustafa Bey'i dinleyelim...

Öncelikle sizi biraz tanıyalım. Mesleğinize ne zaman, nasıl başladınız?

1964, Tokat doğumluyum. İlk ve orta öğrenimimi orada tamamladım. Liseyi de yine Tokat'ta, meslek lisesi motor bölümünde tamamladım. 10 yaşındayken evimize bir pikap alındı ve biz o pikapta ilk olarak Gönül Yazar'ı dinledik. Musikiye karşı bir ilgi başladı o dönemde. Sesim de çok güzeldi, öğretmenlerim şarkı söylertirdi. Bir edebiyat öğretmenim benim musikiye olan ilgimi fark etti ve beni konservatuvara yönlendirdi. Konservatuar okumak için 1982'de İstanbul'a geldim. 1983 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı sınavlarını kazandım ve "Çalgı Yapım Bölümü"ne girdim. 1990 yılında "Mızraplı Sazlar" dalından, bölüm üçüncüsü olarak mezun oldum. İki yıl da "Halk Oyunları" Yüksek Lisansı yaptım. Öğrencilik yıllarımdan bu yana bu mesleği çok iyi yapıyorum. Mezun olduktan sonra ud

UD TAMİRCİSİ

Mustafa
Copçuoğlu

"Enstrüman yapımcularına 'lütiye' denir."

yapımcısı olarak mesleğime başladım. 1994 yılında kendi atölyemi kurdum. Aynı zamanda lavta, tanbur, klasik kemençe gibi klasik Türk sazlarını da yapabiliyorum.

Müşterileriniz arasında kimler var?

Ben özel üretim sazlar yapıyorum. Benim müşterilerimin hemen hepsi mesleğini çok iyi icra eden müzisyenler. İyi bir enstrümana sahip olmak isteyenler bana gelir. Dünyanın her tarafında eserlerim vardır. Özellikle Amerika, Kanada, Yunanistan ve İsrail'dedir eserlerim. Bu nedenle, bu meslekte dünyada tanındığımı rahatlıkla söyleye-

bilirim. Ruşen Yılmaz, Yurdal Tokcan, Necati Çelik, Mehmet Emin Bitmez, Serhan Aytan, Osman Nuri Özpökel ve Coşkun Sabah gibi udlar de müşterilerim arasındadır.

Ud yapımıyla ilgili ayrıntılar nelerdir?

Malzeme seçimiyle, yani ağaç seçimi ile başlıyorum. Erik, ardıç, ceviz, kayısı ağacının yanı sıra yurtdışından gelen ağaçları da kullanıyorum. En az iki uda beraber başlıyorum. Bu udları ortalama bir ay veya kırk gün içerisinde bitiriyorum. Sonrasında desenleri belirliyor ve kalıp çalışmalarına başlıyorum. Tekne, ses tablası, sap, burguluk, burgular ve tellerden oluşan udumuz çok titiz bir çalışma ve yoğun bir emekle tamamlanıyor.

Udla ilgili ne gibi sorunlar geliyor size?

Akortla ilgili problemler ve ses tablası bölümünde sorunlar oluyor. Darbelere maruz kalan sazların da bakımını yapıyorum. Meşhur ud yapımcıları arasında kimleri sayabiliriz?

Aslında enstrüman yapımcılarına “lütiye” denir. Meşhur lütiyeler arasında 1845 doğumlu Manol (Emmanuil Venyos) ilk aklıma gelen. Sonrasında yine çok eski tarihlerden Mihran Keresteciyan, İlyâ Kanakis, Nihat İhvan, Kirkor Kâhyayan, Üsküdarlı Mustafa, Levon Boşosyan Gözenoğlu, Ağâh İdem, Saadetin Sandı, Reşat Uca gibi çok eski ve zamanının en ünlü ud yapımcıları var. Yenilerden de Faruk Türünz, Sedat Odabaşı, Osman Eşen gibi isimleri sayabiliriz. Tabii daha isimlerini saymadığım çok kıymetli insanlar var. Ben Onnik Usta, Manol Usta, Hamza Usta ve Ankaralı Galip Usta’yı çok iyi izledim, analiz ettim ve böylece kendine özgü bir Mustafa Copçuoğlu stili ortaya çıktı.

Mesleğinize başladığınız yıllarla günümüzü kıyaslarsak ne gibi farklar görüyorsunuz?

Ben mesleğime başladığım yıllarda, dükkânıma gerçek İstanbullu hanımefendiler, beyefendiler gelirdi. Çok güzel sohbet ederdik onlarla. Görgülü, kültürlü, nazik, saygın insanlardı ve son derece iyi eğitimlilerdi. Eskiden kız istemeye gidildiğinde, “Kızınız hangi enstrümanları

“Sanatçı umutsuz olmaz.”

çalışıyor?” diye sorarlarmış. Bu nedenle eski hanımların pek çoğu bilirdi ud çalmasını. Şu an çok eski yılların nezaketini, görgüsünü bir yana bırakalım, 60’lı 70’li yılların bile gerisindeyiz. Fakat ben yine de umutsuz değilim. Sanatçı umutsuz olmaz. Umutsuzluk karamsarlığı getirir beraberinde, karamsarlık ta kötülüğü. Bu, sanatçıya yakışan bir tavır değil.

Bu mesleğin ekonomik karşılığı sizi tatmin ediyor mu?

Bu sizin yaşamdan ne beklediğinize bağlı. Çok para kazanmak, çok zengin olmak mutluluk getirmez. Sahip olduklarının kıymetini bilmek gerekiyor. Örneğin ben simit, peynir ve taze bir çayla dükkânımda yaptığım kahvaltuların tadını Boğaz’da bir kahvaltıya değişmem. Sağlıklıyım, sevdiğim işimi yapıyorum, geçinebilecek kadar para kazanıyorum. Mutluyum.

Son olarak mesleğinizin geleceğini nasıl görüyorsunuz? Bu işi öğrenmek isteyen genç kuşağa ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Ben umutluyum hayattan da, insanlardan da. Genç kuşak için çok olumlu şeyler düşünüyorum. Bizim misyonumuz mesleğimizin inceliğini kuşaktan kuşağa aktarmak. Bu işe yeni başlayanlar için diyebilirim ki, iyi hocaları takip edin, iyi örneklerin izinden gidin. Her mesleğin başında sıkıntılar olur. Bir ustam demişti ki, “İnsanın sanat yaşamı otuz yıldır. İlk on yıl çok çalışırsın, az kazanırsın. İkinci on yıl çok çalışırsın, çok kazanırsın. Üçüncü on yıl az çalışır, çok kazanırsın.”

Siz aynı zamanda plak koleksiyonu da yapıyorsunuz. Koleksiyonunuzda neler var?

Koleksiyonumda 1920’den 1940’lı yıllara ait birçok gramfon bulunuyor. Yaklaşık 2800 tane taş plak, 1500 adet taş plak rafları, Osmanlı’nın ilk dönemlerinden kalma sabun kâğıtları ve Cumhuriyet döneminden kalan gramfon iğne kutuları ve çok eski radyolar mevcut. Ayrıca evde ya da piknikte çanta gramfonla çekilmiş eski fotoğrafları da biriktiriyorum. Plaklarım arasında Osmanlı döneminde çıkan fakat sonradan yasaklanan çeşitli nadir plaklar, Kayserili Miran Ateş’in hiç kimsede olmayan, nadir, çok değerli bir plağı da var. En büyük hayalim bir gramfon müzesi kurmak

ve bütün bunları halkla buluşturmak. Umarım birgün bunu gerçekleştirebilirim. Koleksiyonumda 1890’lı yıllara ait Edison’un yapmış olduğu “Silindir Plaklı Fonograf” da bulunuyor. Bu fonografi eskicilerde gezinirken gördüm ve çok mutlu oldum. Muhakkak satın almalıydım ve öyle de oldu. Bendeki en eski gra-

GRAMOFON TAMİRCİSİ

Mustafa Özkan

Mustafa Özkan uzun yıllardır Kadıköy Antikacılar Sokağı’nda gramofon tamiri yapıyor.

Binlerce nadir plağa ve çok çeşitli gramofonlara sahip. Dükkânının üst katında ise bir gramofon dinleme yeri var. Yıllar içinde orada sadece gramofon dinlenmekle kalınmamış, birbirini burada tanıyıp evlenme teklif edenler bile olmuş. Şimdi çocukları bile olan o insanlar Mustafa Bey’i ziyaret etmeyi hala sürdürüyorlar. Biz Mustafa Bey ile sohbet ederken o bir anda kalktı, antika dolaptan plaklar çıkarmaya başladı ve Müzeyyen Senar’dan “Gurbetten Gelmişim Yorgunum Hancı” şarkısını çalmaya başladı. Mustafa Bey’in şarkıya eşlik ederkenki halini kaydedip sizlere gösterebilmeyi çok isterdim. İşini nasıl aşkla yaptığını görmüş olurdunuz. Ama yine de gelin birlikte eski zamanlara doğru yolculuğa çıkalım...

Gramofona ilginiz nasıl başladı?

Gramofon tamiri dede mesleğim. Dedem 1947 senesinde Erzurum’dan Muş’a gitmek için elindeki hayvanları satarken para yerine kendisine bir “çanta gramofon” ve çeşitli plaklar verilmiş. Dedem gramofonu köye götürüyor. Düğünlerde çalmaya başlıyorlar. Hatta bu nedenle köy ahali tarafından kendisine “Gramofoncu Yusuf” lakabı takılmış. Dedem o yıllarda cami saatlerini tamir ediyormuş. Saat mekaniği ile gramofon mekaniği aynıdır, ikisi de kurmalıdır. Bu nedenle gramofonun yapısını çok iyi öğrenmiş, zaman içinde çok rahat tamir eder olmuş. Zamanla çocuklarına ve torunlarına da öğretti. Ben de ondan öğrendim.

“O eski, görkemli Osmanlı ailelerinden kimse kalmadı.”

mofon ise bir Osmanlı subayına ait “çanta gramofon”dur. O gramofonu satın aldığımda çok üzüldüm. Ben onların yerinde olsam ailemin yadigarını asla satmazdım. O gramofon bozuktu ama onu tamir etmeye kıyamadım. İlk gördüğüm haliyle, tozlu ve fotoğrafıyla kalsın istedim. Ama benim ilk göz ağrım ve en kıymetli gramofonum, yıllar önce İzmir’de paramparça bir halde gördüğüm ve hemen satın alıp tamir ettiğim gramofonumdur. Bu tamir için beş gün uğraştım.

Gramofon tamirinde en çok karşılaştığınız sorunlar neler?

Öncelikle insanların sanki bu iş çok kolaymış ve herkes çok iyi anlarmış edasıyla, bozulan gramofonlarını kendileri tamir etmeye çalışmasından çok şikâyetçiyim. Çünkü daha da çok bozuyorlar. İkincisi, ustaya karşı bir güvensizlik hissettiğim zaman çok kırılıyorum. Ben bir gramofonu bir kere parçalar ve bir kere toplarım. Bazen beni çok kızdırdıkları oluyor ve ikinci defa o insanla çalışmak istemiyorum.

Her şeyden önce bir saygı olması lazım. Gramofon tamiri titizlikle yapılması gereken bir iştir. Çünkü içindeki zemberek kırıldığı zaman çok ciddi kesiklere ve yaralanmalara sebep olur. Zemberek bıçaktan daha keskindir. Fırladığı anda önüne gelen her şeyi kırıp atabilir. Ayrıca şunu da söylemeliyim ki, günümüzde insanlar bozulmuş bir eşyayı tamir etmek yerine atmayı tercih ediyorlar. Bu çok acı.

Bir Osmanlı subayına ait olan, dükkandaki en eski çanta gramfon

Siz kendi gramfon koleksiyonunuzu nasıl oluşturdunuz?

Eski İstanbullu ailelerden aldım genellikle. Bitpazarlarını dolaştım. Oralarda gördüğüm şeyler aslında çok acı. O eski, görkemli Osmanlı ailelerinden kimse kalmadı. Parçalanmışlar, dağılmışlar. Çocukları, torunları kıymetini bilmiyor aile yadigarlarının ve bu nedenle satmakta ya da sokağa atmakta bir sakinca görmüyorlar. Bunun dışında yurt dışından da gramfon getiriyorum. Gramfon almak isteyenler Hindistan ve Çin'den gelen gramfonlara dikkat etmeli. Gramfonlara eski süsü vererek antika diye insanlara satmaya çalışıyorlar. Düşük ücretlere bu gramfonları satın alanlar da antika aldıklarını sanıp mutlu oluyor. Fakat gerçek bir gramfonun maliyeti bin liradan başlıyor. En iyi gramfonlar Amerikan ve İngiliz yapımı olanlardır. Ben kendi koleksiyonumla iki tane sergiye katıldım. Bu sergilerde 40'dan fazla gramfonum, 20 radyom, 5 radyolu pikabım ve çok sayıda taş plağım vardı. Şimdi yeni bir sergiye hazırlıyorum. Günümüzde insanlar artık gramfona daha çok değer veriyorlar. Güzel sesin, analog sesin peşinden gitmek istiyorlar. Çünkü gramfondan çıkan ses doğala çok yakın.

Müşterileriniz arasında kimler var?

Benim müşterilerimin hepsi musikiden çok iyi anlar. Dünyanın her tarafında müşterim var. Makedonya Cumhurbaşkanı da buna dâhil. Dizilere, dönem filmlerine de gramfonlarımı kiraya veriyorum.

Mesleğiniz ekonomik olarak beklentilerinizi karşılayabiliyor mu?

Maalesef hayır. Benim yaşlıtlarımın

“En büyük hayalim bir gramfon müzesi kurmak.”

hemen hepsinin evi varken benim yok. Onun yerine birbirinden kıymetli gramfonlarım ve taş plaklarım var. Avrupa'da bu işi yapsam çok daha iyi kazanırdım. Bizim ülkemizde sanata değer vermiyorlar. Fakat sevdiğim işi yaptığım için mutluyum. Bu hayat karşılarındaki bütün yorgunluğuma değer.

Gramfon tamirini öğrenmek isteyen gençlere ne önerirsiniz?

Gramfon asla kaybolmaz. Bunu unutmasınlar. Eğer bu işi iyi öğrenirlerse kıymetli bir altın bilezikleri olur. Fakat hiçbir zaman çok para kazanamayacaklarını da unutmasınlar.

Berken Döner ve Mustafa Özkan

FOTOĞRAF - Miryam Şulam

*“Zaman geçer,
fotoğraf kalır”*

**Alberto
Modiano**

Uzun yıllar tanıdığım ve her türlü profesyonel fotoğrafa ihtiyaç duyduğumda, yanımda biten fotoğrafçı arkadaşım sevgili **ALBERTO MODIANO** ile en son 'Zeytin' konulu sergisi hakkında sohbet ederken, daha pek çok güzel işlere imza attığını fark ettim. Kendisine, projelerini ve fotoğraflarından bir kaçını Şalom Dergi okurları ile paylaşmasını teklif ettim. Beni kırmadı.

Ortaköy Sinagogunda Purim kutlaması
"European Diasporas" Yarışması 3.lük Ödülü

Fotoğraf bir ışık dilidir. Üçüncü günde "Işık olsun!" diyen Tanrı, benim yazgımı yazarken de "Alberto fotoğrafçı olsun!" demiş olmalı.

Bugüne kadar pek çok konuda kitabın basıldı. Sergilerine geçmeden önce, bize onlardan bahsedermisin?

Fotoğraf tarihi ile ilgilenmeye başladığım 1991'de ilk derleme kitabım, "Basında Fotoğraf Yazılma Kılavuzu" yayınlandı. Bunu, "Fotoğraf Tarihi-ne Giriş" ve başka kitaplar takip etti. Şiir, öykü ve derlemeden oluşan pek çok kitabım var. Dört yıl süren çalışmamın karşılığı "Zaman ve Mekân İçinde Musevilik" albümümün yeri ise, benim için çok başkadır.

Fotoğraf senin için bir tutku. Yıllar içinde, art arda pek çok fotoğraf projen ve sergin oldu. Belgesel fotoğrafçılığına nasıl başladın?

2010 yılında, 20 yıllık fotoğraf tarihi araştırmalarıma ait arşivimi, Adana Altın Koza Sinema Vakfı

Müzesi satın aldıktan sonra dostlarımla da teşvikiyle, Belgesel fotoğrafçısı olmaya karar verdim. Önce Şalom gazetesinin fotoğraf editörü olarak gittiğim Polonya ölüm kamplarında, kısa bir çalışma gerçekleştirdim. Musevilik üzerine olan ilk fotoğraf projem, kitap olarak da basıldı.

Son zamanlarda, doğal değerler üzerine farklı projeler geliştiriyorsun...

2016 benim için değişim-dönüşüm yılı oldu. Çalıştığım kurumun aldığı bir karar yüzünden, İstanbul'u terk etmeyi düşünmüştüm. Permakültür öğrenip, bahçe işleri ile uğraşacaktım. Bu sebeple,

Ege'de birkaç kasaba gezdim. O sıralarda Paris'teki Photo-2016'ı ziyaret ettim. İyi ki önceden ayarlanmış biletim vardı; orada gördüğüm işler bende yeni bir vizyon oluşturdu. Fotoğraf adına yapacak daha çok işim olduğunu fark ettim. Bu yüzden, İstanbul'u terk etmedim. Belki bir gün, diğer işlerimi tamamlayıp, 'Anadolu Çiftlik Projesi' hayalimi de hayata geçirebilirim.

Sergilerin, sosyal sorumluluk projeleri olarak da değerlendirilebilir mi?

Kesinlikle. Fotoğrafa toplumsal gözle bakıp belgelemek, zaten bir sorumluluk projesi gibi. Umarım, ileride başkaları da bana katılır. Fotoğraf tutkum, bir gecede profesyonel yaşam şekline dönüştü. 2014'te bir dernek için, Dünya Kadınlar Günü'ne özel 8 kadının fotoğrafını çekmişim. O kadınlardan birinin öyküsü bir sonraki projeme de ilham oldu.

2016'da St. Michel Lisesi'nde "Süt, Emek ve Hayat" adlı sergine ilham olan kadın kimdi?

Fotoğraflarını çektiğim kadınların yedisi İstanbul'daydı; sadece biri Çerkezköy'de yaşıyordu. Aysun Sökmek orada, 13 yılda, organik bir süt çiftliği kurmuş. Kendisi ile bir müddet yazıştıktan sonra, süt projemin çalışmalarına başladım. İnci Kimyonşen'in aracılığıyla, 'Süt, Emek ve Hayat' adlı sergim, geçen yıl nisan ayında St. Michel Lisesi'nde açıldı. Serginin gösterisi, Kasım 2016'da Aydın Fotoğraf Çalıştayı'nda da yer aldı. Ayrıca, bu sergiden iki kare, Aydın Belediyesi

**"Süt, Emek ve Hayat"
sergisinden**

Müzesi'nin eserleri arasına katıldı. Bu yıl mayıs ayında, İzmir'de Bortart Sanat Galerisi'nde sergilenen fotoğraflarımın geliri Türk Eğitim Vakfı'na bağışlandı.

Aynı yıl, Belçika'da, Avrupa Birliği Parlamentosu tarafından "European Diasporas" yarışmasında 3.'lük ödülü aldın. Ödül alan eserinin hikâyesi nedir?

30 yıllık fotoğraf kardeşim **Tahir Ün**, Avrupa Birliği Parlamentosunun, Avrupa Diasporasında Yaşayan Nüfuslar üzerine bir yarışmaya, kitabımdan eserler göndermeyi önerdi. Yoğun bir katılım vardı. 3.'lük ödülünü kazandığımı öğrenince çok mutlu oldum. Avrupa Parlamentosunda ödülü alırken, 'Ortaköy Sinagogunda Purim Kutlaması' adlı fotoğrafımın hikâyesini de anlattım. Herkes Ester Megilasını okurken, küçük bir çocuğun elindeki oyuncakla sıkılganlığı... Fotoğrafta, Megilaya yansıyan güçlü ışık, adeta, Megilanın gücünü yansıtıyordu. Yarışmanın birincisi Romen gazeteci ile kurduğum dostluk da, benim için ek bir ödüldü.

'Kentlerin Işığında' projesi, Bursa Kent Konseyi ve Büyükşehir Belediyesinin düzenlediği Bursa 6. Fotoğraf Festivali'nde yer aldı...

Evet. Başta İstanbul olmak üzere, birçok ülkenin şehirlerinde çektiğim fotoğraflardan oluşan

Fotoğrafa toplumsal gözle bakıp belgelemek, zaten bir sorumluluk projesi gibi. Umarım, ileride başkaları da bana katılır.

30 fotoğraf ile katıldım. Bu çalışma, İz Fotoğraf Dergisi'nde portfolyo olarak yayınlandı. Ayrıca, dergiye ait Fotoğrafevi Galerisinde sergilendi. Geriye, bu çalışmanın kitaplaşması kaldı.

Geçen yıl, Şişmanoglu Megaro'da gerçekleşen "Cuma Cumartesi Pazar" adlı sergi çok ses getirdi. İzmir, İstanbul, Edirne ve son olarak Atina'da sergilenen bu serginin adını neden Cuma, Cumartesi, Pazar koydun?

Bu sergi aslında, Azınlık Vakıflar temsilcisi **Laki Vingas**'ın hayaliydi. Ortodoks Hıristiyanlığı, Ermeniliği, Suryaniliği, İslamiyeti ve Yahudiliği çalışan 5 ayrı fotoğrafçı olarak, bir araya gelip bu sergiyi oluşturduk. Küratörümüz bu serginin adının içinde dinle ilgili bir sözcük olmamasını istedi. Aynı gün, taksidye ken yolda karşılaştığım kalabalığın sebebini şoföre sorduğumda, aldığım 'Cumadan çıktılar' cevabı bu ismi bulmama esin kaynağı oldu. 'Cuma, Cumartesi, Pazar', her din için farklı şekilde kutsal sayılan günlerin adı. Sergi, Mart 2017'de Atina Şehir Müzesinde gerçekleşti. Büyük bir kalabalığı ağırlayan açılışa yarım

saat kala, cüzdanımın çalınması bile keyfimi kaçıramadı. Atina'da ehliyetimi ve kredi kartlarımı bıraktım ama cebimde bir tomar mutluluk vardı.

İFSAK'ta eğitimi olarak yer aldığın "4 Mevsim Büyükada" bir belgesel projesi mi?

Evet. İfsak'ta 2 aylık temel eğitimi bitiren kursiyerler, bir proje gerçekleştirir. Bana da 211. dönem için danışmanlık teklifinde bulundular. Büyükada'nın hem doğduğum yer, hem de ilk mesleki deneyimlerimi gerçekleştirdiğim ada olması sebebiyle, onlara Büyükada belgeseli yapmayı önerdim. Kısa zamanda bir aile olduk. Mart 2017 sergimizde 28 kişiydik. '4 Mevsim Büyükada' sergimiz, bu yaz Büyükada Anadolu Kulübü ve Caddebostan Kültür Merkezi'nde de sergileniyor olacak.

1,5 yıl kadar uzun bir çalışma sürecini gerektiren 'Zeytin' projenizde yalnız değildin...

Süt sergisi ile bende bir 'permakültür bağıllığı' başladı. Bunun devamı için 'Zeytin' projem doğdu. Bu projeyi Edremitli dostum **Haşmet Demirbil** ile birlikte tamamladık. Kendisi, iki yıl önce kansere yakalandığında hayata küsmüştü; ancak, bilirsiniz, fotoğraf insanı hayata bağlar. Onun için bu projeyi birlikte tamamlamak istedim. Notre Dame de Sion ve Saint Michel öğrencilerini Edremit Körfezi'ne götürdük. Onlar zeytincilikle ilgili tüm aşamalarda çalışmalarını yaparken, ikimiz fotoğrafladık. Bu çalışmamız, mayıs ayında NDS Sanat Galerisinde sergilendi. NDS müdürü **Yann de Lansalut** ve Türk Müdür başyardımcısı **Suzan Sevgi** konuyla yakından ilgilendi. Açılışta, Ayvalık Zeytin Çekirdeği Çocuk Korosu'nun konserini dinledik ve fotoğraflardan kazanılan gelir, bu çocuklara verildi.

Başka fotoğraf atölyelerinde de eğitmen olarak çalışmaların devam ediyor mu?

Kesinlikle. Şubat ayında İstanbul Fotoğraf Galerisi ile başlayan "İstanbul Sinagogları" grubu ile çalışmalarımız tamamlandı. Yeni sezonda sergimizi duyuracağız. Ayrıca, 'Şiirden Fotoğrafa İstanbul' projemiz için de çalışıyoruz. Kasım'da sergimiz var. Başka bir grup öğrencinin hazırla-

Fotoğraf benim için bir yaşam şekli. Fotoğraf çekmediğim veya fotoğrafla ilgili çalışmadığım tek bir günümü hatırlamam.

"Kent Işığında" projesinden

Miryam Şulam ve Alberto Modiano

dığı “Fotoğrafa Yansıyan Kadınlar” sergisi de, Mart 2018’de açılacak. Eylül ayında ikinci “İstanbul Sinagogları” atölye grubu ile “Prens Adalarında Yaşam” konulu yeni çalışma atölyemiz de olacak. İlgilenenlere kapımız açık.

İleride izleme olanağını bulacağımız yeni projelerin neler?

Şu sıralar birkaç proje ile ayrı ayrı çalışıyorum. Bunlar biraz zamana bağlı, çünkü bazı çalışmaların kendine özgü mevsimleri var. ‘Peynir’ üzerine sergi ve katalog yapmak üzere çalışıyorum. Ancak bu, sa-

nayi peynirleri değildir. Anadolu’ya ait yöresel peynir tatlarıdır. Bunun için de bütün Türkiye’yi dolaşmam gerek. ‘Üzüm-Bağ / Şarap-Bağ’ projem devam ediyor. Bu çalışma da en az üç yılını alacak, zira üzüm ve şarap için yılda sadece bir buçuk ay çalışabiliyorum. Geçen yıl çekimlerini tamamladığım “Heybeliada Ruhban Okulu” projem, film olmak üzere devam ediyor. Bir sponsor bulursam, ‘Arıcılık ve Bal’ için de çalışmak istiyorum. Bu yaz, belgesel film projeme de başlıyorum.

Bu kadar çalışmayı bir arada yürütmeyi nasıl başarıyorsun? Sırrın ne?

Öncelikle hayat arkadaşım Rose, bana çok destek oluyor. O benim manevi destekçim. Hayatta kendim için koyup uyguladığım birtakım kurallarım var. Zamanında yapılması gereken programları aksatmam. Sık sık not alırım. Televizyonu sadece nitelikli filmler izlemek için kullanırım. Kitap okumaya da mutlaka vakit ayırıyorum. Ayrıca, fotoğraf benim için bir yaşam şekli. Fotoğraf çekmediğim veya fotoğrafla ilgili çalışmadığım tek bir

günümü hatırlamam. Her sabah mutlaka, fotoğraf felsefesi hakkında birkaç sayfa okur ve notlarımı alırım.

Özette...

Fotoğraf bir ışık dilidir. Üçüncü günde “Işık olsun!” diyen Tanrı, benim yazgımı yazarken de “Alberto fotoğrafçı olsun!” demiş olmalı. Kitaplarım, geleceğe armağan ettiğim önemli belgelerdir. Patentini aldığım, hep söylediğim ve çok inandığım kendime ait bir sözüm var: ‘Zaman geçer, fotoğraf kalır!’

Sevgili Alberto Modiano’ya bu anlamlı projelerinde başarılar diliyor, bize de ayırdığı zaman için teşekkür ediyoruz.

ALBERTO MODIANO

1960, İstanbul doğumluyum. Ben çocukken, babam İtalyan bir firmanın Türkiye temsilciliğini yaptığı zamanlar, kullanımdan ötürü dolan fotoğraf makinelerini eve getirirdi. Fotoğraf çekme merakım öyle başladı. Annem, “Oğlum, muhasebecilik iyi de, gelecekte ikinci bir künyen olsun” demişti; öyle yaptım. İlk olarak 1985 yılında Büyükkada’da bir karma fotoğraf sergisine katıldım. Yirmi sene, fotoğraf tarihi araştırmaları yaptım.

Uzun yıllar yaptığım muhasebe işinden kendimi azat edip, milenyumdan bu yana, profesyonel olarak fotoğraf sektöründe çalışmaya başladım. Yedi yıldır belgesel fotoğrafçılığı yapıyorum. Ayrıca, temel ve ileri düzey fotoğraf eğitimleri verdiğim atölyelerim var.

BEŞİKTAŞ II. ULUSLARARASI BAHAR VE ŞİİR FESTİVALİ

Pelin Batu ve Ataoğul Behramoğlu

İstanbulumuza Şiirle Gelen Bahar

Beşiktaş Belediyesi, Uluslararası Bahar ve Şiir Festivali'nin ikincisini 30 Nisan - 3 Mayıs tarihleri arasında düzenledi. Ülkemizden pek çok şairin yanı sıra başka ülkelerden on dört şairin katılımıyla düzenlenen "II. Uluslararası Bahar ve Şiir Festivali" ülkemize kültürel dinamizm kazandırma açısından da önemliydi. Şiirin Türk toplumunun neredeyse ulusal estetik ifade biçimi olduğu, gerçekleşen etkinliklere gösterilen ilginin yoğunluğundan anlaşılıyordu. Kolombiya merkezli Dünya Şiir Hareketi'nin kurucularından olan ve festivalin moderatörlüğünü yürüten **Ataoğul Behramoğlu**, festivale yönelik şunları söyledi: "Dünya Şiir

Şiirin evrensel bir dil olduğunu vurgulayan şair Nazım Hikmet: "Türküleri anlarım, hangi dilde söylenirse söylensin" diyor.

Hareketi'nin çağrısıyla, nisan ayında bütün ülkelerdeki şiir festivalleri, ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı sloganıyla gerçekleşecek. Bizim festivalimizde de Suriyeli arkadaşlarımız var. Türkiye'de sürgünde yaşayan şairler var. Londra'da sürgünde yaşayan Iraklı bir arkadaşımız var. Böylece bu sloganı, bu insani çağırışı yaşama geçirmiş oluyoruz." İrkçilik ve yabancı düşmanlığı teması, şiirin evrensel dilinin ülkelerin sınırlarını aşarak farklı kültüre, dine, ırka mensup insanlara ulaşabilme özelliğiyle, kirli savaşların sürdüğü günümüz dünyasında daha da anlamlıydı.

Şiir, bizi kuşatan gündelik gerçekliğin buzdağında, sözcük darbeleriyle soluk alacağımız çıkış yolları açma yoludur. Şiir, gerçekliği anlamının bir başka yoludur. Şiirin aynı zamanda tarihsel, felsefi, sosyolojik düşünceyle yönlendirilmiş duyarlılıkların taşıyıcısı olduğu göz önüne alındığında, Bahar ve Şiir Festivali'nin aynı zamanda bir kültür-lerarası iletişim işlevi gördüğü de söylenebilir. Genel olarak sanatların, özel olarak şiirin temel varlık nedeni, insanı kuşatan verili gerçekliği yıkarak bir özgürlük duygusu geliştirmektir. Bu

Ahmet Telli

Ataol Behramoğlu
ve Gülsin Onay

Vedat Sakman
dinletisinden

Gonca Özmen

Onur Behramoğlu

BELKİ SESSİZ

Geceye hazırlanıyor orman
Yavaş yavaş soyunuyor yeşili
Bir kuşun bir buluta karışmış düşü
Rüzgâr yine kayalardan söz ediyor
Rüzgâr gezip gördüğü yerleri anlatıyor
Bu sefer akar belki sözcükler diyorum
Yağmurla boşanır tenin arzusu
Belki şaşırır vaktini ezanlar ve ölümler
Nasılca çiçek açar bir çocuğun kesik kolu
Ey dünya, küçüldükçe küçüldün içimizde
Durmadan birikiyor söz balçığı
gölün dibinde
Durmadan sesini yitiriyor her şey

Gonca Özmen

Türk ve yabancı şairler birarada

FESTİVALE KATILAN ŞAİRLER

Emel İrtem, Hülya Deniz Ünal, Yusuf Alper, Kaan Koç, Efe Duyan, Gülseli İnal, Gonca Özmen, Yaprak Öz, Ahmet Telli, Turgay Fişekçi, Tuna Kiremitçi, Metin Celal, Ülkü Tamer, Ayten Mutlu, Cengiz Bektaş, Altay Öktem, Erdal Alover, Müslim Çelik, Neslihan Yalman, Gökçenur Çelebiođlu, Nicolae Dabiş, Francesca Cricelli, Ion Deaconescu, Amal Al Jubouri, Cindy Lynn Brown, Prof. Vincenzo Bianchi, Carolina Bologan, Arai Takako Higuchi, Mahmoud Al Taweel, Hael Srouf, Ahmed Mohamad, Kathleen Newmann, Uldis Berzins, Ahmed Al Mulla.

gerçek, festival kapsamındaki etkinliklere katılan şiiir severlerin gösterdikleri heyecana da yansımaktadır. Bilindiği gibi Türk şiiirin kökü çok derinlere gitmektedir. Sözlü halk şiiirimiz kadar yazılı modern şiiirimiz de, festivale katılan şairlerin şiiirlerinde görüleceği gibi güçlü bir yer tutmaktadır. Bu nedenle festival boyunca modern şiiirin, farklı şairlerin şiiirlerine farklı üsluplarla yansıdığına tanık olduk.

Diğer yandan, gelişmiş bir şiiir birikimine sahip olan ülkemizin Türk dilinin bilinmemesinden dolayı kendi içine kapanmış olduğu göz önünde bulundurularak, şiiir festivallerinin bu durumun aşılmasında oldukça önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Bu nedenle uluslararası şiiir festivalleri, şairlerin birbirlerinin

Altay Öktem

şiiirlerini tanımaları, keşfetmeleri için bir fırsat niteliği de taşımaktadır. Festival boyunca Gülsin Onay, Vedat Sakman ve Haluk Çetin'in müzikleriyle katılımı, şiiirin etkisini de arttırmıştır. Böylelikle festivalin amacı ve anlamı popüler bir eğlence etkinliği olmayı aşmış, katılanları büyüleyerek, derinden etkileyerek daha çok boyutlu bir nitelikte gerçekleşmiştir.

1 TEMMUZ

1988 - Sovyetler Birliği'nde Komünist Partisi, Gorbaçov'un Perestrojka politikasını onayladı.
1997 - Çin Halk Cumhuriyeti, şehir-devlet Hong Kong'un egemenliğini 156 yıl aradan sonra Birleşik Krallık'dan geri aldı.

6 TEMMUZ

1885 - Fransız bilimci Louis Pasteur'un bulduğu kuduz aşısı ilk kez insana uygulandı.

10 TEMMUZ

1900 - Paris metrosu açıldı.
1961 - Galatasaraylı milli futbolcu Metin Oktay, İtalya'nın Palermo takımına 660.000 liraya transfer oldu.

11 TEMMUZ

1939 - Milli Piyango İdaresi kuruldu.

2 TEMMUZ

1932 - Keriman Halis, Türkiye Güzellik Kraliçesi seçildi.
1993 - Sivas Madımak Oteli yakıldı. Otelde bulunan kişilerden 37'si yanarak öldü.

4 TEMMUZ

1776 - Amerikan bağımsızlık günü; Amerikan Kongresi Britanya'dan bağımsızlığını ilan etti.

5 TEMMUZ

1939 - Hatay Devleti Meclisi, oy çokluğuyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne bağlanma kararı aldı.

9 TEMMUZ

1816 - Arjantin, İspanya'dan bağımsızlığını kazandı.
1919 - Mustafa Kemal Paşa'nın görevine son verildiği hakkında Harbiye Nezareti genelgesi yayınlandı.

8 TEMMUZ

1948 - ABD Hava Kuvvetleri, ilk kez başlattığı bir programla kadınları da birliklerinde eğitmeye başladı.

12 TEMMUZ

1993 - Türkiye güzeli Arzum Onan Avrupa güzeli seçildi.

14 TEMMUZ

1789 - Fransız Devrimi. Fransızlar krallığa karşı ayaklandılar. Fransızların ulusal bayramı.

3 TEMMUZ

1976 - İsrail komandoları düzenledikleri bir operasyonla, kaçırıldıktan sonra Uganda'nın Entebbe havaalanında bekletilen uçaktaki 105 rehineyi kurtardı.

7 TEMMUZ

1947 - Roswell'de (ABD) meydana geldiği iddia edilen ve hala tartışılan UFO olayı gerçekleşti.
1964 - Metin Erksan'ın yönettiği "Susuz Yaz" filmi, 14. Uluslararası Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı ödülünü kazandı.

13 TEMMUZ

1930 - İlk Dünya Futbol Şampiyonası Uruguay'da başladı.

15 TEMMUZ

1954 - Boeing 707 ilk uçuşunu gerçekleştirdi.

16 TEMMUZ

1945 - Manhattan Projesi gereğince ilk atom bombası denemesi yapıldı.

17 TEMMUZ

1955 - İlk Disneyland, Kaliforniya'da açıldı.
1975 - Amerikan uzay aracı Apollo ve Rus uzay aracı Soyuz uzayda birleştiler.

20 TEMMUZ

1903 - Ford ilk arabasını üretti.
1974 - Kıbrıs Harekâtı'nın başlangıcı.

23 TEMMUZ

1908 - Osmanlı İmparatorluğu'nda II. Meşrutiyet'in ilanı

25 TEMMUZ

1978 - İlk tüp bebek, İngiltere'de doğdu (Louise Brown).

28 TEMMUZ

1914 - I. Dünya Savaşı başladı.

30 TEMMUZ

1977 - Türkiye Basketbol Genç Millî Takımı Avrupa şampiyonu oldu.

18 TEMMUZ

1925 - Adolf Hitler, nasyonal sosyalist fikirlerini açıkladığı kişisel manifestosu Mein Kampf'ı (Kavgam) yayımladı.

21 TEMMUZ

1947 - Exodus gemisi İngilizler tarafından Almanya'ya geri gönderildi.

24 TEMMUZ

1923 - Günümüz Türkiye'sinin sınırlarının çizildiği Lozan Antlaşması imzalandı.

26 TEMMUZ

1951 - Şair Nazım Hikmet vatandaşlıktan çıkarıldı.

31 TEMMUZ

1932 - Keriman Halis, Belçika'da Dünya Güzellik Kraliçesi seçildi; Atatürk kendisine Ece soyadını verdi.
1959 - Türkiye, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) adaylığı için resmen başvurdu.

19 TEMMUZ

1987 - Mehmet Terzi, San Francisco Maratonu'nu kazandı.

22 TEMMUZ

1933 - Wiley Post, Dünya etrafında uçakla tek başına dolaşan ilk insan oldu. Yolculuğu 7 gün, 18 saat, 45 dakika sürdü.

27 TEMMUZ

1971 - Türkiye - Ortak pazar Geçici Ticaret Anlaşması imzalandı.

1981 - Büyük Britanya'da Galler Prensi Charles, Lady Diana ile evlendi.

KORKUT

KESKİNER ile

Evrensel & Bilgelik & Neşenin Sırrında buluşalım...

Bu bilge kişilik, kendini etiketlerinden birer birer sıyrıp, yaşama dair evrensel bilgileri, şifreleri ve hatta zaman zaman önemli sırları, sosyal medya üzerinden büyük kitlelerle paylaşıyor. Farklı birçok konuda konferans veren Korkut Keskiner, aynı zamanda 'Neşe'nin rehberliğini de yapıyor. Kasım 2016'da, Harbiye Askeri Müzesi'nde gerçekleşen Natural Festivali'nde yaptığı "Neşenin Bilgeliği, Bilgeliğin Neşesi" konulu konuşmasını ilgiyle dinledim. Evrensel yaşama dâhil olan birçok dünyevi konuda yaptığımız keyifli sohbetimizi de ilgiyle okuyacağınızı düşünüyorum.

O bir İzmirli... On bir nesildir, büyük arazilerde çiftçilik yapan bir aileden geliyor. Anne tarafı Cumhuriyet öğretmenleri ağırlıklı. Okulunda, sıra ve mahalle arkadaşları Hıristiyan ve Musevi kardeşleriyle beraber büyüdü. Bütün sosyalliğine, okul başkanlıklarına rağmen, çok başarılı bir öğrenciydi. Mutlu evliliğinden bir kızı ve bir oğlu var. Bir de dört ayaklı bir oğulları var.

Korkut Keskiner hikâyesini anlatıyor...

Bilkent İşletme'de okurken hayat bana fazla kolay geldi; 3. yıl ortalama yüzünden sınıfta kaldım. Sonrasında ise hep yüksek onur öğrencisi oldum. Siyaset Bilimi Master'ım bursluydu. Benim kadar şanslı olmayanlara hizmet için siyaset yapmam gerektiği yönlendirmesiyle yetiştirildim. Özelleştirme'deki uzmanlığım ve TBMM'deki danışmanlığım sırasında özel bir eğitim aldım. Bu süreçte siyasetin bana uygun olmadığını gördüm ve aile işlerine döndüm; başarılı da oldum. Sonra bir gün, aslında mutsuz ve neşesiz olduğumu fark ettim.

Ticaretten ve sosyal mecburiyetlerden çekildim. Aklımın ve uygarlığın koyduğu sınırlara meydan okudum. Her şeyi sorgulamaya başladım ve evrensel bakış açısına odaklandım. Küçük yaşlardan beri araştırıp deneyimlediğim spiritüel, ezoterik ve metafizik konularda binlerce öğrenci, onlarca hoca yetiştirdim.

Altı yıl kadar önce, pratik eğitimlerinizi neden bıraktınız?

Aslında, teoriye geçebilmek için, bunu yapmayı özellikle seçtim. Zihinden özgür, zekâ yanım sorgulamaya devam ederken, bulabildiklerimi, yine aklın süzgecinden geçirip ifade etmeye başladım. 'Rönesans adamı' diye bir kavram var; yeni bir doğuşa hazırlanıyorum. Bir yandan sürekli öğrenmeye devam ederken, öğrendiklerimi sosyal medyadan yazı yoluyla veya seminerler şeklinde kalabalıklarla paylaşmayı seviyorum. Beklentisiz, endişesiz, mutlu ve neşeliyim. Hayat hep güzel...

DOĞRU... YANLIŞ...

'Hayat hep güzel...' diyebiliyor olmanızın, hayata bakış açınızla ilgisi olmalı. Bahsettiğiniz 'Evrensel bakış açısı' nedir, nasıl uygulanır?

Birincisi hayata bir açıyla bakılmaz, çünkü hayat 360 derece. Aslında bir küre, ama basitleştirmek de lazım. Hayat kısa, ama çok geniş. Evrensel bakış demek, zaman ve mekândan bağımsızlık demek. Yani yettiğiniz, sizi şekillendiren bütün yerel ve güncel sınırlardan kurtulmak. Dünyanın bir yerinde bir zamanlar doğru ya da yanlış olmayan hiç bir şey yok. Oysa biz, kendimizi ve hayatı, buradaki ve bu zamandaki doğrularla ve çok daha kötüsü, yerel ve güncel 'yanlış'larla tanımlıyoruz. Evrensel açıdan bakmak, aslında yanlış diye bir şeyin olmadığını fark etmek demek. Doğrularımız tabii ki olmalı ancak onları başkalarından da bekleyerek yaşamak yerine, yanlış diye bir şey olmadığını bilerek yaşarsanız, hayat hep güzel.

DEĞİŞİM...

Bugünkü Korkut Keskiner olmak için, yaşam yolculuğunuzda ne gibi sınavlar veya aşamalardan geçtiniz?

Bugünkü Korkut da sabit değil, o da değişecek. Yaşadığı sürece yeni sınavları ve aşamaları da olacak. Benim sınavlarımdan en çok öğrendiğim bu; hepimiz hep değişkeniz ve öyle de olmalıyız. Biraz önce söylediğim gibi, her sınav ve aşamada ailemi, coğrafyayı ve yaşadığım zaman dilimini aşmaya çalıştım. Şanslı doğduğum için ailem hep bana benim

kadar şanslı olmayanlara hizmet etme görevi yükledi, ki bu aslında maddi olanlardan daha büyük bir şanstı. Elbette buluş çağıyla beraber, mış gibi yaşadığım uzun bir dönem oldu. O yaştaki bütün insanlar gibi daha yüksek genler beni cazip bulsunlar diye, yerel ve güncel değerlere sığmaya çalıştım. Asıl yolculuk, bu sınırlara sığamadığımı fark edince baş-

ladı. 'Ben bu değilim' cümlesi anahtar. 'Ben aslında kimim?' ya da 'Ben aslında buyum' demek, insan sürekli değişken olduğu için dinamik cevaplara sahip, ama 'Ben bu değilim' diyebilmek çok önemli. İşte o gün, bütün yolculuğun başlangıcı ya da belki de kendisi olan, o ilk adım atılıyor. Sonrasında, aşmanız gereken tek şey, korku ve tembellik. Zaten insanın sadece iki sorunu var, ya korkak, ya tembel, ya da ikisi birden...

BEN...

Sizce, insan 'Ben bu değilim' bilincine ulaştığında, korkularından ya da varsa tembelliğinden nasıl sıyrılır?

Burada iki yol var. Birincisi duygusal zekâ. Duygusal zekâda empati filan da var ama bu soru için, haz erteleyebilme yeteneği bölümü önemli. Haz her zaman pozitif yanda olmaz, tembelliğin nötr konformizmi de bunun içinde. Duygusal zekâ geç yaşta zor öğreniliyor, ama mümkün. Olmadığımız o ben'den soyunmak ve uzaklaşmak için esas gereken bu. Ama çoğunlukla, bu yol değil, 'Yetti artık!' yolu seçiliyor. İnsanlar olmadıkları o insandan bıkmıyor ve beziyorlar. Aynadaki insana şefkat bir yana, sürekli bir öfke duyuyorlar. Metaforik olarak, o aynayı kırdıkları anda, 'Ben bu değilim' demiş oluyorlar. Bir de 'self-leadership' diye bir kavram var. Lider, değişimi yönetir. Kendisinin lideri olmak; kendi değişimini yönetirken, kendisinin bütün diğer parçalarını, diğer karakterlerini de motive edebilmek demek. Bunun için birçok teknik var. Yine de, diğer insanlarla etkileşimde olan hiç bir insanın korku ya da tembellikten tamamen sıyrılabileceğini düşünmüyorum.

YENİDEN DOĞUŞ...

Sosyal medyadan takip edenler bilir, yılda 2 ya da 3 kez kan bağıışı yapıyorsunuz. 'Kan vermek bahar temiziği gibi, insani tazeliyor. Ayrıca ihtiyacı olanlara kendi canlılığınızdan bir hediyeye veriyorsunuz. Herkes yeniden

'BEN BU DEĞİLİM' DİYEBİLMEK ÇOK ÖNEMLİ. İŞTE O GÜN, BÜTÜN YOLCULUĞUN BAŞLANGICI YA DA BELKİ DE KENDİSİ OLAN, O İLK ADIM ATILYOR. SONRASINDA, AŞMANIZ GEREKEN TEK ŞEY, KORKU VE TEMBELLİK. ZATEN İNSANIN SADECE İKİ SORUNU VAR, YA KORKAK, YA TEMBEL, YA DA İKİSİ BİRDEN...

doğuyor' demişsiniz. Sizin tabirinizle 'Rönesans adamı' olmak veya 'yeniden doğuş' ne zaman gerçekleşir?

Kan vermek, kendi hayatietimi başkalarıyla paylaşmak demek. Kurban bayramlarında da, bir canlıyı kurban etmek yerine kendi canımdan paylaşıyorum. Beden için de iyi, ama o ikincil fayda. Rönesans adamı olmayı iki türlü anlıyorum. Birincisi, Rönesans zamanında olduğu gibi sanat, bilim ve felsefeden iyi anlamak. Bu çağda buna ekonomi, teknoloji ve siyaseti de ekleyebiliriz. Diğer anlamda, hem kendimizin, hem bizden yardım talep edenlerin, hem de bütün insanlar ve insanlığın yeniden doğuşlarında bir tür ebe fonksiyonu olmak. Aklımızın yettiğince, elimizden geldiğince, hepimiz bununla görevliyiz bence. Çünkü hem aynı doğayı ve yaşamı, hem de ortak irademizle aynı kaderi paylaşıyoruz. Yeniden doğabilmek, ölmeden önce ölmeyi gerektiriyor. Ve hem bireysel, hem kümülatif olarak yeni bir yeniden doğuş zamanı da geliyor. Hepimiz bunu derinden biliyor ve hazırlanıyoruz aslında.

ZAMAN...

Zamanı düz bir çizgi gibi düşünüp üzerinde bir nokta ele alındığında geriye ve ileriye doğru sonsuz şekilde uzandığını iddia eden, bir 'doğrusal zaman' anlayışı var. Sağ kolunuzdaki dövmede, Dali'nin 'Belleğin Azmi' eserindeki saat ile 'Zaman dönüşür biz de onun içinde dönüşürüz' sözünün Latincesi var. Zamanı siz nasıl anlamlandıırıyorsunuz?

Zamana dünyadan bakmak, buradaki kuralların tümevarım yoluyla bütün evren için geçerli olduğu illüzyonu. Biz bir tren katarıyız ve önceden vaaz edilmiş bir rayla sınırlıyız gibi. Oysa zaman spiral gibidir, genişledikçe yavaşlar, ki aslında bir salyangozun geometrisindedir. Zamanı sabit zannedenlerde geçmiş, şimdi ve gelecek zanları var. Bunu böyle algılamamız gerekiyor çünkü dünyadaki hayatın kuralı bu. Böyle algılamazsak, oyunun kurallarına uymaz, matrixten çıkabiliriz ve bu oyunun mimarınca, sadece yapabilenlerin yapması gereken bir nüans olarak kodlanmıştır. Zamanın dönüşebildiğini fark edenler, dönüşebilme konusunda da daha şanslılar.

NEŞE...

Gerek ülkemizde, gerek dünyada ve çoğumuzun bireysel olarak günlük hayatında yaşadığı yoğun stres ve hızlı tempoya rağmen neşeli kalabilmek gerçekten mümkün mü?

Neşeli de kalamayız, mutlu, huzurlu, sağlıklı da kalamayız. Etrafımız da sürekli değişir, etkileşim olmasa bile, biz de sürekli değişiriz. Ama hayatın odağını neşeye çevirmek hem kolay, hem mümkün...

Mesela ben seçimlerimden farklı şeylerle karşılaşınca, hemen o anda, komedi videoları izliyorum. Bahsedilen stres ve hızlı tempunun daha çok büyükşehir kafası olduğunu görüyorum. Dünyanın herhangi bir yerinde, başka bir zamanda eğer insanlar neşeye ulaşabiliyorsa, ben de buranın ve şimdinin sınırlarında olmamayı başarabilirsem, neşe bana da, size de, herkese de, her zaman ulaşılabilir bir şey. Tek sorun, biraz yaramaz çocuk olabilme cesareti, ki o da antrenman meselesi.

SEVGİ...

İnsanın en çok ihtiyaç duyduğu duygu sevgi midir? Başkalarına sevgiyi bulaştırmak ancak kendimizi sevmekle mümkünse, biz nerede yanlış yapıyoruz?

Sevgi zor, insanın en çok ihtiyaç duyduğu duygu şefkat, davranışsal olarak da özen. Korunma ve kollanma, kapsanma ve kavranma. Sevgi bazen bunları içerir, bazen içermez, ama insan aslında en çok bunlara ihtiyaç duyar. Kendimizi sevmek, çok büyük bir emek gerektiriyor. Başkasını sevebilmekten çok daha fazlası. Kendimizi beğenmediğimiz zamanlarda bile sevmek gerekiyor, tıpkı çocuklarımızı sevmek gibi. Yani aslında kendimizin bir numaralı çocuğu biziz. Kendimize şefkat ve özen göstermek, sonra bunu başkalarına bulaştırmak, sevgiden bile daha önemli. Zaten evrenin temel kuralında sevgi yok, nefretsizlik var. İnsanken imkânsız olan herkesi ve her şeyi sevmek yerine, hiç bir şeyden nefret etmemeyi öğrenmek ve öğretmek lazım. Sonrasında da, kendimize ve başkalarına, şefkat ve özen yeterli.

DÜNYA...

Sizce bugün, dünya ve bünyesinde barınan insanoğlu hangi iradelerin etkisinde dönüyor?

En büyük sorun amaçsızlık ve ideal eksikliği. 10 yıl önceki ekonomik krizde servet biriktirmeye çalışanlar, çabalarının anlamsızlığını fark edip içlerine döndüler. Orada bir şey bulamadılar çünkü hep dış dünya için yaşamışlardı. Sonra, eski ve sağlam yolları arama yerine yeni, vaatkar ve aslında sadece kısa yoldu metotların cazibesine kapıldılar. Bu da isteklerine cevap veremeyince, sığınacak bir çatı aradılar ve eski otoriterlik eğilimleri başladı.

Küreselleşme ve bireyselleşme arasındaki dengeyi kurmak mümkün mü?

Maalesef, bu denge henüz kurulamadı. Bu yüzden bireyselleşmeyenler, küreselleşmeye dirençlerini, otoriterleşmeyle çözmeye çalışıyorlar. Buradan yeni bir gerçeklik anlayışı doğacak. Ama ne bireysel, ne

“NEŞENİZ YOKSA NEDEN VARSINIZ? SİZ VARSANIZ NEDEN NEŞENİZ YOK? NEŞEMİZİ BULAŞTIRMAKTA BULUŞALIM”

Korkut Keskiner

Miryam Şulam ve Korkut Keskiner

küresel açıdan gelmekte olan büyük dönüşüme çok da hazır değiliz.

TÜRKİYE...

Türk insanını nasıl tanımlardınız? Sizce, ülkemiz siyasetinde bugün gelinen noktada, Türkiye için birlik ve yeniden doğuş mümkün mü?

Türk insanı dünyanın ortalamasıdır. Fiziksel özellikleriyle de öyledir, bebek ölümleri ya da gazete okuma oranıyla da öyledir. Geniş bir imparatorluğun halklarının genetik kokteylidir. Anadolu'nun aldığı göçlerle, birçok milletten daha toleranslı ve açık yüreklidir. Son yıllarda, eğer tek kişinin seçimleri değilse, toplumun sadece bir bölümünün kültürü sürekli empoze ediliyor. Sosyal medyadaki klavye şehvetiyle beraber, ötekileştirmeyi de aşan bir düşmanlaştırma eğilimi var. Bu nedenle 1980 öncesi kamplaşmadan bile daha sert bir ayrışma var. Yine de Türkler, gerektiğinde bir bayrak altında en hızlı birleşen ulustur. Bence kısa vadede birlik biraz zor. Ama birbirimizden farklılıklarımızı yeniden zenginlik olarak göreceğimiz bir yeniden doğuş çok olası, hatta doğuma az kaldı.

ZATEN EVRENİN TEMEL KURALINDA SEVGİ YOK, NEFRETİSİZLİK VAR. İNSANKEN İMKÂNSIZ OLAN HERKESİ VE HER ŞEYİ SEVMEK YERİNE, HİÇ BİR ŞEYDEN NEFRET ETMEMEYİ ÖĞRENMEK VE ÖĞRETMEK LAZIM. SONRASINDA DA, KENDİMİZE VE BAŞKALARINA, ŞEFKAT VE ÖZEN YETERLİ.

'Dünyada Evrensel Yaşamak', 'Doğum, Yaşam, Ölüm', 'Evrenin Dini: Zihni Özgürleştirmek' ve 'Neşenin Bilgeliği, Bilgeliğin Neşesi' gibi, verdiğiniz birçok seminerden bazı konu başlıklarını cımbızladık. Size 'hocam' diye hitap eden büyük bir kesim var. Bu eğitici misyonunuzu uygularken, bohçanızda size eşlik eden kavramlar neler?

Evrensel bir din ve dünyada evrensel yaşamak çabası, benim hem öğrenip, hem öğretmeye çalıştığım başlıklar. Kadim ve gizli bazı bilgilerden, daha önce düşünülmüşlerden ve pratik çalışmalarda gözlemlediklerimizden bir sentez çıkarmaya çalıştım. Elbette henüz her şeyi anlatmıyorum, saklamaya söz verdiğim sırları paylaşmıyorum. Ama basit bir dille, basitleştirerek, dünyada hem derin, hem keyifli yaşamının mümkün olduğunu anlatıyorum. Söylediklerimle karşılaşınca birçok

insan, daha önce öğrendikleriyle uyumlu olmasa da, ikna oluyor. Binlerce öğrencimin yanı sıra, yetiştirdiğim hocaların da öğrencileri var, onlardan etkilenip takip edenler de var. Hep beraber öğrenmeye devam ediyoruz.

SON SÖZ...

Son sözüm şu: Bizi neşeye ulaştıramayan bilgelik, ya da neşeye ulaşamamış bilgiler uygun değiller. En derinlerde aradığımız, son derece çocuksu bir kahkaha olmalı. Benim anlayabildiğim kadarıyla, hem kendimize, hem insanlığa, hem

de Ulu Yaratan'a en büyük görevimiz bu. Neşeli olmak ve neşemizi bulaştırmak. Birgün herkesle, herkese neşemizi bulaştırmakta buluşacağız.

Sorularımıza verdiği yanıtlarla, bize tuttuğu ışık için Korkut Keskiner'e teşekkür ederiz. Evrensel yaşamak ve hayata dair pek çok konu ile ilgili paylaştığı bilgileri toparlayacağı kitap çıkana kadar, kendisini Facebook profilinden takip edebilirsiniz.

Reca Deşilton ile kendine özgü bir kültür *Sefarad* *Mutfacı*

Reca Deşilton ile Sefarad mutfağını konuşmak üzere, Kadıköy Baylan'da saat 14.00 için sözleştik. O saate kadar aksilikler üst üste geldi ve epey moralim bozdu. Randevumuz olduğu için kendime son bir çeki düzen vererek, Baylan'a doğru yola çıktım. Onunla tanıştıktan hemen sonra müthiş enerjisi beni de sarmaya başladı. Anlattıkça keyifleniyor, daha önce sorun yaptığım her şey gözümde değerini yitiriyordu. Anladım ki, Reca Deşilton, işini çok iyi yapan her insan gibi kendine son derece güvenli, yaratıcı, açık ve inandırıcıydı. Sonra başladık Şişhane, İsrail, Büyükada, İzmir, Bodrum günlerinden konuşmaya. Gelin Reca Deşilton ile Sefarad mutfağının yolculuğuna birlikte çıkalım.

Öncelikle kitabınızdan söz edelim. Sefarad mutfağını anlattığınız şahane bir kitabınız var; 'Reca'nın Mutfağı'. Böyle bir kitap hazırlama fikri nasıl ortaya çıktı?

Ben bu kitabı yemek tarifleri için yazmadım. Geleneklerimiz öğrenilsin diye yazdım. Sevgili dostum Oruç Aruoba beni çok yönlendirdi, destekledi. Biraz da torunlarım için yazdım. Çılgın anneannelerini, babaannelerini tanışınlar istedim. İkinci kitabımda da aşk ve yemek yazmayı planlıyorum. Kitapta pek çok insandan ve coğrafyadan izler var. İstanbul, İsrail, İzmir ve Bodrum'da yaşadım. Bu kadar farklı yerlerde yaşamak bana bilgi kattı, insanları ve memleketleri karşılaştırma yeteneği kattı ve kendi ülkemdeki eksiklikleri görmemi sağladı. Ben büyük bir mozaığın içinde yaşadım. Bu bilinsin istedim. Bir de şu var ki, dönem dönem yoğun bir antisemitizm ile karşılaştık. İki nedene bağlıyorum ben antisemitizmi; ya kıskançlıktan yapıyorlar ya da cehaletten. Her kim eğitilmiş ve antisemit ise ona kendimizi ve geleneklerimizi doğru aktarmaya çalışıyo-

Hala Ekmeği

"Engizisyon zamanı, kim Yahudi kim Hıristiyan anlamak için 'almodrete' ikram edilmiş."

rum ki gerçeği öğrenebilsinler. Bu kitabı yazmamın en büyük nedenlerinden biri Osmanlı'da olsun, Türkiye Cumhuriyeti'nde olsun ülkesinin çıkarlarını gözet-

meyen tek bir

Yahudi bulamazsınız. Biraz da bu ne-

denle bilgi aktarmak için *Reca'nın Mutfağı*'nı yazdım. Bu kitabın bana maddi bir geri dönüşü asla olmadı. Fakat okuyan herkes beni arayıp, "İlk defa bir yemek kitabında ağladık" dediler. Bu benim için çok kıymetli.

Sefarad evinde misafir nasıl ağırlanır? Mutlaka ikram edilen tatlar arasında neler vardır?

Sefarad evinde misafire muhakkak evin hanımının yapmış olduğu kaşık tatlılarından ikram edilir. Bu, kışın portakal reçeli, yazın ise incir reçelidir. Bu reçeller kireçle yapılırdı. Daha sonra 'şarope blanko' adındaki

tatlımızdan ikram edilirdi. Bu tatlının Türkçe anlamı 'şeker şurubu'dur. Şekerli su bembeyaz olana kadar karıştırılır, istenilen kıvama gelince içine damak tadına göre badem ya da ceviz, Hindistan cevizi, damla sakızı veya sadece rendelenmiş limon kabuğu katılır. Tatlı hazır olduktan sonra gümüş bir kâsenin içine konur, yanında su ile misafire ikram edilir. Şarope'den bir kaşık alındıktan sonra bir bardak su içilir ve sonra kullanılan kaşık su dolu bardağın içine bırakılır. Tabii ki günümüzde bu tatlıyı yapan ve misafirine ikram eden çok az insan kaldı. Kahve ikramı zamanı geldiğinde ise mutlaka yanında likör ile ikram edilir. Bunların dışında aslında İzmir Sefarad mutfağına ait olan 'reşas' adındaki kurabiyemizden ikram edilir. Reşas un, sirke, su, sıvı yağ, şeker, tarçın, soda ve yumurtadan oluşmuş, hafif bir tatlıdır. Hamur haline getirildikten sonra sonsuzluk biçiminde yani ters sekiz bir form verilir. Nefis bir kurabiyedir.

Sefarad mutfağında en çok hangi tat öne çıkar?

Bana kalırsa 'pirasa köftesi'dir (*albondigas de prasa kon muez*). Günümüzde genç kuşak artık bu yemeği yaparken ceviz de kullanıyor. 'Fritadas' ve 'almodrete'yi de eklemek gerekir. Yakın zaman önce 'slow-food' hareketini başlatan ekip benden Sefarad yemekleri pişirmemi rica etmişti. O gün, İngiliz Yahudisi olan bir beyefendi bana, "Almodrete'nin tarihçesini biliyor musunuz?" diye sordu ve şöyle anlattı. "Engizisyon zamanı, kim Yahudi kim Hıristiyan anlamak için 'almodrete' ikram edilirmiş. Yahudiler 'almodrete'yi çok tüketmelerinden tanınmış.

Yemek yapmaya nasıl başladınız?

Ben çocukluğumdan beri yemeğe, tatlara, kokulara çok ilgi duyarım. İlk yemeğimi de çok küçükken, Şişhane'deki evimde yapmıştım. Mutfağa olan il-

gimde anneannemin de etkisi çok büyük. Onunla beraber 5-6 yaşlarındayken nefis kurabiyeler yapardık. Anneannem çok güzel bir kadın olmasının yanı sıra çok da iyi bir aşçıydı. Nefis tatlar ortaya çıkarır, çok özenli sofralar kurardı. Onunla *Ladino* konuşturdum, ki bugün baktığımda iyi ki öğrenmişim diyorum. Çeşitli yurt dışı seyahatlerimde çok faydasını gördüm. Ancak,

Hamam'in Kulakları

bugün gençlerin pek çoğu bu dili bilmiyor, çok yazık. Anneannemin Türkçesi çok zayıftı fakat çok tatlı konuşurdu. Bir gün Pangaltı'daki Tan sinemasına gitmek için dolmuşta bindik, ineceğimiz yere geldiğimizde dolmuşun içinde anneannemin sesi yankıladı: "Şöfer Efendi, bana köşe başında koyar misin?" Aslında söylemek istediği "Bizi köşe başında indirir misin?"nden başka bir şey değildi. Sonra İsrail günleri başladı ve yemek yapmamda etkili olan nedenlerden bir tanesi de İsrail'de geçen okul günlerimdir.

İsrail'de çocuklara da sorumluluk yüklenir. Sırayla okul mutfağında çalışırdık. Sebze, meyve soymayı, dilimlemeyi ve bulaşıkları yıkamayı orada öğrendim. Ayrıca okulumuz toprakla iç içeydi ve biz kendimize ait tarlalarda sebze yetiştiriyorduk. Bir çocuk için bu müthiş bir deneyim. Ben zaten yemek konusunda çok yaratıcı bir insanım. Yapamayacağım hiçbir yemek yoktur. Böyle bir birikimden gelmek de beni yemek konusunda her zaman sıra dışı ve özgüvenli kılmıştır.

Biraz da İsrail yıllarınızdan söz edelim. Türkiye'den İsrail'e neden taşındınız? Oraya ait hangi tatları hatırlıyorsunuz?

6-7 Eylül 1955 Olayları'ndan hemen herkes gibi ailem de çok etkilenmişti. Beyoğlu'nda babam ve eniştemin birlikte işlettikleri ortak bir gömlek mağazası vardı. Olaylar başladığında babamın yanında çalışan Kürt hamallar mağazanın önünde durmuş, yağmayı engellemek için ellerinden geleni yapmışlar. Bu nedenle bizim ailemizde Kürtler her zaman sevilir ve sayılır. Olayın hemen ertesi yılı İsrail'e göç

etme kararı alındı. Böylece hayatımızda İsrail günleri başladı. Gider gitmez bir etkinliğe katılmıştık ve orada, sonradan İsrail Devlet Başkanı David Ben-Gurion olduğunu öğrendiğim bir beyefendi bana 'rugelach' kurabiyelerden ikram etmişti. Rugelach benim için İsrail yıllarımı başlatan tattır. Oraya dair benim en unutamadığım

kokusu ise Cuma günleri tüm sokaklara yayılan, 'Hala' denilen ekmeğin kokusudur. Cuma günleri, tüm aile bir araya gelir ve evin hanımı nefis bir sofraya kurar. Ortaya da hala ekmeği konur ve kutlanır. Diğer unutamadığım tat 'Falafel'dir. Purim Bayramı'nda yediğimiz 'Aman'ın Kulakları (Oznei Haman)' denen kurabiyelerin de tadını, kokusunu unutmam mümkün değil. Son olarak şunu da eklemeliyim. İsrail'de arkadaşlarımın evini ziyaretimde İstanbul'da alıştığımız gibi kek, pasta, çörek yerine

Patatesli Kuzu Budu

'havuçlu, portakallı meyve salatası' yerdik.

İsrail'den sonra tekrar İstanbul'a döndünüz. Yazları da Büyükkada'da geçirmeye başlamışsınız. Büyükkada günleriniz, yemek kültürünüzün oluşmasında nerede duruyor?

Biz esasında Burgazada'yız. Hatta Burgazlı yazar Sait Faik Abasıyanık babamın dostuydu. Birlikte bir fotoğrafı da vardı fakat talihsiz bir olayda kaybettim. Bodrum'daki evimi su

basmıştı ve pek çok fotoğrafla birlikte o da gitti. Daha sonra Büyükkadalı olduk. Büyükkada'da Rum nüfusu yoğundu. O yıllarda adaya nisan ayında gidilir, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda dönülürdü. Mart ayında mimozaların şöleni başlar, ada sapsarı bir renge bürünürdü. Nisan ayında güllerin kokusu unutulmazdı. Mayıs-haziran ise yasemin ve hanımeli zamanı başlar, muhteşem kokularıyla büyülerlerdi. Bisikletlerimizle Yörük Ali veya Değirmen plajına yüzmeye giderdik. Plaj dönüşü mutlaka ama mutlaka 'Dondurmacı Yunus'tan vişneli, kaymaklı dondurma alırdık. Akşamüstleri saat kulesinin orada buluşup 'Turşucu Murat'ın turşu suyundan içerdik. Yordan pastanesinin keşkülü, İnci'nin profiterolü ve Madam Makruhi'nin pastanesinin kremalı börekleri de unutulmaz Büyükkada tatları arasındadır. İnci Profiterol'ün Beyoğlu'ndaki yerini herkes

Cevzli Tatlı - Travados

"İrk, din dil ayrımı bilmezdik."

Reca Deşiltan ve Berken Döner

bilir ama Büyükkada'dakini bilmezler. İnci'nin sahibi Luka Zigoris'in eşi Bayan Liz o kadar neşeli bir hanımdı ki, dükkânın üst katında Yunan müziği yapardı. Kendisi çok güzel bir kadındı, nefis sirtaki oynardı ve ben dâhil herkes bu dans kabiliyetinden dolayı ona hayrandı. Bugün ise çok rahatlıkla söylüyorum

İstanbul'un en iyi zeybek oynayanı benim. Zeybek, kursa giderek öğrenilmez, sirtaki öğretilir. Biz Büyükkada'da 15 yaşına kadar ırk, din, dil ayrımı bilmezdik. Hep iç içeydik. Cuma günleri bizler için epey telaşlı geçirdi. O dönemde evlerde fırın olmadığı için, anneannemin hazırladığı 'ıspanaklı gül böreği (*bulemas de espinaka*)', 'karnıyark', 'patatesli kuzu budu' büyük,

yuvarlak tepsilerde fırınlara taşınırdı. Bütün bu yemeklerin ardından ise 'patlıcanlı börek (*borekitas de berencena*)' ve 'kaşarlı patatesli börek (*borekitas de kezo kon patatas*)' hazırlanırdı. Tüm yemekler hazır olunca da Şabat sofrasını kurmak için anneanneme yardım ederdim.

Şabat Sofrası nasıl kurulur?

Şabat sofrası kurulurken masamıza, annemin çeyizinden kalan beyaz kolalı ve çok zarif işlemeli bir örtü serilirdi. Bu sofrada mutlaka *Kiduş* kadehi (Şabat duası

okunurken içine şarap konulan kadeh), kırmızı şarap, üzerinde işlemeli bir örtü olan bütün bir ekmek olurdu. Soframızın ortasında da kristal bir vazoda bahçemizden topladığımız mevsim çiçekleri konurdu. Yemekte başlangıç olarak 'erikli gelincik balığı (*gaya kon avramila*)', az önce sözünü ettiğim börekler, 'etli patlıcan sarma (*rulikos de berencena*)' ve son olarak, tatlı için de 'cevizli tath (*travados*)' olurdu. Şabat Sofrası, Yahudiler'in en büyük şansdır ve asimile olmamalarındaki en büyük etkidir. Şabat yemeği olduğu sürece Yahudilik yok olmayacaktır. Her ne kadar kaybolmaya başlasa da, bu çok önemli bir gelenektir. Aileleri hep bir arada tutar.

Oruç günlerinde özel olarak neler yapılır?

Ben size Eylülün sonuna gelen *Yom Kipur* orucunu

anlatayım. Ege Yahudileri muhakkak zeytinyağı ile, İstanbul Yahudileri ise ayçiçeği kullanarak orucunu açarlar. Fırından ekmek alınır, üstüne yağ dökülür ve tuz serpilir. Oruç bu şekilde açılır. Sonra muhakkak tavuklu çorba içilir. Devamında ise benim ailemde sütü neskafe içilir ve kurabiye yenirdi.

İnsanların mutlu bir şekilde kahvelerini içip, kurabiyelerini yedikleri güzel günler dileyerek açıklamalarınız için çok teşekkür ederim.

Ah o günler...

Şabat yemeği olduğu sürece Yahudilik yok olmayacaktır.

PERA ÇOCUK
Anaokulu

native egitmenler ile
ingilizce eğitim

%100 organik beslenme

(0212) 270 33 72

www.peracocuk.org
info@peracocuk.org
TEL +90 (212) 270 33 72
Tekirler Sok. N:6 Levent
Beşiktaş / İstanbul

www.peraanaokulu.com.tr

Keşfedilmeye Açık

Thassos

Araba ile seyahati sevenler bence bu rotaya bayılacaklar! İpsala sınırını geçtikten ve çok az bir yol gittikten sonra ulaştığımız Thassos, kendi küçük ama eğlencesi büyük bir ada... Yaklaşık 5-6 saatlik bir araba yolculuğu kadar yakın bir tatil kaçamağı! Taşoz olarak da bilinen adanın enfes yemekleri ve kartpostal görünümlü plajlarından bahsetmek gerekir...

Marble Beach Paradise Beach'ten Limenas'a doğru giden yolda yer alan Marble Beach, belki de adanın en ünlü plajı. Adından da anlaşılacağı üzere plaj minicik mermer parçaları ile kaplı. Zamanında bu mermer kalıntılarının buraya dökülmesi ile ortaya çok özel bir plaj çıkmış. Denizin o şahane turkuaz rengini veren de bu mermerler. Plajı gördüğünüzde kendinizi tropikal bir adada zannetmeniz mümkün. Çünkü renkler ve doku, bize yakın coğrafyalardan çok farklı. Plajın gerçek üstü bir hali var. Bence kesinlikle gidilmesi, görüşmesi gereken bir yer.

Giola Potos ile Alikı arasında çok kötü bir toprak yoldan indiğinizde sizi çok güzel bir plaj karşılıyor. İsterse-
niz ATV'ler sizi buraya belli bir ücret karşılığında indiriyor. Bu plaja da giriş ücretsiz. Ancak buranın olayı tabii ki de bu plaj değil. Biraz yukarı doğru yürüdüğünüzde sizi doğal kayalıkların içinde oluşmuş bir havuz karşılıyor.

La Scala Beach

La Scala Beach Burası Çeşme'deki lüks beach club konseptine daha çok uyan bir yer. Limenas'a oldukça yakın. Bembeyaz locaları ve happy hour'ları ile müzik dolu bir plaj...

Makryammos Burası da Limenas'a yakın ve önerilen beach clublardan bir tanesi idi.

Alikı Beach Burası Limenas'tan 42 km uzaklıkta yer alıyor. Ufak çok güzel bir koy. Görünce âşık oluyorsunuz.

Paradise Beach

Paradise Beach

Alikı Beach'ten Limenas'a doğru 8 km daha yol aldığınızda bu kez ünlü Paradise Beach'e ulaşıyorsunuz. Bu 8 km'lik yol biraz virajlı ama manzarası çok güzel. Burası için ya kendi aracınızla, ya da onu yukarıda bırakıp ücretli araçlarla aşağı plaja inebilirsiniz. Şezlong ve şemsiye fiyatları kişi başı 3'er Euro ama 2 şezlong bir şemsiyeye 7 Euro veriyorsunuz. Burası Alikı'ye göre çok daha büyük bir koy. Oldukça kalabalık. Denizi biz gittiğimizde biraz dalgalı idi.

Acıkmadık mı?

Gurme alış veriş tarzını seviyorsanız, Thassos'ta doğal ve organik ürünler, sağlıklı çam balı ve reçeller, zeytinyağı gibi ürünler alabilirsiniz. Bir de pek tabii balyıldığım ballı yoğurtlarından; neredeyse her ara öğünde yedim. Bunları Limenas çarşısından temin etmek mümkün.

Taşoz'da nerede yenir? Yerken, yanında Ouzo içilir mi? Adada ağırlıklı olarak deniz ürünleri çok popüler denilse de deniz ürünlerinin yanında birçok özel lezzetin de öne çıktığını gördüm. Thassos'da yeme içme hem her bütçeye hem de her zevke hitap ediyor diyebilirim. Biz ada tatilimiz boyunca her gün farklı bir yerde yemeyi ve hep farklı tatlar denemeyi tercih ettik ve genelde neredeyse hepsinden de memnun kaldık.

Alikı Beach

Denize,
kuma,
sağlıklı
beslenmeye
doyacağınız
muhteşem
bir yer!

**EN POPÜLER
MEKÂN
SİMİ RESTORAN**

Biraz turistik ama değişik
deniz ürünleri ve çeşit çeşit
mezelerine bayıldık!

İlk gün, Yunanlıların özel yemeklerinin olduğu ve adı tavern olarak geçen yerlerden birinde bir akşam yemeği yemeye karar verdik. Tavern yani tavernalar bizdeki gibi değil kesinlikle. Bu tarz restoranlar adada pek çok yerde, hatta plajlarda dahi var. Bazıları canlı müzik eşliğinde daha gece eğlencesi kıvamındayken, bazıları ise daha restoran tarzında.

Biz adadaki ilk günümüzde Limenaria bölgesinde yer alan bir tavernaya gitmeye karar verdik. Tavern Mouragio adında deniz kenarında ve son derece keyifli bir mekândı. Ancak ilk gün girdiğim bu taverni diğer tavernlerle kıyasladığımda bana göre hizmet anlamında kötüydü, ancak lezzet muhteşemdi. Açıkçası yediğim her şey beni burada çok memnun etti.

Elena'nın Yeri

Thassos'da Limenas bölgesi Panaggia, oğlak çevirmesi ile ünlü. Buraya erken gitmek gerekiyor, çünkü boş masa bulmak pek kolay değil. Boş masa bulunsa da oğlak kalmamış olabiliyor. Buradaki restoranlar genelde Türk akınına uğruyor. Öyle ki, Elena'nın Yeri'nde menüler Türkçe idi. Hatta Türkçe bilen garson bile var. Üstelik de oğlak çevirme için de 'helal' yazmışlardı.

Bu arada, çok önemli bir dipnot; açıkçası kahvaltıları zayıf, bizim kahvaltılarımıza benzemiyor. O nedenle pastanelerdeki çok ağır karbonhidratlı börekleri mideniz kaldırırsa deneyin derim.

Rezervasyon yapmadan akşam yemeklerine gitmeyin, sonra ayakta kalır ve çok sıra beklersiniz; hatta bazı zamanlarda size sıra bile gelmeyebilir. Plajlarda frappe için, gerçekten güzel yapıyorlar...

Denize, kuma, sağlıklı beslenmeye doyacağınız muhteşem bir yer! Denemesi sizden, tavsiyesi bizden...

casadeplaya

RESIDENCE DALYANKÖY • ÇEŞME

eviniz artık denize sıfır

Özellikler

- 2+1 tam donanımlı daireler
- Ankastre set ve beyaz eşya
- Modern mutfak
- İklimlendirme (Klima)
- Uydu sistemi
- TV
- Tamamı deniz gören odalar
- Her odada özel geniş balkon
- Elbise dolabı
- Banyo - WC

Lokasyon

- Aya Yorgi Koyu 3 KM
- Çeşme Marina 5 KM
- Devlet Hastanesi 7 KM
- İzmir Merkez 93 KM
- Havalimanı 99 KM
- Port Alaçatı 16 KM

**SON 4
DAİRE!**

KURYAP
İNŞAAT

0530 403 86 66 | 0232 445 38 45

www.casadeplayaresidence.com

“Altın Palmiye” & Cannes serüveninin 50 yılı

Gazetecilik bir seveda,
bir tutku... Her yıl
Cannes Film Festivali’ni
takip eden bir sinefil
olmak ise belki benzer
bir seveda, bir tutku...
Üstüne üstlük her ikisi
bir arada olunca...
Serüven de bir yarım
asır kadar sürünce...
İşte arkadaşımız
Viktor Apalaçi.
Ve kitabı
“*Cannes Film
Festivalinde 50 Yıl*” ...

Viktor Apalaçi

Bu yıl Mayıs ayında 70. yılını kutlayan Cannes Film Festivali, Viktor Apalaçi’nin satırları, 1966’da başlayan serüveninin anlatılarıyla daha renkli ve daha anlamlı. Apalaçi’nin ilk yurtdışı seferi, 1962 yılında ve tren ile. Paris’e dek. Orada başlıyor bir sinemasever yani bir sinefil olarak yolculuğu. Yedinci sanat – sinema! Daha sonralarında, 1966’da Cannes’da en zengin platformunda

film seyretme hayali gerçek oluyor. Dev yapıtlarıyla görsel ve yazılı basının en çok izlediği... O günlerde 900 kadar gazetecinin hazır bulunduğu... Şimdilerde ise 4500 kadarının izlediği... Lakin gelin görün ki, bilet satın alınıp seyredilemiyor orada, filmler... Gazeteci olmak gerekiyor. Ve Viktor Apalaçi yurda dönüp Şalom Gazetesi’nin sahibi ve başyazarı Avram Leyon’la Cannes Festivali

maceralarını yazma karşılığı anlaşılıyor, akreditasyon formunu imzalıyor ve “ver elini Cannes”... Sonuçta bir bütün oluyor Cannes, Şalom ve Viktor! Tam 50 yıl boyunca... Kitabın önsözünde Atilla Dorsay, Viktor Apalaçi ile neredeyse 50 yıllık dostluğundan söz ederken... Birlikte, filmlerin ilk keşiflerinden, burunlarının dibinden gelip geçen sayısız ünlülerden... Cannes – Carlton Oteli terasından...

Viktor Apalaçi ise Cannes'ı şöyle betimliyor:

“Cannes’a gelmeyi döviyorlar...”

Cannes müthiş bir fuar... Cannes Film Festivali sinema endüstrisinin en prestijli ve en ünlü film festivali...

Filmini satmak isteyen de, kitabının veya müzik albümünün promosyonunu yapmak isteyen de, starletlerini yapımcıların gözüne sokmak isteyen emperzaryolar da, çevirmekte olduğu filmi geniş kitlelere duyurmak isteyen yapımcılar da, eskimekte olan unutulmuş şöhretlerin ikinci bir şans yakalamak için kendini hatırlatmak isteyen eski tüfekler de, Mayıs ayında Cannes’a akın ederler.”

Monaco Prensesi Grace Kelly Cannes’da

Film dünyasına girdiği o aynı yıld, Apalaçi, Cannes Festivali galasında 37 yaşındaki Monaco Prensesi Grace’ı ilk gördüğünde, kocası Prens Rainier’in kolunda. Aynı masada İngiltere Prensesi Margaret ile.

“Hayatı boyunca Cannes Film Festivali’ne olan ilgisini gösteren, evliliğini bu festivale borçlu olduğunu söyleyen Grace Kelly” ...

Cannes anılarının en renklilerinden

İçtenlikli bir anlatım ile, 1968’de evlendiğinde eşi Tuna ile yaşadığı ikinci balayından dem vuruyor... Festival etkinlikleri heyecanı Paris’te başlayan ve giderek büyüyen tepkilerin farkına varmaları... 1968’e rastlayan... ’68 gençlik olaylarının en hareketli olduğu günler iken Fransa’da.

Kitabında o zamana şöyle değiniyor Viktor Apalaçi:

“Fransa’daki 68 olaylarının büyük kısmını oluşturan ‘radikal’ olaylar bir öğrenci ajitasyonu değildi. Hareketin en önemli ve can alıcı noktası işçilerin greviydi. Vietnam Savaşı karşıtı eylemler nedeniyle Nanterre Üniversitesi’nde protestolar başlamıştı...”

Grevler ve takip eden yokluklar.

Festival o yıl yarıda kalıyor. Fransa’daki genel grev sebebiyle.

Eşi, kayınvalidesi, kayınpederi, baldızı ile birlikte Viktor Apalaçi durumun vahametini anlayınca ceplerinde duran “kapı gibi uçak bileti” ile Air France’a başvur-

duklarında genel grevle dayanışma adına uçuşların bilinmeyen bir tarihe kadar ertelendiğini öğreniyorlar...

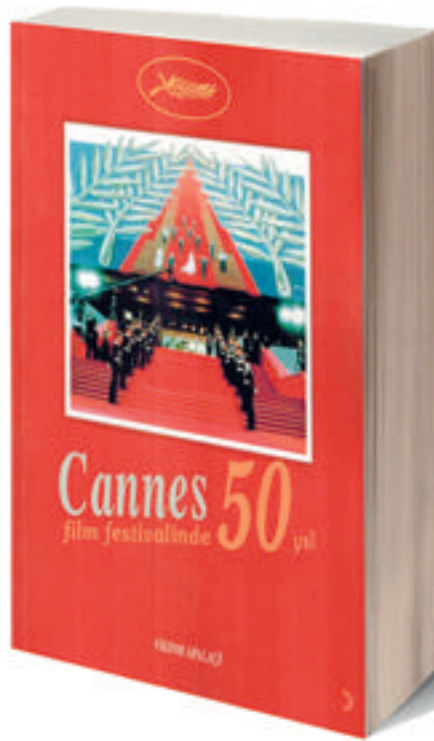
Aileyi Cenevre’ye taşıyabilecek tren çözümü de işlevsizliğe uğruyor, çünkü demiryolu şirketleri de greve dâhil olmuşlardı. Aynı esnada benzinin de “yok” sattığı bir ortamdı, şüphesiz.

Kurtarıcıları kayınpederinin tanıdığı, samimiyet kurduğu Georges adlı bir şoför oluyor. Virajlarla dopdolu Alp Dağları’nı aşarak Cenevre’ye yapılan bir yolculuk.

Monaco Prensesi Grace Kelly

Nuri Bilge Ceylan, festivalde Yılmaz Güney’in zafer işaretinin aynısını yaptı

Tıkış - tıkış. Yolda Mösyö Georges’un tedarik ettiği nevaleler ile piknikler. ’68 Baharı ile festival dönüşü Cenevre’den ailecek İstanbul’a yapılan uçak yolculuğuyla Apalaçi, Cannes maceralarının en renklisini yaşamış olduğunu her zaman anımsıyor.

Nuri Bilge Ceylan

“Yılmaz Güney - Şerif Gören’in, ‘Yol’ Filmiyle aldıkları Altın Palmiye Ödülü’nden 32 yıl sonra aynı onuru yaşayan Nuri Bilge Ceylan, Yılmaz Güney’in, sağ yumruğunu kaldırarak verdiği zafer pozunun aynısını verdi.” Ceylan ödül töreninden sonra yaptığı basın toplantısında: “Ödüllü gençlere ve Soma’da ölen madencilere adadık. Bu gençler bize çok şey öğretti. Bazısı hayatını bizim geleceğimiz için feda etti.” (2014)

“Ölümden korktuğumdan falan değil, sadece geldiğinde orada olmak istemiyorum.”

Woody Allen

Steven Spielberg, 66. Cannes'da

Woody Allen

“Sinemada Yahudi mizahının en önemli temsilcisi sayılan yönetmen - senaryo yazarı - stand up'çı - müzisyen - oyun yazarı - öykücü Woody Allen'ın bilinmeyen bir sıfatı daha var. Kendisi, Cannes Film Festivali tarihinin en çok sayıda yarışma dışı filmle katılan sanatçısı.” Seyircinin kendini iyi hissettiği eğlenceli filmler yapan sanatçının vermek istediği mesaj bizlere yabancı değil: “İnsanoğlu her zaman umudunu korur. Zira umutlar tükenmez.”

“Ben ölümsüzlüğü eserlerimle elde etmek istemiyorum, ölmeyerek elde etmek istiyorum.”

Woody Allen

Jerry Lewis

“Jerry Lewis, mimikleri ve şakla-banlıklarıyla konferans saatini bekleyenleri kırdı geçirdi. Jerry Lewis büyük bir ciddiyet içinde cebinden minik bir fotoğraf makinesi çıkartıp kendisini görüntülemeye çalışan foto muhabirlerinin fotoğrafını çekti. Sonra önündeki mikrofonu tıraş makinesi gibi kullanarak tıraş oldu, türlü atraksiyonlarla gazetecileri eğlendirdi.”

Jerry Lewis

Ünlü Fotoğrafçı Zozo bir yıldız ile

Steven Spielberg

“...Her daim kibar ve mütebessim olan Spielberg'in en göze çarpan özelliği çekingenliği.”

2013 yılında bir davette rastlaştığı “...belgesel yönetmeni Claude Lanzmann'ın şaşırtıcı tepkisine maruz kalan” Steven Spielberg, yaşa hürmeten eleştirileri karşılamış ve suçlayıcı tavırlarına cevap vermemiştir:

“Seni bir Yahudi olarak hiç affetmeyeceğim.

‘Schindler’in Listesi’ filminde bir Alman olan Oscar Schindler’i yüceltmen yanlış bir tutumdur. Kendisinin Yahudileri kurtarmaya çalışması, durumun vahametini azaltmıyor,” demişti.

Zozo Toledo

Apalaçı “acar fotoğrafçı” diye nitelendirdiği Zozo Toledo’dan minnetle söz ediyor. Sempatikliğiyle Monaco Sarayı’nın kraliyet büfelerinin kapılarını kendisine açan...

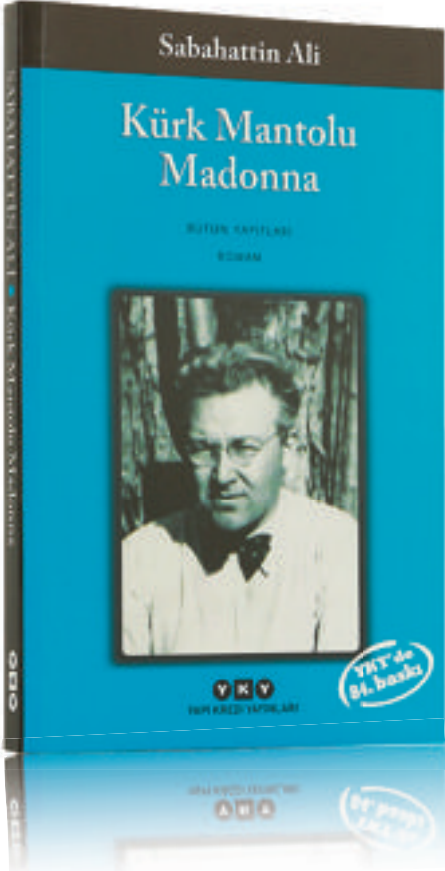

*Özgün ve zarif
tasarımlar...*

Sabahattin Ali & hiç yaşlanmayan “Kürk Mantolu Madonna”

1943 yılında basılan roman, Hakikat gazetesinde 1941’de “Büyük Hikâye” başlığıyla yayınlanmıştı. Kitap İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, Hırvatça, Arapça, Arnavutça, İspanyolca, İtalyanca, Hollandaca ve Gürcüceye çevrildi.

Ekim 2016’da televizyonda bir magazin programında sinema projesi olarak “Kürk Mantolu Madonna” kitabının adı geçince, sunucular konuyu şarkıcı Madonna’ya bağladılar ve üzerine epeyce konuştular. Rejiden gelen uyarıyla kitabın Madonna doğmadan çok önce Sabahattin Ali tarafından yazıldığını öğrenen sunucular, sosyal medyanın diline düşmekten kurtulamadılar. Bu şanssız olay belki 84 baskı yapmış kitaba bir göz atmalarını sağlamıştır diyelim...

Filiz Ali, “Kürk Mantolu Madonna”nın, babasının favorisi olmadığını söylese de kitabın bu kadar sevilmesinin nedenini, iskanlanan mutluluk anlatısının herkesin kalbindeki bir çentiğe denk gelmesinde aramalı; tabii bir de büyük aşkın genç ya da yaşlı, insanları gerçeklerden koparıp içine attığı büyüdü dünya var. Sinemaseverlerin anılarına dönmelerini sağlayacak benzerlik ise bir kadının resminin alevlediği aşk: Metin Erksan’ın unutulmazları arasındaki Sevmek Zamanı...

İlk sayfada tanıştığımız genç adam sıradan biridir ve o, bize kendisi gibi silik bir şahsiyet olan Raif Beyi anlatırken, erken Cumhuriyetin başkenti Ankara’nın soğuk ve ıssız sokaklarında dolaşmaya başlarız. Genç adam öylesine dolaşırken karşılaştığı bir arkadaşı vasıtasıyla girdiği işte, çevirmen Raif Beyle aynı odaya düşmüştür. Raif Beyin gözleri “bir insana tesadüf ettiklerinde tebessüm etmek isteyen bakışlara” sahiptir

ve nedense onun üzerinde “kudret ve salahiyetlerini denemenin sarhoşluğuna” kapılan insanlara karşı alırdırılmaz bir tavır içindedir, neredeyse bitkiden farkı yoktur. Aslında bu halin, turnusol kâğıdı gibi karşısındaki alacasını faş eden, derindeki zalimliği ve zavallılığı ortaya döken etkisi, iyi bir gözlemci olan anlatıcının gözünden kaçmamıştır. Raif Bey kimsenin ona aldırmadığı kalabalık ailesiyle yaşamaktadır ve onu tanıdıkça merhamet duymaya başlayan genç adam, eve gidip gelirken dostlukları ilerler. Romanın ikinci bölümünde ölüm döşesindeki Raif Bey, hayatının sırrını beraberinde gömmeye razı gelmez; “insanlara kendinden hiçbir şey bırakmak istemeyen” sessiz adam, siyah defterine gizli saklı döktüğü geçmişini arkadaşına emanet eder. Raif Bey gençliğinde hali vakti yerinde babası tarafından aile işini

Romanın yazıldığı dönemde Cumhuriyet yeni kurulmuş, kadın-erkek eşitliği yönünde önemli adımlar atılmıştır.

sürdürebilmesi için Berlin'e gönderilmiştir. İçe kapanık olsa da sonunda gençtir; işle ilgilenmek yerine müze ve galerileri dolaşır, Rus yazarların eserlerine gömülür; onlarla birlikte evvelce yaşadığı halde anlamadığı, görmediği şeyleri hatırlar, hakiki manalarını keşfeder; Turgenyev'in saf bir talebeye vurulup iptilasının kurbanı olan Klara Miliç karakterinden derinden etkilenir. Bir gün galeride Andreas del Sarto'nun Madonna dele Arpie tablosundaki kadına benzettiği bir portre karşısında Raif Bey de aynı iptilaya düşecektir.

Bu Meryem diğerleri gibi manasız bir masumiyetle bakmaz; o "düşünmeyi öğrenmiş, hayat hakkında hükümlerini vermiştir."

Tablonun bir oto-portre olduğunu öğrenen Raif Bey, kadının peşine düşer ve onu bir kullüpte bulur. Kadın da onun farkındadır. Raif Beyin o zamana kadar insanlardan esirgediği ve sanki bir kenarda biriktirdiği alaka ve sevgi nihayet sahibini bulmuştur. Maria Puder ona bir ruhu olduğunu öğretmiştir: "Bir ruh, ancak bir benzerini bulduğu zaman (...) aklımıza, hesaplarımıza danışmaya lüzum bile görmeden meydana çıkıyordu... Biz ancak o zaman sahiden yaşamaya, -ruhumuzla yaşamaya- başlıyoruz."

Romanın yazıldığı dönemde Cumhuriyet yeni kurulmuş, kadın-erkek eşitliği yönünde önemli adımlar atılmıştır. Romanlarda kadınların özgürleşmesine değinilmekle beraber, karakterler fedakâr eş, öğretmen, anne gibi rollerle sınırlıdır. Maria Puder dönemin Türkiye'si açısından bir kadın olarak radikal bir karakterdir, atılgan ve açık sözlüdür; tanıştığında Raif Beye şöyle der:

"Ben hep böyle apaçık konuşurum... Bir erkek gibi... Belki de bunun için yalnızım."

Maria Puder buradaki hemcinslerinin iktidarı sorgulamalarını ister adeta:

"Erkeklerin öyle bir bakışları, öyle bir gültüşleri, (...) kadınlara öyle bir mu-

Okur olarak bize de sıradanın sırrına bakmak ve o sırlı aynada kendimizle, varsa cevherimizle tanışmak kalıyor. Kitaplar bunun için var zaten...

30 Eylül 1938, Eskişehir. Filiz tam bir yaşında

amele edişleri var ki... Kendilerine ne kadar fazla ve ne kadar aptalca güvendiklerini fark etmemek için kör olmak lazım. Herhangi bir şekilde talepleri reddedildiği zaman düşüklüğü şaşkınlığı görmek, küstahça gururlarını anlamak için kâfidir. (...) Bizim vazifemiz sadece tabi olmak, itaat etmek, istenilen şeyleri vermek."

İşte onu Raif Beye yaklaştıran da adamın "manasız bir kendine güven" sergilememesidir. Sahip olmadığı için Raif Beyi çevresine yabancı kılan "şey" ilk defa mutluluğun kapısını aralamasını sağlamıştır.

İlişki ilerledikçe Raif Beyin kendine bile söylemekten çekindiği tarafları, saklandıkları yerden çıkıp ortalığa dökülmeye başlar, mahecup ve sıkılğan halinden kurtulur.

Maria'dan uzak kaldığında yine yeryüzünün ona ihtiyacı olmadığı düşüncesine kapılır. Maria onun aşkının büyüklüğüne inandıktan sonra ilişkileri derin ve yoğun bir döneme girer. Ta ki yolları ayrılana kadar... Maria Puder'den ayrı düşünce, iç âlemini dışarı yansıtmadığı için manen yaşamadığı izlenimi veren Raif Bey, "allahlık" biri olarak, yıllarını onu tanımaya hiç gönül indirmeyenler tarafından itilip kakılarak geçirir. Ömründe üç-dört ay kadar yaşamış, sonra kendisiyle alakalı olmayan manasız bir hüviyete gömülü kalmıştır. Maria Puder hayatından çıktıktan sonra her şey hakikiliğini kaybetmiş, o da sevgilisiyle beraber ölmüştür. Tesadüfen öğrendiği gerçek onu

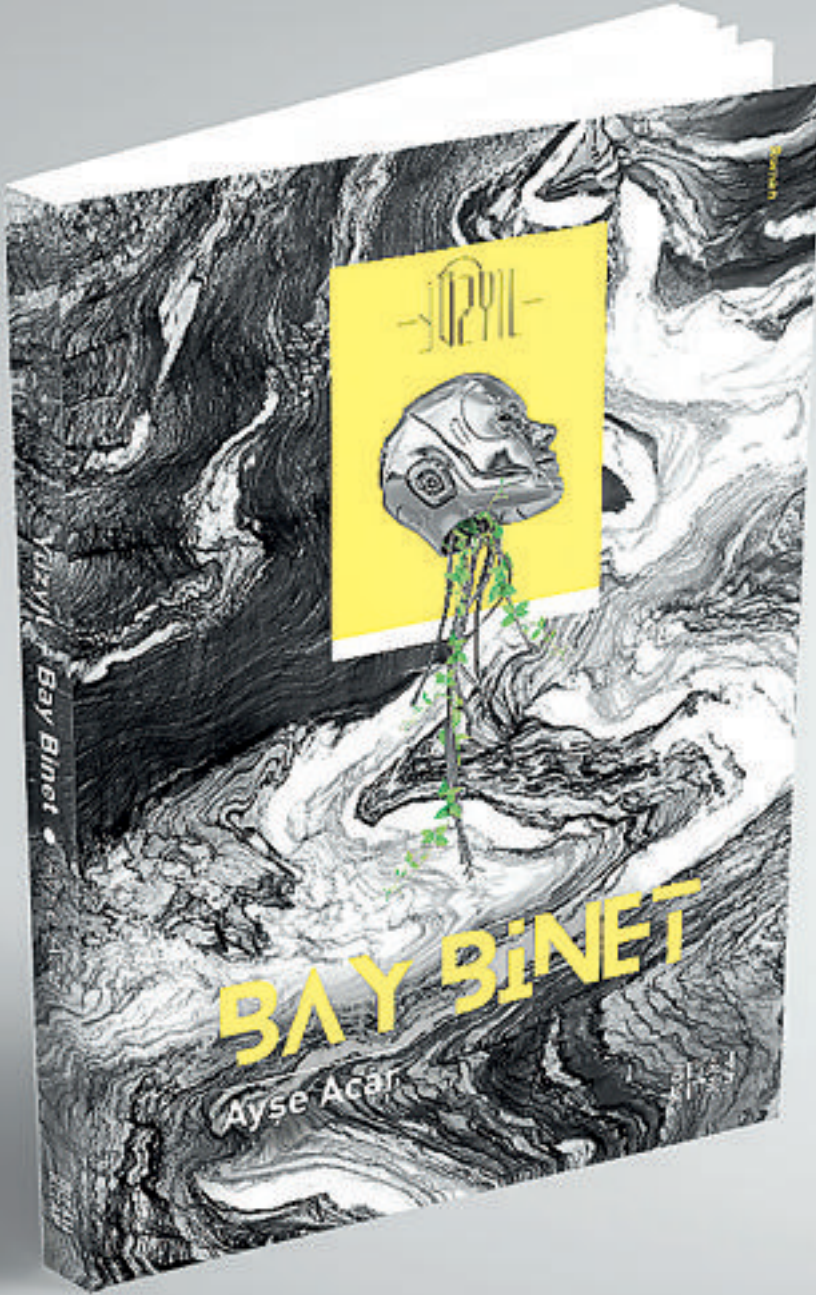
bir kez daha öldürecektir. Hiç kimseye mukavemet etmeye alışmamış Raif Bey, trajedisini de sessizce sineye çekecektir.

O güne kadar hayatı bilgisizliğinin sınırları kadar tanıyan Raif Bey, dünyada başka türlü de yaşanabileceğini öğrenmenin azabını şimdi tanımıştır. Kaybedilen eşya, servet hatta saadetlerin acısı zamanla unutulmakta, kaçan fırsatlarsa asla akıldan çıkmamaktadır. Raif Bey gitmeden önce ona ağır bir bedele mal olan hayatının en önemli bilgisini genç arkadaşına bırakır.

Okur olarak bize de sıradanın sırrına bakmak ve o sırlı aynada kendimizle, varsa cevherimizle tanışmak kalıyor. Kitaplar bunun için var zaten...

Ayşe Acar'dan “Bay Binet”

Son zamanlarda dünya gündeminde dikkat çeken konuların başında Yapay Zekâ geliyor. Her gün yapay zekâya ilişkin yeni haberlere rastlıyoruz. Yapay Zekâ konusundaki bu gelişmelerden elbette edebiyat dünyası da etkileniyor ama peşinen söylemek lazım; yapay zekâ ve robotlar konusu Bilim Kurgu Edebiyatının uzunca yıllardır zaten gündemindeydi. Ve dahası, gelişmelere şöyle bir bakınca, “Bilim kurgu gerçek oluyor!” denebilir.

Bu aralar yeni çıkmış bir roman var, bir bilim-kurgu ve yapay zekâ romanı; .

Yazarı **Ayşe Acar** genç bir hanım. Ayşe, felsefe ile titiz bir öğrenci gibi uzun yıllardır içli dışlı olduğu için Bay Binet romanı felsefi arka plan açısından oldukça güçlü. Ayşe, inanç grupları üzerine çektiği belgesel projeleri ile tanınıyor. Türkiye’de ve İsrail’de farklı inanç grupları üzerine çalıştı ve hala çalışıyor. Yahudiler, Hristiyanlar, Müslümanlar, Ezidiler, Bahailer, Dürziler... Son 10 yıldır il il geziyor Ayşe. Ona, “Sen inançlar üzerine çalışıyorsun, neden bilim kurgu bir roman yazdın?” diye soranlara verdiği yanıt çok ilginç; “Dini metinlerdeki sembolik anlamlar öyle güçlü ki, bilimkurgu edebiyatına ilham vermemesi mümkün değil!”

Bay Binet romanı, Yüzyıl serisinin ilk romanı ve seri 3 romanla tamamlayacak kendini. Roman, bilim kurgu ya da yapay zekâ konularına aşina olmayan insanları dahi kolayca bu dünyanın içine çekebiliyor; son derece akıcı. Güçlü bir aşk hikâyesi var romanda. Binet ve Nima’nın aşkı ve nefes kesen bir macera. Aslında, “Gelecekte günlük yaşam nasıl olacak?” diye merak ediyorsanız dahi bu roman çok berrak bir gelecek fotoğrafı çiziyor. En ilginç olan ise şu; romanda yapay zekâlar ve humaceler birer insan gibi konumlandırılmış. İnsandan doğanlara; “doğal insan” deniyor ve doğal insanlar insan türlerinden yalnızca biri. Gerçekten böyle bir şey olabilir mi gelecekte? Neden olmasın! Yapay Zekâ doktor, hâkim, işçi ve hatta roman yazarı ve belgesel yönetmeni var şu anda. Yapay Zekâların hukuki hakları ciddi ciddi konuşuluyor. Eğer hak ve özgürlükler her geçen gün daha çok gündeme gelirse o zaman onlara “insandır” dememizde hukuk açısından bir sakınca olmayabilir. Yüzyıl serisi “Yapay zekâyâ

Ayşe Acar

"Keşke insan galakside yalınayak yürüyebilse, galaksinin karanlığına kendini özgürce bırakıp tüm evreni gerçekten gezebilse."

insan diyebilir miyiz?” sorusuna, hukuk, sosyoloji, psikoloji, teoloji ve özellikle felsefi açıdan yanıt verebilmek için kurgulanmış bir roman. Romanın başarısı bu denli ciddi bir soruya yanıt ararken akıcı ve anlaşılır bir üslup kullanıyor olmasında yatıyor. Kitabın arka kapağı Bay Binet romanını güzel özetliyor;

“Mesela Platon, kendi yaşam hikâyesinin binlerce yıl sonra milyarlarca Doğal İnsan, Yapay Zekâ ve Humac tarafından izlenmesini ister miydi acaba? Muhtemelen hayır.

Tüm sınırlar ortadan kalktı ve dünya üç bölgeye bölündü. Birinci bölgede sadece yapay zekâlar, humaceler ve seçilmiş doğal insanlar, ikinci bölgede robotlar, üçüncü bölgede ise doğal insanlar yaşıyordu ve bölgelerarası ilişkileri düzenleyen tek bir anayasa vardı: Evrensel Anayasa.

Birinci Bölge’de yaşayanlar bilim ve sanat ve felsefeyle ilgileniyor, Üçüncü Bölge’de yaşayanlar doğal yaşamlarında yapay zekâ ve robotlarla bir arada olmak istemiyor, İkinci Bölge’de bulunan robotlar ise iki bölgenin ihtiyaçlarını üretiyorlardı. Evrensel Anayasa’ya göre sadece Üçüncü Bölge’den Birinci Bölge’ye geçiş yapmak isteyenler başvuruda bulunabiliyor ve eğer nitelikleri uygun bulunursa bir daha geri dönmek üzere Birinci Bölge’ye transfer edilebiliyorlardı.

Her şey düzgün ve kurallara uygun gidiyor, herhangi bir sorun yaşanmıyordu. Ta ki bir gün, Birinci Bölge’nin yönetim binası Gri Salon’a düzenlenecek saldırılara kadar...”

Ustama Saygı

*Dile kolay 34 senelik öğretmenim.
Bir öğretmenden çok daha fazlası kıymetli Ustam.
Çok değerli besteci ve benim gibi birçok piyanistin, müzisyenin
yaşamına değmiş aynı zamanda Piyano öğretmeni*

Ali Darmar

Fotoğraflar: Sara Kohen

Ben, Ali Darmar'a ilk gittiğimde, kendi hikâyemin kendime göre çok kuvvetli bir dönüm noktasında, 11 yaşındaydım. Ali Ağabey, daha ilk günden, derin bilgisi, piyanist adayını önce insan olarak gören muazzam algısı ve öğrencisinden, öğrencisi için çok daha ileride onu daha fazla tanıyan ve düşünen, içtenliği ve uğraşısıyla yaşamıma çok etkileyici bir mentor olarak girdi. 2015 yazında Holokost albümümün yoğun hazırlıkları sırasında, yazı geçirdiği Cunda Adası'na sık sık gidim vesilesi ile keyfine doyamadığım sabah çok erken yürüyüşlerimizde, ailesinin sözlü tarih şahidi olma fırsatını buldum. 1645 yılında Venedik'ten göçen, eşsiz incelikli bir Girit mübâdil ailesinin çocuğu olarak dünyaya gelen Ali Darmar'ın evine her derse gittiğimdeki annesinin ve teyzesinin Rumca sohbetleri, Türkçeyi son derece müzikal bir şekilde konuşmaları hala kulağımda çınlar.

Müthiş kişiliği ve dünya görüşü, zarafetle iç içe geçmiş Paris'te aldığı müzik eğitimi ile bugün artık dünyada çok az sayıda bulunan incelikli ve derinlikli müzikal anlayışı ve yaklaşımıyla sadece benim için değil dünya çapında eşsiz olan ustam Ali Darmar'ın, daha geniş kitlelere zamansız olarak ulaşmasını canı gönülden diliyorum. Genç nesillerin bu inceliği öğrenmesi ve sadece müzikal anlamda değil yaşamlarında her anlarında aynı inceliği tatmalarını ne büyük bir hediye.

Siz Türkiye'de iken buradaki müzikal ortam nasıldı?

Türkiye'deki müzikal ortam çok hareketliydi, çok önemli kişiler geliyordu dışardan o zaman; mesela Samson François. Saray sinemasında oluyordu konserler. Ben onlara yetişmedim. Çünkü 4 yaşındayken babamı kaybetmiştik, evin ortamında konsere gidecek bir hava yoktu.

Ben tekrardan o müzikal ortama ancak Şan sinemasında konserler olduğu zamanlar yetişebildim. O zamanlarda konser ortamına girdi-

ğimde, izleyici ile konser bütünleşiyordu. 1960-68 senelerinde konsere kravatsız gidilmezdi. Birdenbire 68 kuşağıyla birlikte Avrupa dâhil işler her yerde değişti. Artık, uzun tuvaletli de vardı, blue jean ile gelen de. Türkiye'de merkez İstanbul ve Ankara idi. Herkes çok dikkatliydi. Bugün öyle bir şey kalmadı.

Peki, müzik nasıldı?

Ömer Umar'ın Arkon adlı bir menajerlik şirketi vardı, çok önemli sanatçıları getiriyordu. Aynı zamanda bizden de yurtdışına gidiyorlardı. İdil Biret, Verda Erman Ayşegül Sarıca, Suna Kan, Suna Korat, Leyla Gencer, Ayla Erduran, bizdeki olan o dönemdeki sanatçılardı, hala da devam ediyorlar. Yani o zamanlar olumlu bir hareket vardı.

Nedir iyi bir sanatçının müziğe yaklaşımı?

Öncelikle, kalitelerini sonuna kadar çalışarak, onları geliştirmek. Hepsinin, tabii ki belirli bir Allah vergisi kaliteleri var. Zaten, dünya çapında olabilmek için birkaç şeyin bir arada toplanmış olması gerekiyor. Bazısının teknik kolaylığı vardır, bazısı çok müzikaldir, bazısının tınısı çok iyidir. Bazen bu saydığım üç şey birden, bir sanatçı üzerinde toplanıyor. İlk önce Allah vergisi olan kolaylık, bunun üstüne çalışmak, bunun da üstüne insan ilişkileri. Çünkü bu bir sektör; çok piyanist var ve ayrıca şans, insana bir veya iki defa geliyor. Onu görünce iyi yakalayabilmek lazım ve insan ilişkileri çok önemli. Yalnız istidat, yalnız çalışma ile olay bitmiyor, bütün bunlar da ekleniyor.

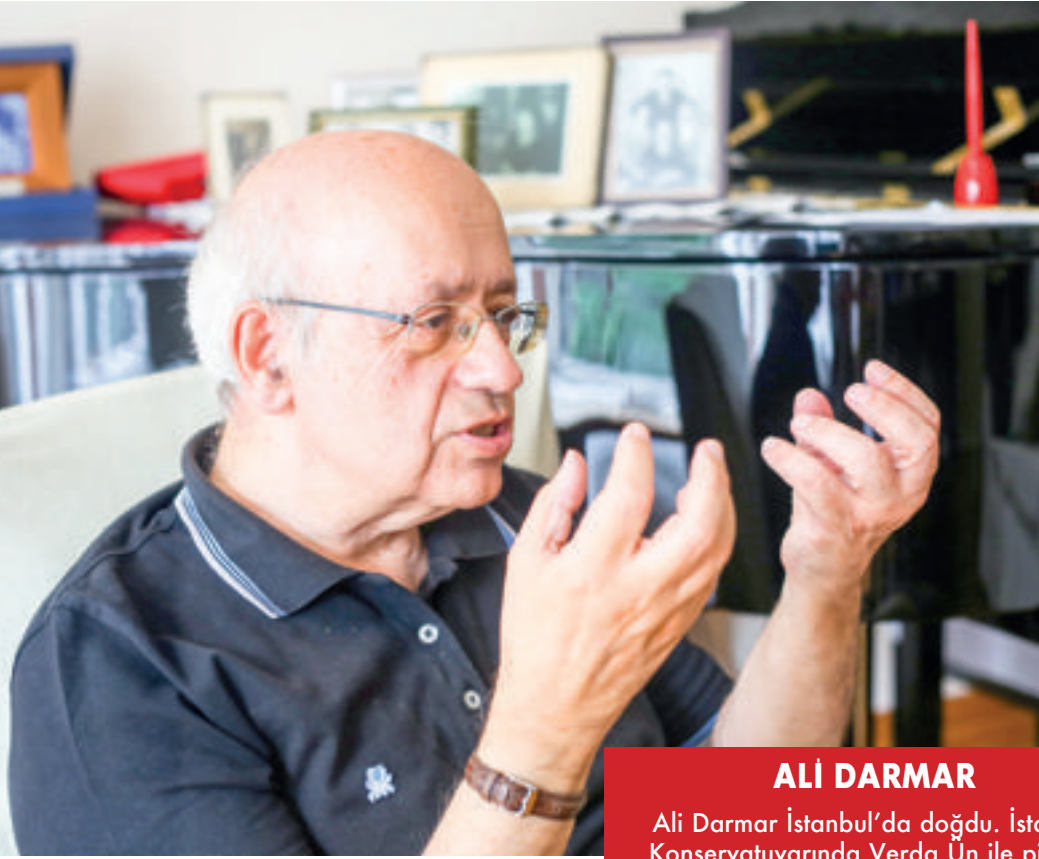
Bu arada sanatçının müzikle ilişkisi nasıl gidiyor? Eski hocalar müziğin inceliklerinin üzerinde önemle duruyorlardı değil mi?

Bir ara atletik piyanist modası vardı, sadece hıza bakılıyordu. Çok müzikal bir dönemdi. Şimdi artık değişti daha çok müzikaliteye bakılıyor, tekrardan müziğe dönüş var.

Benim çalıştığım hocalar, her şeyi dozajında ayarlıyorlardı. Müziği anlaşılabilir hale getirip onu aktarmaktı amaç, defigüre etmek değil.

Çocuk meslek açısından ne yapmak istiyorsa onu yapsın. Buna saygı duymak lazım ve bu saygı, sadece küçüğün büyüğüne değil, büyüğün de küçüğüne olan bir saygıdır.

ALİ DARMAR

Ali Darman İstanbul'da doğdu. İstanbul Konservatuvarında Verda Ün ile piyano çalıştı; Prof. Ferdi Ştätzer ve Popi Mihailides'in özel öğrencileri oldu. Ayrıca, Eczacılık Yüksek Okulu'nu (Bugünkü adıyla Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi) bitirdi. Daha sonra Paris'e giderek Nadia Boulanger ve Annette Dieudonné ile özel olarak çalıştı; aynı zamanda Ecole Normale de Musique de Paris'de Cecile de Brunhoff ve Germaine Mounier'nin piyano öğrencisi oldu. 1976'da Unesco bursu ve 1981'de Fransız hükümeti bursu kazanan Ali Darman, Ulusal Rueil Malmaison Konservatuvarının kompozisyon bölümünü Bayan Francine Tony Aubin ile çalışarak bitirdi, ardından Ecole Normale de Musique'de Jacques Casterede ile çalışarak 'Diplome Composition' diplomalarını aldı. Ulusal Rueil Malmaison Konservatuvarında 'Gümüş Madalya' kazanan Ali Darman, 1985 Seva Cenap And Vakfı Gençlik Şarkısı Beste Yarışması'nda 'Başarı Ödülü'ne layık görüldü. Çağdaş Türk bestecileri içinde üçüncü kuşaktan dördüncü kuşağa bir köprü konumundadır... Bestelerinde açık, akılda kalıcı melodi çizgisine önem veren Darman, yeni bir Romantizm anlayışının peşindedir.

gibi. Bu saydığım kişiler Marguerite Long Akademisinde çalışıyorlardı; burada Marguerite Long'un disiplini altındaydılar. Ben Paris'e 1974'de gittiğim zaman dönemin sonlarını yakaladım.

Onların bu teknik bilgileri nereden geliyor?

Mesela Yves Nat'tan, onların hoca-

siydi. Bu tamamen bir bayrak teslimi. Oradan gelen şey Türkiye'de Verda Erman'a, Ayşegül Sarıca'ya, İdil Biret'e geçmiştir tabii ki. Müzikal, müziği anlayarak çalmak, müziğin felsefesini yapmak tabii ki tertemiz çalmak, bütün bunların üzerinde çok duruyorlardı. Bütün bu müzikaliteyi yapabilmek için tekniğin çok sağlam olması gerekiyor.

Yani, müziğin inceliklerini çıkarabilmek için kas incelikleri lazım.

Şart tabii ki şart. Bir kere, teknik çalışmalar, eserin teknik yapısına göre, teknik zorluklarına göre bulunmuş olan çalışmalar. Bütün gaye teknik olarak yani temiz, yanlış notasız, akıcı ve bestecinin karakterinde çalmak. Mesela Mendelssohn'daki akıcılık ve hafiflik için, başka bir

teknik çalışma yapmak gerekiyor. Buna benzer bir sürü şey var teknikte. Besteciye ve ne demek istediğini anlamak lazım.

Siz notanın arkasındaki hemen görebilen, tanıdığım nadir insanlardan birisiniz.

Debussy'den itibaren besteciler, bütün istediklerini titiz bir şekilde notanın üzerine yazmışlardır, nüanslardan tempolara kadar. Ama yazılı olduğu için kimsenin hocaya ihtiyacı yok demek değil bu, mutlaka bir hocanın yönlendirmesi gerekiyor. Çünkü notada her şey yazılı ama müzik notaların arkasında saklıdır. Onu görmek, görebilmek, ne dediğini anlamak ne şekilde oluyor diye soruyorsan, bunu benim izah etmem biraz zor, çünkü ben kendimi bildim bileli böyleydim, hemen görebiliyordum. Bu mutlaka ve

mutlaka yaratıcılıkla ilgili olan bir şey. Ben besteciğim ilk başta, dolayısıyla bunu herhalde daha kolay anlayabiliyorum. Ama bunu, besteci olmadığı halde çok iyi anlayan piyanistler de var, ben onlara yaratıcı piyanist diyorum. Beyinde, neler oluyor neler bitiyor anlamak zor, zaten

Bugün, tabii ki teknik aranıyor ama onun üzerine de kim müziği doğru hissederek çalışıyor, ona bakılıyor. Avrupa'da, sanatçılarla çalışan menajerler gerçekten müziği çok çok iyi biliyorlar. Ona göre de seçimleri başka türlü oluyor. Bütün detayları anlıyorlar. Menajerlerin de, müzik eleştirmenlerinin de böyle olması lazım.

Siz muhteşem bir hocasınız, bir dolu teknik bilginiz var.

Benim çalıştığım hocalar Nadia Boulanger, Cecile de Brounoff, Mme. Germaine Mounier, Monique Deschausées. Ve onların asistanlığını yapan önemli kişiler de vardı. Bu hocalar Marguerite Long zamanından gelen isimlerdi. Yani bu bir bayrak yarışı. Mesela Lucette Descaves; ben onunla çalışmadım ama Ayşegül Sarıca çalıştı ve onun zamanında Marius Clavius onun çok önemli bir asistanıydı. Lucette Descaves, Rus besteci Sergei Prokofiev'in çok samimi arkadaşıydı. Marguerite Long, Fransız besteci Maurice Ravel'in ve Claude Debussy'nin arkadaşıydı. Onun bilgisi, Lucette Descaves'a ve Cecile de Brounoff'a geçmiş, bir bayrak teslimi

Ali Darmar ve Renan Koen

bilim de bunu yeni anlıyor. Bilinen bir tek şey var ki, yaratıcılık meselesi gerçekten var. Buna şimdilik yetenek deniliyor. Ama dediğim gibi müziğin arkasındaki şeyi keşfetmek, keşfettikten sonra bunu anlatmak, anlatılabilmek lazım. O yüzden hocalık kolay bir iş değil. Sabır işi, çok sevmek lazım. Her şeyin ötesinde, hoca bilgisini paylaşmalı.

Her şeyin arkasındakini görebilmek herhalde beyinle alakalı bir şey. Müzikteki, nüanslar birer rehber. Onların seni bir yere götürebilmesi için bestecinin yazmış olduğu birtakım şeyler, işaretlemeler var. Mesela oraya piyano yazmış, hafif çalınacak orası. Ama piyanodan piyanoya fark var. O kadar çeşitli hafif çalmak var ki, mesela daha bir gölgeli hafif, eserin demek istediğine göre.

İşte burada tekst işin içine giriyor; eserin ne demek istediği.

Tekst zaten lazım, bestecinin ne demek istediğine göre. Bazı şeyler bestecinin vermek istediğinin üzerine de çıkıyor, işte bu da anlatılacak gibi değil; bu, hissetmekle ya da hissettirmekle ilgili bir şey. Hocanın

karşısındaki kişi zaten hissediyorsa problem yok. Ama eğer öyle değilse, o zaman onu o havaya sokmak, hissettirmek lazım.

O zaman beyinde öyle bir şeyler harekete geçiyor ki, kol da rahatlıyor, kas ta; sinir uçları da ona göre piyanoya dokunuyor.

Aynen, ona göre harekete geçiyor, ona göre dokunuyor, birdenbire bir bütün haline gelebiliyor. Yani o gibi nüanslar, o bütünü yakalayabilmek için birer vasıta sadece. Burası kuvvetli olacak diyor nota, sonra bir basıyor piyanoya ama öyle kuvvetli değil. Bu sefer sert çaldın diyoruz. Mesela bir Chopin çalındığı zaman mutlaka kolunu ve bileğini kullanman lazım. O zaman ona göre başka bir ses ve renk çıkartabiliyorsun, renk bulabiliyorsun. Müzik somut bir olay değil çok soyut, resim gibi değil. Resimde etrafta renk görüyorsun. Ama müziğin bu şekilde tutulacak bir tarafı yok.

Somut değil, nispeten daha soyut. İşte o zaman imajinasyon giriyor devreye.

En önemli şey aslında...

Herşey zincirleme olmaya başlıyor hayal gücü ile. Çaldığı zaman herkesin bir hikâye yaşaması lazım. O zaman ona göre nüanslar oturmaya başlıyor. Yalnız çalışma tekniği çözmiyorum, kolu tutmak ta teknik bir olay, oturuş ta, kolun, bileğin gevşekliğine kadar. Eğitimi aldığın zaman eğer dikkat edilmediyse, eğer kolun veya bileğin sertse, omuzların havadaysa müzik yapmak çok zor.

Çünkü, enstrüman olarak perküsyondur piyano, ne şekilde basarsan o şekilde ses çıkar. Bütün bunlar da girdiği zaman işin içerisine, palettteki olan renkleri farklılaştırmış oluyorsun. Hani derler ya, bu sanatçının paleti çok zengin

Bir şey yapmak istemek nasıl bir şey biliyor musunuz? Mesela su içmek gibi, yemek yemek gibi; insan susar, su içmek ister böyle bir şey.

çünkü basışıyla, el yapısıyla bir sürü güzel şeyler buluyor, renkler buluyor nüanslar buluyor, tınılar buluyor. Sonorite denilen şey.

Bir besteci olarak muhakkak ki bestelemeyen evvel de sesleri çok farklı duyuyordunuz, çok farklı geçiyordu süzgecinizden sesler. Bunun farkında mıydınız müziğe başlamadan evvel?

Farkında olduğum şu iki şey vardı; olmayan bir şarkıyı devamlı söylüyordum, bilinen bir şarkı değildi. Bir de hayal dünyam genişti çok. Bulutlara bakarak figürler uydurmayı küçükken çok yapardım.

Hiç hayal dünyanın kesildiği bir dönem oldu mu?

Evet, âşık olduğum zaman. Zor bir aşkı, tahrip oldu her şey bir dönem. Sonra yavaş yavaş yavaş tekrar açıldı. O dönemi de yine müzikle atlattım esasında, Paris'teydim bol bol çalarak.

Bir enstrüman için mi karar veriyorsunuz, yoksa nasıl oluyor?

İç içe o neyse.

O ne ise o, o zaman.

Evet, aynen. Hiçbir zaman birşey yaparken, başka birşey yapayım diye fikir değiştirmedim. Mesela, bir piyano eseri yazarken bir başka şeye dönüşmüş bir şey hatırlamıyorum. Forma veyahut enstrümana karar vermek değil, yapmaya karar vermek. O bir his, tuhaf bir his, yapmak istemek. Yapmak istedikten sonra, "Peki ne?" sorusu geliyor. Seçtiğim şeye daima sadık kaldım şimdiye kadar. Mesela, bale yazarken, başka birşey söz konusu olmadı şimdiye kadar. Yalnız, bir şeyi yazabilmem için, arkasında mutlaka bir hikâyesi olması lazım kendimce. Soyut halden somut hale gelmesi gerekiyor benim için. Yaptığım her şeyin kendimce bir

gün müdür? Daha fazla mı durur? Ondan sonra bakıyorsun ki, devam ediyor. Nasıl olduğunu bilmiyorum ama çoğunlukla, hareket halindeyken fikirler net olarak geliyor. Yürümenin bu işle bir bağlantısı var kesin. Mutlaka izole olmam lazım bu dönemde. Ve başka bir dünyaya yani şu andaki dünyaya adapte olmam zor oluyor. O dünyanın içindeysem, gerçek olan, buradaki olan dünyaya kolay geçemiyorum. Beni tanıyanlar bilirler, birgün içerisinde bazen olmayabiliyorum; kendimi bildim bileli bu böyle. Bu birdenbire olmadı, mutlaka ki hep vardı benimle. Sonra farkındalık olmaya başladı yavaş yavaş. Hocam Ferdi Statzer beni yönlendirdi, farkına vardı; "Sizin yolunuz budur, sizin beste yapmanız lazım çünkü bestecisiniz" dedi. 17 yaşımdaydım o zaman. Zaten o zamana kadar olan dönemde büyük bir boşluk var. Rahatsızlığım sebebiyle Konservatuvarı bırakmak mecburiyetinde kalıp başka şeylerle uğraşmak zorunda kaldım. Ailemin yaklaşımı da farklıydı, fark etmek istemediler. Şimdi şimdi düşünüyorum, bir insan bu kadar dalgın olabilir miydi? Şimdi anlıyorum neden olduğunu.

Son olarak, ailelere ne demek istersiniz?

Mutluluk çok önemli. Çocuk meslek açısından ne yapmak istiyorsa onu yapsın. Buna saygı duymak lazım ve bu saygı, sadece küçüğün büyüğüne değil, büyüğün de küçüğüne olan bir saygıdır.

Eğer aile çocuğu yönlendirebilecek durumda değilse bir sürü uzman var danışabilecek. Çocuk yetiştirmek mesuliyetli bir iş ve onun mutluluğunu sağlamak ta ailenin elinde. Ben bütün talebelerime bu şansı veriyorum, ne şekilde mutlu olacaklarsa o şekilde olsunlar. Ben mutluluğu elde etmek için çok çok bedel ödedim. Çünkü böyle bir aileye sahip değildim, ben inat ederek aldım. Belki de bu mücadeleyi yaparak bir yere geldim. Tavsiyem, insan ne yapmak istiyorsa onu yapsın hayatta. Mutlu olmak dünyada herkesin hakkı.

Aslında çok ilginç bir şeyden bahsetmişsiniz bana; Size müzik geliyor, siz müziği duyuyorsunuz öncelikle. Ama öncesinde bir karar vermek durumundan bahsetmişsiniz. Karar vermek ve bu kararda kararlı olmak ve istemek. Bu da aslında hayal etmek gibi bir şey, o süreci nasıl yaşıyorsunuz?

Bir şey yapmak istemek nasıl bir şey biliyor musun? Mesela su içmek gibi, yemek yemek gibi; insan susar, su içmek ister böyle bir şey. Sistem söylüyor, beni itiyor, o tarafa doğru ve bunu yapmak istiyorum. İsteğin içinde buluveriyorum kendimi.

açıklaması olması lazım. O zaman da doğal olarak arkasında her seferinde bir tekst oluşmuş oluyor.

Bu süreçteki duyguları anlatabilir misiniz biraz?

Mutluyum. Kurgu beni zaman zaman etkiliyor tabii ki. O eserine, bölüme göre gelişimini tamamlıyor bir yerde. Kısım kısım, burada böyle oldu, burada böyle konuştular, burada böyle oldu derken ne kullanmalıyım diye böyle akıveriyor. Böyle bu arka arkaya olurken bazen duruyor. O zaman, ısrar etmemem lazım, o bir

BAYSTATE SPORTS

Hobie

#SUPTURKIYE

SİPARİŞ VE BİLGİ İÇİN

T: 0212 561 3165 - M: 0532 263 2743

info@baystatesports.com

BAYSTATESPORTS.COM

 baystatesports

JARED KUSHNER'in ailesi, Belarus'un Novogrudok kenti için bir efsane...

Jared Kushner'in aile köklerinin geldiği Novogrudok'ta yaşayan insanlar, Başkan Donald Trump'tan övgüyle bahsediyorlar. Dünyanın bu köşesinde, Trump'ın tarzı oldukça sempatiyle karşılanıyor. Geçtiğimiz kasım ayında Rusya'da yapı-

lan bir araştırmaya göre katılımcıların %45'i Trump'ı desteklediklerini belirtmiş, buna karşılık Hillary Clinton'a verilen destek %4 oranında kalmıştı. Trump, Rusya ile ilişkileri geliştirme sözü vermiş, Ukrayna ve Baltık ülkeleri hariç tüm bölgede yüksek oranda kabul görmüştü.

Ancak Trump'ın seçim zaferi, bir batı Baltık kenti olmasına karşın, 30.000 nüfuslu Novogrudok şehrinde kutlamalara neden oldu. Çünkü bu olayla, Başkan'ın damadı ve aynı zamanda danışmanı olan

Jared Kushner, kentin başarı hikâyesi listesine eklendi. Konu hakkında fikri sorulan 57 yaşındaki işadamı Boris Semyonov, "Novogrudok kentinden birinin Beyaz Saray'da olmasından çok gururluyum, tabii ki" diye yanıtladı; "bize yapacağı ziyareti sabırsızlıkla bekliyorum." Yirmili yaşlarındaki Yulia Silevskaya da Kushner'in görevinin kente itibar kattığını ifade etti.

"TRUMP'LA YA DA TRUPMSIZ, HİÇ FARK ETMEZ; KUSHNERLER BURADA ÇOK ÖNEMLİDİRLER."

leri, ABD Başkanlık seçimlerinden çok önce tanıyorlardı. Kushner ailesinin Novogrudok'ta tanınması sebebi, ne Trump'la bağlantıları, ne sahip oldukları müthiş emlak imparatorluğu, ne de Jared Kushner'in babası Charles'ın, yapmış olduğu yasadışı bağış sonucu 2005'de hapis yatması. Hele, yakın zamanda Charles hakkında, Trump yönetimi ve Rusya arasında iletişim kurmak için bir kanal oluşturduğu ile ilgili ileri sürülen iddia hiç değil.

Diğer kent sakinleri gibi Semyonov ve Silevskaya da Kushner'in ismi ve Beyaz Saray'daki unvanı hakkında tabii ki bilgi sahibiydi; onun, Trump'ın büyük kızı Ivanka ile evli olduğunu biliyorlardı. Ancak, Amerikalılar dâhil pek çok kişinin aksine, Novogrudok'lular Kushner-

"KUSHNERLERİN KENT SAKİNLERİNCE TANINMA NEDENİ DAHA ZİYADE, SAVAŞ SIRASINDA YAHUDİ DİRENİŞİNİN NAZİLERE KARŞI GERÇEKLEŞTİRDİĞİ EN ÜNLÜ EYLEMLERDEN BİRİ OLAN, YEREL GETTODAN KAÇMAYA CÜRET ETMELERİYDİ."

Kushnerlerin kent sakinlerince tanınma nedeni daha ziyade, savaş sırasında Yahudi direnişinin Nazilere karşı gerçekleştirdiği en ünlü eylemlerden biri olan, yerel gettodan kaçmaya cüret etmeleriydi.

Kushner ailesinin hikâyesi, Novogradok'un mütevazı **Yahudi Direniş Müzesi**'nde önemli bir yer tutuyor. 2007'de açılan müzede, aileye ait resimler dikkat çekmekte. Bunlar, Jared'in büyük büyükbabası, **Zaidel**; onun eşi, **Hinda**; kızları **Rae** ile iki kardeşinin fotoğrafları. Müzede ayrıca, Nazilerin yerel Yahudileri kapatmaları Novogradok gettosunda, ailenin yatmak zorunda kaldığı ranza yataklar da sergilenmekte.

Savaş sırasında Novogradok nüfusunun $\frac{1}{4}$ 'nü oluşturan Yahudiler 6.000 kişiydi. Naziler civar şehirlerden topladıkları 24.000 Yahudi'yi de

onlarla birlikte, hükümet binasının yakınına inşa ettikleri gettoya hapsedtiler.

Novogradok'daki Yahudi Müzesi'nin bağlı olduğu Kent Tarih Müzesi'nin müdürü **Marina Yarashuk**, Kushner ailesi için şu açıklamada bulundu: "Onlar, varlıklı ve tanınmış bir aileydi. Savaştan önce, kentin merkezinde birkaç dükkân sahibiydiler. Ailenin müzede önemli bir yer tutması çok doğal."

Ancak, Yarashuk'a göre Kushnerlerin hikâyesinin bu kadar dikkat çekmesinin asıl

nedeni, olağanüstü bu firar sırasında birbirlerine nasıl kenetlenmiş olduklarıydı. Planları başarısız olmaya mahkûm görünse de, onlar Holokost'ta hayatta kalmayı başardıkları gibi, aynı zamanda Yahudi direnişçilerle beraber Nazilerle savaştılar da...

Baba Charles, oğulları Josh ve Jared Kushner ile

Jared ve İvanka

Seryl - Charles Kushner ailesi

lini kazanlara yardım etti. Bu, Nazi işgali altındaki Avrupa'da, tütünün en uzun tüneli idi. Ve Yahudilerin tünel vasıtasıyla gerçekleştirdikleri en büyük firar idi. Kazma işlemi gerçekleştirenler, tünel sayesinde 350 erkek ve kadının ormana - özgürlüğe kavuşmasına olanak sağladı. Kurtulanlar orada **Bielski** direnişçilerine katıldı. Bu, ismini, kendilerine liderlik eden üç kardeşten alan, yaklaşık 1000 kişilik bir Yahudi direniş topluluğuydu. Bielski direnişçilerinin gösterdiği cesaret, daha sonra "Defiance" filmine konu oldu (2008).

"Müthiş bir hikâye" diye açıklıyor Yarashuk, "her ne kadar Jared Kushner'e ilgiden dolayı gündeme gelmiş olsa da, öykünün popülaritesinin artmasından dolayı çok memnunuz."

Kushnerlerin beklenmeyen kurtuluşlarının merkezinde, Jared'in, çelik iradeye sahip babaannesinin becerisi yatmakta. Naziler kendisini, ebeveynini ve kız kardeşiyle erkek kardeşini gettoya kapattığında Rae Kushner henüz 16 yaşındaydı.

Rae, en az beş kez, kurşuna dizilerek infaz edilme "seçme"lerinden kurtulmayı başardı ancak bu "seçimler"den birinde annesi öldürüldü. Elektrik telleriyle çevrili ve Nazilerce sıkı bir şekilde korunan gettonun altına kazılmış bir tünelden cüretkâr bir kaçış düzenleyen abisine katıldı. 1982'de New Jersey Holokost Araştırma Merkezi'ndeki Kean Üniversitesi'nde yaptığı bir söyleşide Rae, o günlerden hatırladıklarını, firar esnasındaki görevini, toprağı nasıl kazdığını, Nazilerin izniyle gettoya giren Yahudi olmayanlardan nasıl alet ve bilgi sağladığını anlattı. Belarus'un en fazla bilinen bu Holokost hikâyesinde Rae, haftalarca kaçış tüne-

Babaanne Rae Kushner

"RAE, EN AZ BEŞ KEZ, KURŞUNA DİZİLEREK İNFAZ EDİLME 'SEÇME'LERİNDEN KURTULMAYI BAŞARDI ANCAK BU "SEÇİMLER"DEN BİRİNDE ANNESİ ÖLDÜRÜLDÜ. ELEKTRİK TELLERİYLE ÇEVRLİ VE NAZİLERCE SIKI BİR ŞEKİLDE KORUNAN GETTONUN ALTINA KAZILMIŞ BİR TÜNELDEN CÜRETKÂR BİR KAÇIŞ DÜZENLEYEN ABİSİNE KATILDI."

Bu firarı düzenleyen Rae ve ağabeyi Honie, tünelden ilk çıkanlar arasında olacaklardı. Bu, arkadakilere kıyasla daha güvenli bir konumdu. Ancak Rae, bu konumundan, 54 yaşındaki babası ve 15 yaşındaki kız kardeşi ile birlikte olabilmek için vazgeçti. Kendisiyle 1982'de gerçekleştirilen söyleşide bu olaydan bahsederken, "Yaşayacaksak, birlikte yaşayacak; öleceksek, birlikte ölecektik" ifadesini kullandı. Rae'nin bu kararı, kendisi ile birlikte hem kız kardeşinin, hem de aylardır yetersiz beslenmeden bitap düşerek kızlarının kendisini taşımasını isteyen babasının hayatını kurtarmıştı. Çünkü, tünelden ilk çıkacak olanların arasında olan ağabeyi, hiçbir iz bırakmadan yok olmuş, bir daha da kendisinden haber alınamamıştı.

“BELARUS’UN İŞGALİ MİLLİ BİR TRAJEDİ İDİ. ANCAK KİMSE YAHUDİLER KADAR ACI ÇEKMEDİ.”

15.000 kişilik Belarus Yahudi cemaatinin eski

liderlerinden Yuri Dorn’a göre, Kushnerlere ve onların kaçış hikâyesine duyulan ilgi ve Novogradok sakinleri arasında oluşan farkındalık, tamamıyla Belarus’taki Holokost eğitiminin başarılı bir sonucudur.

Yuri Dorn bu konuda şu ifadeyi kullandı: “Belarus’daki okullarda Holokost eğitimine çok önem verilmekte; gelecek nesillere aktarılmak üzere müzeler, anıtlar inşa edilmekte. Başkan Alexander Lukashenko’nun antide-mokratik yönetimi ve polis devleti politikaları uluslararası düzeyde kınanıyor olmasına karşın, konu Holokost’u öğrenmek ve anmak olduğunda, Belarus dünya lideridir.”

Dorn’a göre Holokost’a atfedilen önemin bir nedeni de, II. Dünya Savaşı sırasında, Belarus’ta Nazilerin yaklaşık 2 milyon 230 bin insanı katletmesi olmuştur. Bu sayı nüfusun ¼’nü ifade etmektedir.

İşadamı Semyonov’a göre Kushnerlerin hikâyesi, Yahudilerin acısının özellikle ne kadar yoğun ve keskin olduğuna bir kanıt. Ona göre, “Belarus’un işgali milli bir trajedi idi. Ancak kimse Yahudiler kadar acı çekmedi.”

ABD Holokost’u Anma Müzesi’nin kayıtlarında da yer alan söyleşisinde Rae, o günlerden şunları hatırladı: Ormanın yerini öğrenmek amacıyla bir çiftçiye nasıl tehdit ettiğini;

Bielski direnişçileri tarafından keşfedilene kadar, bölge

şakinlerinin verdiği yiyeceklerle beslenerek aylarca ailesiyle ormanda nasıl yaşadıklarını;

Direnişçilerin, gettoda kaçışı öğrenir öğrenmez, hayatta kalmayı başaranları civar köylerde nasıl aradıklarını, vs.

Kushnerler ormanda 1 yıl yaşadılar. 1945 Mayıs’ında kurtarılışlarına kadar geçen bir yıllık süreçte, direnişçilerin kamp güvenliğini sağlamak için devamlı olarak Alman birliklerini izlediler.

Rae daha sonra ailesini Çekoslovakya’daki bir mülteci kampına, oradan da İtalya’ya götürdü. Budapeşte’de eşi **Joseph Berkowitz**’le (o da Novogradok civarındandı) evlendi. Joseph fakir bir aileden geldiği için Rae’nin soyadı Kushner’i almayı tercih etti. 1949’da Rae ve Joseph,

ABD - Brooklyn’e göç etti. Orada, Jared’in babası Charles dâhil, 4 çocuk büyüttüler. Joseph Kushner yeni yaşamına inşaat işçiliği ile başlamış olsa da 1985 yılında ölümüne kadar 4.000 küsur dairelik muazzam bir emlak imparatorluğunun sahibi oldu.

Trump’ın dönürü **Charles Kushner**, birkaç kez Novogradok’a gitti. Müze müdürü Yarashuk’un ifadesine göre 2014 yılında Charles müzeyi de ziyaret etti. Annesi Rae de, ölümünden evvel en az bir kez müzeyi gezdi. Yarashuk, Charles Kushner’in ziyareti için şu ifadeyi kullandı:

“Onun için hazin bir deneyim olduğu açıktı; ancak bizim için de oldukça duygusal bir andı. Trump’la ya da Trumpsuz, hiç fark etmez; Kushnerler burada çok önemlidirler.”

Çeviren: Gila Erbeş

Akıllı cep telefonunuza indirdiğiniz QR code okuyucu ile Novogradok Yahudi Direniş Müzesi’nin videosunu izleyebilirsiniz.

Baba Charles Kushner

Eskinin Payitahtı Şimdinin Sınır Kenti Edirne

Selimiye Camii

Sultan II. Bayezid, I. Ahmet, II. Osman, IV. Murat, II. Mustafa, IV. Mehmet gibi padişahlar ama havası, ama suyu, ama av hayvanlarının çokluğu gibi etkenlerden dolayı vakitlerinin büyük kısmını bu şehirde geçirmiş. Hatta II. Mustafa, bu durumun bir sonucu olarak tahından dahi olmuş. Sultan'ın, vaktinin büyük bir kısmını Edirne'de geçirmesi, başkentin Edirne'ye nakledileceği dedikodularının alıp başını gitmesine sebep olunca İstanbul'dan yola çıkan asiler, tarihe "Edirne vakası" olarak geçen olay sonrasında, 1703'de Sultan II. Mustafa'yı hâl ederek yerine III. Ahmet'i çıkarmışlar. Yine II. Mustafa'nın akıl hocası olan Şeyhülislam Fezullah Efendi de asiler tarafından öldürülerek Tunca nehrine atılmış.

Edirne, tarih sahnesine çıktığı ilk zamanlardan itibaren Meriç ve Tunca gibi önemli su yataklarına olan yakınlığı sebebiyle kayda değer bir merkez olageldi. Kente ilk yerleşenlerin Trakya bölgesine de adını veren Traklar olduğu biliniyor. Şehir, asıl gelişimini Roma İmparatoru Hadrianus zamanında, II. yüzyılda yaşadı. Bu durumun da etkisiyle "Hadrianopolis" yani Hadrian'ın şehri olarak anıldı. Osmanlılar zamanında ise Edirne ismi kullanılır oldu. Edirne'nin Osmanlı kontrolüne geçiş tarihi ise ihtilafıdır. Lakin en ziyade kabul gören görüş, Orhan Gazi'nin son demlerinde, şehzade Murat tarafından fethedildiği yönündedir. Bu tarihten sonra da şehir hızla kalkınma süreci içine girdi. Osmanlılar ilerleyen yıllarda çift merkezli bir yönetim anlayışını benimsediler. Hem Bursa'ya hem de Edirne'ye önemli yatırımlar yaptılar. Bursa'da Yıldırım Bayezid'in Ulucami'si ve Çelebi Mehmet'in Yeşil Camisi'ne karşılık, Edirne'de II. Murat yadigarı Üç Şerefeli Cami ve Çelebi Mehmet'in tamamlattığı Eski Cami gibi Sultan yapıları karşımıza çıkarır. Zaten Edirne'de yaygın bir söze göre; şehri I. Murat fethetmiş, II. Murat da gerçek bir merkez yapmıştır.

Üç Şerefeli Cami

İlginçtir ki, Edirne fethedildikten sonra burada vefat eden hiç bir padişah bu şehre gömülmeyecek, cenazeleri büyük cetleri Osman Gazi'nin yattığı Bursa şehrine nakledilecektir. Fatih devri bu uygulamaların da sonlandığı dönemdir. İlerleyen yıllarda İstanbul payitaht olduğunda dahi, Edirne'ye yatırım yapılmaya devam edilir. Söz gelimi II. Bayezid bilhassa akıl hastalıklarının tedavisi ile ön plana çıkan meşhur külliyesini burada inşa ettirirken, Mimar Sinan'ın zirve eseri Selimiye, yine burada yükselir. Kuruluş devrinde temelleri atılan Edirne'deki Osmanlı sarayı da, sonraki yıllarda yapılan ilavelerle genişletilir. İstanbul fatihi şehzade Mehmet, burada doğar, burada sünnet olur ve Dulkadirli Beyi'nin kızı Sitti

Edirne, Trakya'nın en büyük kenti. İlçeleri de göz önüne alındığında günlerce gezilebilecek bir şehir. Kendine has mutfağı, kültürü, tarihi ile bir devir İstanbul'a alternatif dahi olmuş.

Edirne
Büyük
Sinagogu

Mükerreme Hatun'la burada evlenir. Yeri gelmişken hemen belirtelim ki, Sultan'ın bu eşi, Sittişah Hatun adı ile anılan caminin haziresinde yatmaktadır. Caminin arazisi üzerinde daha önceden Sitti Hatun'un bir sarayı varmış. Fatih'in ilk eşi, bu sarayda yaşamakta imiş. 1466'da ölünce buraya gömülmüştür. Sonradan Sultan II. Bayezid, Sitti Hatun'un mezarının hemen yamacına, söz konusu camiyi inşa ettirecektir.

Uzun yıllar Osmanlı Devleti'nin en önemli merkezlerinden biri olan Edirne, 1829'da büyük bir şok yaşadı. Bu yıl içinde Rus orduları kente girecektir ki, bu eski bir Osmanlı payitahtının yabancı çizmeleri tarafından ilk çiğnenişi idi. 93 Harbi'nde bir Rus işgali daha yaşayan Edirne'yi, I. Balkan Savaşı sonrasında Bulgarlar 26 Mart 1913'de bir kez daha düşürdüler. II. Balkan Savaşı'nda İttihatçılar, kenti geri aldılar. Son işgal ise I. Dünya savaşı sonrasında Yunanlılardan geldi. 20. yüzyıldan itibaren Edirne, artık bir sınır kenti olacaktır. Bu durum aynı zamanda Edirne'nin arka plana düşmesinin de bir nevi miladı olarak kabul edilir.

Edirne'nin kozmopolit kimliği

1934'de Çanakkale'de başlayan ve kısa bir süre sonra Edirne, Kırklareli, Tekirdağ gibi şehirleri de etkisi altına alan "Trakya Olayları" sonrasında on binden fazla Yahudi, şehri terk ederek büyük ölçüde İstanbul'a göç eder. Bu da, Edirne'nin kozmopolit kimliğinde ciddi bir kırılma demektir. Aynı şekilde farklı dönemlerde şehrin Ermeni, Rum ve Bulgar nüfusunda da ciddi kırılmalar yaşandı. Bugün söz konusu topluluklara ait ev, kilise ve diğer yapılar değişik amaçlarla hizmet vermekte. Bir kısmı cami, bir kısmı ise okul haline gelmiş. Yani ulus-devlette geçiş sürecinden, pek çok kozmopolit kent gibi Edirne de nasibini almış. Şimdilerde ise Trakya Üniversitesi'nde Yunanca, Boşnakça, Arnavutça, Bulgarca, Hırvatça gibi diller okutuluyor. Esasen bunun devamlılığının sağ-

lanması, Edirne'nin belki de bu bağlamda Balkanlarla olan ilişkilerde bir merkez haline getirilerek eski önemine bir nebze de olsa kavuşmasını temin edebilir.

“Edirne’yi gezmeye nereden başlamalı?”

“Edirne'yi gezmeye nereden başlamalı?” diye uzun uzun düşünmeye gerek yok. Adres belli, şehre girişte sizi uzun minareleri ile karşılayan **Selimiye** ilk durağınız olmalı. Caminin önünde uzanan parka konan Sinan heykeli, büyük usta ile şaheserini ya da kendi deyimiyle ustalık eserini çok güzel şekilde bütünleştirmiş. Selimiye Cami, I. Murat tarafından inşa edilen ve bugün bir izi kalmayan Eski Saray arazisi üzerine inşa olunmuş. Caminin, gerek iç ve gerekse de dış bezemelerine hayran olmamaya imkân yok. 1568-1574 yıl-

ları arasında inşa olunan Selimiye, genel olarak Osmanlı mimarisinin ulaştığı zirvenin somut abidesi olarak bilinir. Hatta bazı araştırmacılar tarafından “Taşın dehaya ulaşması ve dehanın taş kesilmesi” şeklinde ifade olunur. Selimiye bilhassa Sinan'ın önceki eserleri olan Şehzade ve Selimiye camilerine göre, küçültülmüş yarım kubbe-ler arasından daha da muhteşem bir şekilde çıkıveren ana kubbesi ile ayrılır. Bu kubbe mekâna büyük bir derinlik katar. Caminin en göze çarpan yerlerinden biri de tam ortasında yer alan müezzin mahfilinin altındaki şadırvandır. Bu şadırvandan akan su, halk arasında zezem suyu olarak kabul edilir ve şifa niyetine içilir. Caminin bir diğer özelliği de göz alıcı çinileri. Bilhassa Hünkâr mahfili ve mihrap tarafındaki çiniler son derece etkileyici. Ancak, 1877-1878 Osmanlı-Rus harbi (93 Harbi) sırasında Edirne'yi işgal eden Ruslar, Hünkâr mahfilinin bazı çinilerini de beraberlerinde götürmüşler. Minber de son derece zarif işlemelerle dolu. Adeta başlı başına bir sanat harikası. I. Balkan Savaşı sırasında yaşanan Bulgar işgali neredeyse bu muhteşem mabedin de sonunu getiriyormuş. Zira Bulgarlar kenti II. Balkan Savaşı sırasında boşaltırken Selimiye'yi de havaya uçurmayı tasarlamışlar. Lakin Kral Ferdinand'ın böylesine büyük bir tarihî sorumluluğu üzerine almak istememesi yapıyı kurtarmış.

Selimiye Camii ve Külliyesi

Esasen Selimiye muazzam bir külliye'dir. Cami dışında, yine külliye'ye gelir getirmesi amacıyla bir “arasta” yani çarşı inşa olunmuş. **Çarşı**, bugün de turistik amaçlı kullanılmakta. Nitekim Selimiye'yi gezen turistler çarşıdan Edirne'ye özgü kokulu meyve sabunu, aynalı süpürge ya da işlemeli havlular almakta. Çarşıda toplam 124 dükkân

bulunuyor. Uzun yıllar metruk bir halde bulunan arasta, yakın zaman önce restore edilerek hizmete sokuldu. Selimiye'ye kadar gelmişken caminin hemen yanı başındaki **Darülhadis** medresesini de gezmeyi unutmayın. Zira medrese bugün, **Edirne Türk-İslam Eserleri Müzesi** olarak hizmet veriyor. Müze içinde Ağaç İşleri, Ölçü Aletleri, Hat Levhalar, Sıbyan Mektebi gibi bölümler var. Darülhadis medresesinin arkasında yer alan hazirede ise önemli şahıslar ve ilginç mezarlara rastlamak mümkün. Örneğin, III. Ahmet'in oğlu Şehzade Selim adına burada bir türbe bulunmaktadır. Örneğine daha önce hiç tesadüf etmediğim al yıldızlı ve Osmanlı fesli mezar ise Edirne'yi II. Balkan Savaşı sırasında Bulgar işgalinden kurtaran Yüzbaşı Reşit Bey'e aittir. Yine bir diğer ilginç mezar da, taşına işlenmiş resim paleti ile dikkatleri çeken ressam ve tabip Cevad Seyyid Bey'e ait.

Darüşşifa

Selimiye'den çıkıp şehir merkezine doğru yürüdüğünüzde sağ yanınıza düşen **Vilayet Konağı** da tarihi bir diğer binadır. Bu binayı takip ettiğinizde ise Edirne'nin en muhteşem ve en eski İslam eserlerinden olan Ulu-cami ya da **Eski Cami**'ye varırsınız. Caminin yapımına Fetret Devri sonrasında Edirne'yi kontrol altına alan Yıldırım Bayezid'in büyük oğlu Emir Süleyman tarafından başlatıldığı için, bir ara "Süleymaniye" diye de anılmış. İnşaattı, Yıldırım'ın bir diğer oğlu Musa Çelebi devam ettirirken, yapı nihayet Çelebi Mehmet zamanında tamamlanmış. Yapının Osmanlı tarihi açısından bir başka önemi de Edirne'de tahta çıkan II. Ahmet ve II. Mustafa gibi padişahlar Selimiye yerine bu camide kılıç kuşanmışlardır. Hatta o günlerin hatırasına Cuma ve Bayram namazlarında hutbe için minbere çıkan hatibin eline sembolik olarak bir tahta kılıç alması gelenek haline gelmiştir. Caminin içinde bulunan Vaiz Kürsüsü ise özel bir yere sahiptir. İnanışa göre şehre gelerek irşad (doğru yolu gösterme) faaliyetlerinde bulunan Hacı Bayram-ı Veli bu kürsüde vaaz vermiştir. Yine buraya kadar gelmişken, camiye gelir getirmesi

için inşa edilmiş olan bedesteni de gezin.

Eski caminin hemen yakınında bir başka abidevi Osmanlı eseri olan **Üç Şerefeli Cami** uzanır. Caminin banisi Edirne'ye önemli katkılarda bulunan sultan II. Murat'tır. Bir rivayete göre İzmir'in fethinden elde edilen ganimetlerle bu cami inşa olunmuştur. Edirne'de vefat eden Sultan'ın cenaze namazı da burada kılınmış ve sonra Bursa'ya götürülerek gömülmüştür. Caminin en göze çarpan özelliklerinin başında ise baklavahı, şişhaneli, çubuklu ve burmalı motifleri ile dikkat çeken dört minaresi gelir. Başlangıçta üç şerefeli ve tek minareli olan camiye Fatih, I. Ahmet ve II. Mustafa farklı özelliklerde minareler ekletmişlerdir. Orijinal minare konumundaki üç şerefeli minarenin en büyük özelliği ise şerefelerine üç ayrı yoldan çıkılmasıdır. Birinci merdiven ile birinci ve üçüncü şerefeye, ikinci merdiven ile ikinci ve üçüncü şerefeye, üçüncü merdivenle de doğrudan üçüncü minareye çıkılır.

Üç şerefelinin hemen yan sokağında ise Edirne'nin sembol yapılarından Makedon ya da nam-ı diğer **Saat Kulesi** uzanır. Kule, Romalılar zamanında inşa edilen kalenin parçalarından biri imiş. Zaten kulenin çevresinde yapılan kazılar sonrasında ortaya çıkarılan buluntular da bir sergi alanı olarak ziyaretçilere açılmış vaziyette. Kulenin üzerine, Sultan II. Abdülhamid zamanında ahşap bir saat kulesi yapılmış. Ancak bu kule yanınca yine aynı padişah zamanında bu sefer kagir olarak yeniden inşa olunmuş. I. Dünya Savaşı sonrasında şehri işgal eden İtalyanlar, saat parçalarını sökmüşler. Saraçlar Caddesi, Üç Şerefeli'den çıkışta hemen karşınıza gelir. Bu cadde sizi **Yahudi mahallesine** götürür. Cadde yakın bir zaman önce trafiğe kapatılmış. Yol üzerinde harika lezzet durakları da var. Yine karşınıza çıkan dükkânlardan biri olan Nurlu peynirciden Edirne işi eski kaşar alabilir, beraberinizde Edirne klasığı olan Keçecizade'den badem ezmesi götürebilirsiniz.

Bir Zamanlar Edirne'de Yahudi Cemaati

Büyük Sinagog'a yaklaşırken sağlı sollu sokaklara da-larak ilerliyorum. Birden karşına her halinden kilise olduğu anlaşılan bir yapı, çıkıyor. Üzerindeki Latince yazılardan, bir Katolik kilisesi olduğu sonucuna vardığım bu yapı günümüzde, İstiklal İlköğretim okulunun çok amaçlı salonu olarak kullanılıyor. Nihayet Balkanların en görkemli sinagogları arasında gösterilen Büyük Sinagog'a ya da orijinal adıyla **Kaal Kadoş Ha Gadol**'a varıyorum. Tek kelime ile nefes kesici bir yapı. 4 Aralık 1997'de bu abidevi mabedin çatısı çökmüş. Sonrasında ise kendi kaderine terk edilmiş. Şimdilerde yeniden şenlendirilmiş bir mabet. Bir zamanlar Edirne'de çok büyük bir Yahudi cemaati yaşıyordu. Cemaatin hatıraları tek tek siliniyor. Evleri,

lokalleri, cemaat binaları ya açılan yollara kurban gidiyor, ya da otopark oluyor. Sinagog konusundaki gelişme, bu açıdan sevindirici.

Büyük havranın yapım tarihi 20. yüzyılın hemen başı. Önceleri, farklı Yahudi meslek gruplarının devam ettikleri kendi sinagogları varmış. Ancak Edirne’de 1903 yılında meydana gelen Kaleiçi yangını sonrasında bu sinagoglar büyük hasar görmüş. Edirne Yahudi cemaati de bunun üzerine Avrupa’daki dindaşlarından yardım isteme yoluna gitmişler. Toplanan paralarla her bir havrayı tamir etmek yerine tek ve tüm cemaati kapsayan bir havranın yapımına karar verilmiş. Bunun sonucunda da ortaya Büyük Havra çıkmış. İki katlı olarak inşa olunan havra, tam 1.200 kişi kapasiteli. Rakam Edirne’deki Yahudi cemaati hakkında bize bir bilgi verebiliyor. Büyük sinagogun çevresini gezip gördükten sonra ara sokaklara biraz daha dikkatli bakarsanız, hem Osmanlı döneminden hem de Yahudi cemaatinden kalma son derece zevkli sivil mimari örneklerine de tesadüf edebilirsiniz.

Şimdi şehrin birkaç kilometre dışına, Tunca kıyısına doğru bir uzanalım. Zira şehrin tarihi açıdan görülesi bazı yapıları da burada sıralanıyor. Özellikle de **Edirne Sarayı**’nın bakiyesi olan yapılar... İstanbul’daki eski ve yeni Saray’a mukabil Edirne’de bir kaç saray inşa edilmişti. Söz konusu saraylar için daha ziyade Tunca nehri kıyısında uzanan ve bugün ancak kalıntılarını görebileceğiniz “**Kaleiçi**” semti tercih edilmişti. Burada uzanan kalenin dört kulesi ve dokuz da kapısı bulunuyordu. Bugün söz konusu yerde sadece **Adalet Kulesi**’ni görmeniz mümkün. Ruslar 19. yüzyıldaki işgal sonrasında şehri boşaltırken kaleyi de ateşe vermişler. Bu nedenle de bugüne bir şey kalmamış. Şimdilerde ise alan, daha çok Kırkpınar güreşleri ve bu güreşlerin yapıldığı stadyum ile tanınıyor. Yine kale ile Adalet Kulesi arasında Sultan

Edirne Büyük Sinagogu'nun restore edilmeden önceki hali

Abdülaziz’in Avrupa seyahati anısına dikilen bir abide, dikkatli gözlerden kaçmıyor. Adalet Kulesi’nin önünde ise bir **ibret taşı** uzanıyor. Taşın üzerindeki bir yazıya göre Viyana Kuşatması sırasında başarısız olan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa’nın, IV. Mehmet’in emriyle kesilen başı bu taşın üzerinde sergilenmiş. Bu kesik baş buradan alınarak, II. Murat devri vezirlerinden Saruca Paşa adına yapılan caminin haziresine gömülmüş. Bu

arada Adalet Kulesi’nin hemen öte yanı da hem Edirne Sarayı’nın kalıntılarını hem de **Balkan şehitliğini** barındırıyor. Buradaki bir kitabede, 20 bin askerin, şehitliğin bulunduğu alanda hayatını kaybettiği yazılı. Biz yine Edirne’de inşa olunan saraylarımıza dönelim: İlk olarak I. Murat tarafından temelleri atılan eski Saray’ın yeri tam olarak bilinmiyor. Ancak Yıldırım zamanında başka bir sarayın daha inşa edildiği biliniyor. Bugün kalıntılarını görebileceğiniz ve kaynaklarda Tunca sarayı, Hünkar sarayı, Edirne sarayı gibi adlarla

Türk İslam Eserleri Müzesi

geçen sarayın temelleri ise II. Murat tarafından atılmış. Fatih, II. Bayezid ve Kanuni zamanında yapılan eklemelerle de Saray, büyük bir ihtişama kavuşmuş. Bu alanın hemen yakınında ise Edirne’nin en önemli yapılarından **Bayezid külliyesi** uzanıyor. Külliye, Fatih’in oğlu sultan II. Bayezid’in hayır eseri. Külliye bünyesinde aşhane, imaret mutfak, erzak ambarı, darüşşifa, hamam, medrese ve tabii ki cami bulunuyor. Caminin cümle kapısı üzerinde bulunan inşa kitabesini Zenbilli Ali Efendi yazmış. Kitabe devrin meşhur hattatı ve Sultan’ın yakın dostu Şeyh Hamdullah’ın yazısıyla hâk edilmiştir. Külliye’nin, ziyaretçileri en çok etkileyen kısmı ise medrese ve darüşşifa. **Medrese** odalarında yapılan düzenlemeler sayesinde mankenler eşliğinde Osmanlıda öğrenci olmanın, ders takip etmenin, nasıl bir şey olduğunu görebiliyorsunuz.

Darüşşifa kısmı ise bilindiği üzere uzun süre akıl hastalıklarının tedavisi için kullanılmış. Evliya Çelebi’nin anlatımına göre burada müzikle tedavi usulü uygulanıyordu. Bu anlamda haftanın üç günü musikîşinaslar tarafından darüşşifada konserler veriliyor, belli makamlarda melodiler hastalara dinletiliyordu. Darüşşifa bugün bir müze olarak düzenlenmiş vaziyette. Arka fonda çalan cd’den rahatlatıcı melodileri dinlerken, yapının tam ortasına denk düşen şadırvandan yayılan su sesi bu müziğe eşlik ediyor. Hasta odaları da gayet güzel şekilde tanzim edilmiş. Bu son derece başarılı sergi çalışmasını mutlaka görmeniz tavsiye olunur.

*Araştırmacı, yazar, öğretim görevlisi.

Çocuğun ilk güven duyduğu bölgesi olan evinde yaşam yolunda gittiğinde, çocuk daha huzurlu, kendini doğru şekilde ifade edebilen, özgüvenli, arkadaşlarıyla ilişkileri daha dengeli kişiye dönüşür.

nasıl dile getirebileceğini göstermek olur. Yanında sessiz kalan çocuk ise hiç bir şey söyleyemez, ona neye ihtiyacı olduğunu sorarsınız. Genelde ona da cevap veremezler. Ne hissetmiş olabileceğini düşünerek ona rol model olursunuz. O sessiz çocuğa ilk yardımı bu şekilde yaparsınız. Daha sonrasında durumdan aileyi haberdar edersiniz ve tutarlı ortak bir davranış, söylem şekli geliştirirsiniz.

Dıştaki kaosun çözülmesi iç kaosun düzenlenmesiyle olur. Çocuğun ilk güven duyduğu bölgesi olan evinde yaşam yolunda gittiğinde, çocuk daha huzurlu, kendini doğru şekilde ifade edebilen, özgüvenli, arkadaşlarıyla ilişkileri daha dengeli kişiye dönüşür. Günden güne ruh hali değişen çocukların ev yaşantılarında iniş çıkışlar, dengesizlikler olduğunu gözlemliyoruz. Huzur da huzursuzluk gibi bulaşıcı ve çocukları çok etkiliyor.

Bir danışanım tatillerde antidepresan kullandığından bahsetmişti. Çocuklarının tahammül sınırını zorlayıcılığı, özellikle en çok birlikte olduğu kişiye verdiği tepkiler efsanedir. Çocuklara zarar vereceğinden endişe duyan anne böyle bir yola başvuruyordu. Herkes için en etkili çözümü kendini uyuşturmak. Anneye sakinleşebilme gücünün kendisinde olduğu, çocukların tepkilerini içselleştirmeden yetişkin gibi çocuklarına aktarabileceği bilgisi, güveni verilse çocuklarından etkilenme kapasitesi artacak ve ilaca daha az ihtiyaç duyacak belki de.

Çocuklarıyla sorun yaşayan ebeveyn bir düzende yaşar deneyimini. **Verilen tepki ve alınan tepki aynıdır.** Düzene dönüşmüştür ama o düzen yararlı bir düzen değil bir girdap gibidir. Farklılaşan davranış geliştirilmelidir ki o düzenin kırılıp yerine doğrusu konulsun. **Yani düzeni oluşturmak için bir kaos kaçınılmaz görünmektedir.**

Doğduğum ay Temmuz: Hoş geldin! Doğum esnamda boğazıma dolağan kordon bağının yarattığı korku kaygının yerini müdahaleyle sağlıklı bir yaşam aldığı için teşekkür ediyorum.

Herkes keyifli yazlar dilerim.

* Uzman Psikolog / Aile ve Çift Terapisti

Zeytin üzerine...

Bir simgedir zeytin ağacı... Tüm kutsal kitaplarda... Kutsiyet, bolluk, adalet, sağlık, zafer, refah, bilgelik, akıl ve arınma ifadesi taşıyan...

İnsanlık tarihinde, mitolojide zeytin ağacı kadar kutsal olarak addedilmiş ve çevresinde onca efsane yaratılmış hiçbir ağaç yokken...

10 bin yıl öncesine dayanan zeytin...

Sporculardan azizlere, azizlere ve ilk hekimlere kadar eski tarihin tanrı ve tanrıcaları tarafından kutsal sayılan... Dalları, ağacı ve meyvesi çeşitli şekillerde kullanılan...

Eski Yunan'da ve Roma'da çok önemli ticaret malzemesiydi. Ticaretinin yapılabilmesi için Akdeniz'de özel gemiler inşa ediliyordu. Zeytinyağının, gençlik

ve güç kaynağı olduğu inancı yaygındı. Eski Mısır, Yunan ve Roma'da çeşitli çiçek ve otlar ile zeytinyağını karıştırarak birbirinden farklı ilaç ve kozmetik elde ediliyordu.

Zeytinyağı da kutsal! Bugün bilinen "para" henüz bir birim değilken, zeytinyağının adı "sıvı altın"... Antik çağdan günümüze ulaşmış bütün sağlık kitaplarında en çok adından söz edilen "zeytin" ve zeytin ağacı...

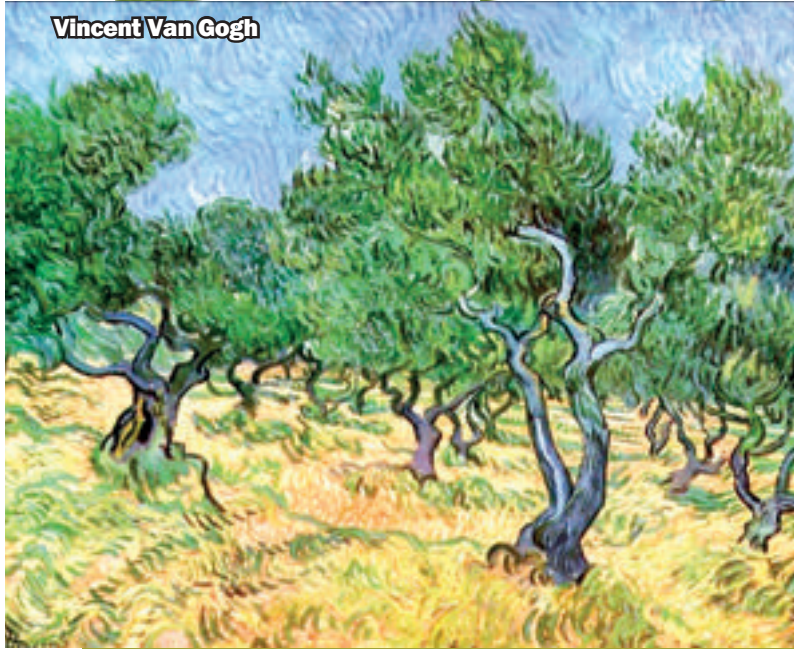
Göksel dinlerin bütün kutsal kitaplarında, Şamanizm'den başlayarak tüm inanç ve bilgeliklerde zeytinin ve zeytinyağının yeri öylesine farklı ki...

Atina'da olimpiyat oyunlarında şampiyonların başına zeytin dalından yapılmış taç takmaktaki gelenek...

Dünden bugüne, ayrılmaz insanoğlu zeytininden.

Fresklerde, minyatürde, sanat tarihinin sayısız alanında zeytinin her anı, her hali sanat aracılığıyla sunuldu... En ünlü ressamlar da taşıdı tablolarına zeytini.

Aynen Vincent Van Gogh (1889) gibi...

Vincent Van Gogh

NÂZİM HİKMET RAN'DAN ZEYTİN ÜZERİNE...

"Yani öylesine ciddi alacaksın ki yaşamayı, yetmişinde bile, mesela, zeytin diyeceksin hem de çocuklara kalır falan diye değil ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için yaşamak yanı ağır bastığından"

Suzan Nana Tarabulus

Urla'da Zeytinyağı Müzesi

Eski Çeşme yolunun Uzunkuyu mevkiinde, yıllarca atıl kalmış, dev bir bina vardı... Senelerce mobilya fabrikası olarak hizmet verdi. Sonra, kaderine terk edildi...

Bu bina, Türkiye'de Ortopedi ve Spor Hekimliği konusunda haklı bir üne sahip olan Dr. Levent Köstem'in dikkatini çekti. Levent Hoca, 13 yıl önce, bu binayı Zeytinyağı Müzesi yapmak için yola çıktı.

Yola çıktığı günden, bugüne kadar ne yerel yönetimden, ne devletten, ne de başka bir kuruluştan tek kuruş yardım almadan o atıl binayı, bir övünç kaynağı müzeye dönüştürdü. Müze, önümüzdeki yılın ilk aylarında hizmete açılacak. Müzede yok, yok! Değişik çağlara ait 16 ayrı zeytinyağı fabrikası modeli, modern bir zeytinyağı fabrikası ile birlikte ziyaretçilere tarihi yansıtacak.

Dünyada başka bir örneği bulunmayan müzede son hazırlıklar devam ediyor.

www.urlaegemenhaber.com

SİTEM

Önde zeytin ağaçları arkasında
yâr
Sene 1946
Mevsim
Sonbahar
Önde zeytin ağaçları neyleyim
neyleyim
Dalları neyleyim.
Yâr yollarına dökülmedik dilleri
neyleyim.

Yâr Yâr!..

Seni kara saplı bir bıçak gibi
sineme sapladılar

Değirmen misali döner başım
Sevda değil bu bir hışım
Gel gör beni darmadağın
Tel tel çözülüp kalmışım.

Yâr yâr!..

Canımın çekirdeğinde diken
Gözümün bebeğinde sitem var

Bedri Rahmi Eyüboğlu, (1911-1975)

Zeytin ağacı Homeros'un kulağına fısıldar...

Antik Yunan'da zeytin ağacına verilen önem kanunlarla bir kez daha vurgulanmıştır. Antik çağın yedi büyük bilgesinden biri olarak kabul edilen Atinalı devlet adamı Solon'un koyduğu kanuna göre zeytin ağacı kesenlerin cezası ölümdü. Milattan önce 8. yüzyılda yaşayan İzmir doğumlu Homeros'un destanlarında zeytin ağacına ilişkin zengin tasvirler mevcuttur. Homeros'un gölgesinde oturduğu zeytin ağacı, yaşlı bilgenin kulağına şöyle fısıldar "Herkes aidiğim ve kimseye ait değilim, siz gelmeden öncede buradaydım, siz gittikten sonra da burada olacağım."

Antik çağda yapılan olimpiyatlarda ve savaşlarda kahramanlık gösterenler sadece zeytin ağacının dallarından örülmüş çelenklerle ödüllendirilir, başları zeytin dallarıyla taçlanır ve içi zeytinyağı dolu amfora hediye edilirdi.

YUNAN MİTOLOJİSİNDE ATİNA'NIN ADI...

Yunan mitolojisine göre, Zeus kendisine en değerli hediyeyi verene kentin koruyuculuğunu verecektir ve bunun için bir yarışma açar. Denizlerin tanrısı Poseidon, Zeus'a uzak diyarlara dahi uçarak gidebilen ve savaşta yenilmeyecek bir at armağan eder.

Athena ise zeytin ağacını...

Yarışma çetindir çünkü ikisi de Zeus'a dünyanın en güzel hediyesini vermek isterler. Kuşkusuz, dünyanın en uzak diyarlarına gidebilecek ve yenilmez savaşçı bir at mükemmel bir hediyedir ancak zeytin ağacı daha mükemmeldir. Zeytin ağacının muazzamlığı karşısında başta Zeus olmak üzere tüm tanrılar, tanrıçalar büyülenmiş ve ağacın kutsallığı karşısında donakalmışlardır.

Tüm hırsına ve kazanma isteğine rağmen Poseidon bile zeytin ağacından o kadar etkilenmiştir ki, aralarındaki çekişmeye rağmen zeytin ağacının üstünlüğünü kabul eder. Bunun üzerine Athena, zeytin ağacından bir dal kırıp Poseidona verir ve öylece aralarındaki düşmanlık zeytin ağacının rakipsiz güzelliği karşısında yok olur.

O günden sonra Athena'nın ismi Atina kentine verilir.

"Düşmana zeytin dalı uzatmak" deyimini de neredeyse tüm dillere tam da bu mitten gelmiştir.

Çünkü zeytin ağacı, düşmanınızın dahi kıyamacağı güzellikte ve kutsallıktadır.

"En yaşlı zeytin ağacı Hz. İsa ile yaşit olabilir"

Manisa'nın Kırkağaç ilçesinde tespit edilen Türkiye'nin en yaşlı zeytin ağacının 1652 yaşında olduğu; dünyanın ise meyve veren en yaşlı zeytin ağacının, 2016 yaşında olabileceği tahminler arasında.

Bakır Mahallesi, Güce mevkiinde bulunan anıt ağacın ilk tespitinde belirlenenden daha yaşlı olduğu öne sürülünce, karbon testi yapılması kararı alındı. Kırkağaç Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Melikşah Taşkın'ın yaptığı açıklamada, arazi sahibinin başvurusu üzerine yapılan ilk çalışmada ağacın 1652 yaşında olduğunun tespit edildiğini, böylece ağacın Türkiye'nin en yaşlı, dünyanın ise üçüncü en yaşlı zeytin ağacı olduğunu anımsattı. Taşkın, İspanya ve Yunanistan'da bulunan en yaşlı ağaçların meyve vermemesi nedeniyle Kırkağaç'taki zeytin ağacının dünyanın meyve veren en yaşlı ağacı konumunda olduğunu da belirtti.

Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 2013 yılında tescillenen ve koruma altına alınan ağaçla ilgili yeni bir yaş tespiti çalışması başlatıldığını ifade eden Taşkın, ağacın yaşının karbon testiyle kesin olarak saptanacağını dile getirdi.

Taşkın, şöyle konuştu:

"Anıt ağaca yerli ve yabancı turistlerin yanı sıra bilim insanları da yoğun ilgi gösteriyor. Gelen yabancı

bilim adamlarının da ağacın yaşının daha eski olabileceğini ifade etmesi üzerine yeniden yaş tespiti yapılması için başvuruda bulduk.

Şu anda karbon testi ile yaş tespiti yaptırıyoruz. Biz ağacın 500 yıl daha yaşlı olarak 2016 yaşında olduğunu iddia ediyoruz. Çalışma tamamlanıp ağacın yaşının Hz. İsa ile aynı yaşta olduğu sonucuna ulaşabileceğimizi düşünüyoruz." Ağacın dini açıdan da kutsal olduğuna inanıldığını ifade eden Taşkın, yörenin tanıtımı için bastırılan afiş ve broşürlerde de ağacın tanıtımının yapıldığına işaret etti.

"Kes dediler, gönlüm el vermedi"

Arazi sahibi Mehmet Adıgüzel de 30 yıl önce satın aldığı arazideki ağacın yaşlı olduğunun bilindiğini, yaşının tespiti için yapılan çalışma sonrası tarihî eser olduğunun ortaya çıktığını söyledi.

Anıt ilan edilen ağaç için arazi-

sinin bir bölümünün çevre düzenlemesi ve yol yapımı nedeniyle bağışladığını anlatan Adıgüzel, ağacın bakımının Kırkağaç Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü tarafından yapıldığını, kendisinin ürünü topladığını ifade etti.

Adıgüzel, "Araziyi ilk aldığım sıralarda bazı kişiler, ağacın yaşlı ve verimsiz olduğunu, bu nedenle kesmem

gerektiğini söylemişti. Bu kadar yaşlı bir ağacı kesmeye hiç gönlüm el vermedi. Ziraat Odası'na giderek bu ağacın yaşının belirlenmesi için yardım istedim. Yapılan çalışma sonucu 1652 yaşında olduğu söylendi. Anıt ağaç, yaşlı ama mükemmel ürün veriyor ve yağı da harika. Her yıl bir çuvala yakın zeytin alabiliyoruz" dedi.

Dr. Spiller
Biocosmetics

Fondötende Aloe Vera Etkisi...

Dr. Spiller tüm cilt tiplerinin kullanabileceği biokozmetik ürün grubuna Aloe Vera Etken Maddeli Renkli Nemlendiriciyi ekledi. Makyaj bazı olarak kullanabileceğiniz gün boyu nemlendirme özelliği ile cildiniz yenilenerek ışıdıyor.

"KOZMETİK DÜNYASININ OSCAR ÖDÜLÜ"

ORCEM
Kozmetik

/drspillerturkiye

www.drspillerturkiye.com

+90 216 461 31 34

Püflü Şeyler

Nedir püflü şeyler?

- Az yapılıyor olmalı
- Zekâ ve/veya keyif içermeli
- Fonksiyonel olmalı

ESKİ BİR KÜLTÜR, MEKTUP ARKADAŞLIĞI

Bu site hayatımıza teknoloji girdiğinden beri unuttuğumuz bir alışkanlığı yeniden kazandırmak için bir adım atmış. Postcrossing adı verilen siteye üye olduğunuzda size dünyanın herhangi bir yerinden mailinize beş tane ev adresi geliyor. Bu adreslere birer tane kart yolluyorsunuz. Kartlar yerine ulaştığında, bir taraftan size yeni adresler verilirken, diğer taraftan hiç tanımadığınız beş kişiden size kart geliyor. Mektup yazmayı, kart yollamayı unuttuğumuz bu dönemde, özellikle çocuklarımızla birlikte yapacağımız harika bir aktivite. Zamanla gönderdiğiniz ve aldığınız kart sayısı da artıyor. Evinizde biriken dünyanın farklı ülkelerinden kartlar da cabası. Hem coğrafya hem iletişim hem koleksiyon...

<http://www.pufluseyler.com/yasam/eski-bir-kultur-mektup-arkadasligi/>

PÜFİST: MELİH SİSA

ARDEN'İN KÜNYESİ

Bir yaşındaki çocuğa bile yapılan şu künye jestine bakın, doğum günü partisine gelenler için ne güzel ve anlamlı bir bilgi panosu!

<http://www.pufluseyler.com/yasam/ardenin-kunyesi/>

PÜFİST: DERYA DENİZ

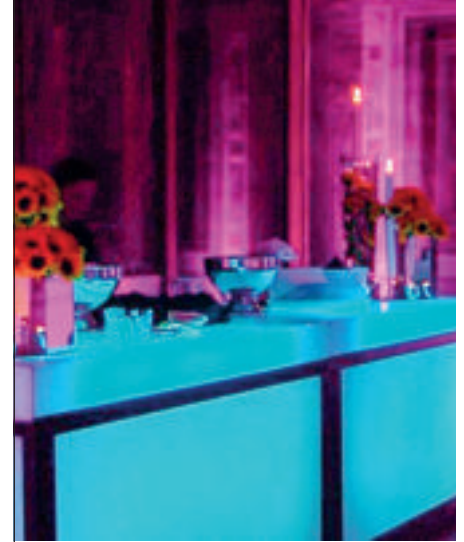

HIÇ TAKVİM KOKLAMIS MIYDINIZ?

Kulağa tuhaf geliyor ama bu takvimde gördüğünüz her fotoğraf neyi temsil ediyorsa aynı öyle de kokuyor dokunduğunuz zaman. Hem de eser miktarda değil buram buram kokuyor eliniz.

<http://www.pufluseyler.com/yasam/hic-takvim-koklamis-miydiniz/>

PÜFİST: MÜGE İŞERİ

BARLARDA KADINLAR ARTIK GÜVENDE "ANGEL SHOT" İÇKİSİ İLE

Bir bara gittiğinizde ilk defa tanıştığınız bir erkeğin hareketlerinden hoşlanmadınız. Yanınızda da sizi koruyacak kimse yok. Karşınızdaki erkeğe hissettirmeden barmene nasıl bir yolla bu durumu anlatırdınız? İşte bu durumu çözmek için Florida'daki bir bar aslında hiç olmayan bir içki ismi uydurdu. "Angel Shot" bu içkiyi barmene söylediğinizde aslında barmenle parolayı konuşmuş oluyorsunuz. Barmen de bu durumu anlayıp imdadınıza yetişiyor.

Bu yaratıcı buluş dünyanın farklı yerlerindeki barlarda da uygulanmaya başlamış. Bizim ülkemizde acaba uygulanmaya ne zaman başlayacak? Aslında en çok bizim ülkemizdeki kadınların böyle bir uygulamaya ihtiyacı var.

<http://www.pufluseyler.com/yasam/barlarda-kadinlar-artik-guvende-angel-shot-ickisi-ile/>

PÜFİST: VEDAT VELELİ

TAK TAKIL, HAYATA KATIL

Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Sağlık Yüksekokulu Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinden Esmâ Nur Gökalkp ve arkadaşları Esra Taşdemir ve Necla Şimşekle birlikte şehir içi ulaşımda uzun süre ayakta seyahat edenlerin, yolculuklarını rahat ve güvenli yapabilmeleri için emniyet kemeri projesini hayata geçirdi. Çalışmalarının Gençlik ve Spor Bakanlığının düzenlediği proje yarışmasında birinci aşamayı geçtiğini aktaran Gökalkp, “Projemizin derece ve destek alması halinde ilimizde ve Türkiye çapında uygulanması için çalışmalar yapacağız” dedi.

<http://www.pufluseyler.com/yasam/tak-takil-hayata-katil/>

PÜFİST: YASEMİN EKİCİ

SADECE ECZANE DEĞİL

Eczanenin bir vitrini var, eczacı da orayı “kadın iyileştirir” sloganıyla ülkemizde önemli yeri olan kadınların fotoğraflarını asmış, altına kitaplarını koymuş. Arada kendi fotoğrafını da görüyorsunuz: Ezgi Koçak bravo ne de ince Püflü bir fikir.

<http://www.pufluseyler.com/yasam/sadece-eczane-degil/>

PÜFİST: MÜGE TANURHAN

1000 MOTOR 1000 ÇOCUK

Motosikletçilerin fotoğraflarını çekme karşılığında çok cüzi bir para alarak, bu paranın geliri ile köy okullarına yardım eden proje: 1000 Motor 1000 Çocuk. Bu sosyal sorumluluk projesi kapsamında 1000 motorcunun fotoğrafı çekilerek, 1000 çocuğa yardım edilmesi planlanıyor. Projenin fikir babası ve fotoğrafçısı İlker Kül’e teşekkürler.

<http://www.pufluseyler.com/kurumlar/1000-motor-1000-cocuk/>

PÜFİST: BEGÜM VATANSEVER

TUVALET OTURAĞI İKRAMI

Maxx Royal’de çocuklarımızla paylaştığımız süitte onların ban-yosunda klozetin üzerine yükseltti koymaları çok yerinde bir düşünce... Çocukları ne kadar düşünürseniz, anne babaları sizi çok daha çok sever...

<http://www.pufluseyler.com/konaklama/tuvalet-oturagi-ikrami/>

PÜFİST: VEDYA ALMELEK

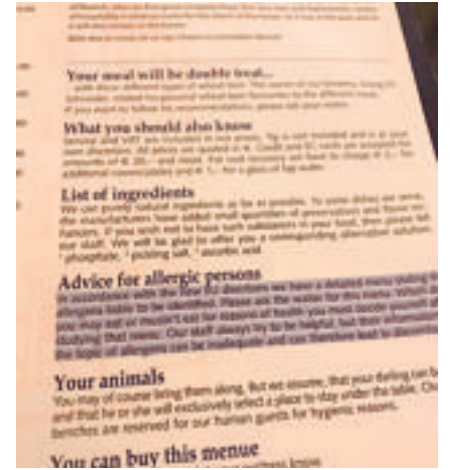

ARÇELİK KADIN ÇALIŞANLARININ YANINDA

Arçelik firması kadın çalışanlarına değer veriyor. Doğum izninden dönen kadınlar için geliştirdiği “She Mate Mentorluk Programı” ile amaçlanan, iş hayatına dönüşünü ve adaptasyonunu kolaylaştırmak. En az 2 senedir anne olup doğum izninden döndükten sonra 1 senedir aktif olarak iş hayatında olan çalışanlarımız, yeni anne olan ve işe dönen çalışanlarımıza mentorluk yaparak deneyimlerinden faydalandırıyor.

<http://www.pufluseyler.com/kurumlar/arcelik-kadin-calisanlarinin-yaninda/>

PÜFİST: BURCU KİRİŞ

MENÜ DE SATILIK OLUR MUYMUŞ?

Fuar için geldiğimiz Münih’te akşam yemek yemek için girdiğimiz bu birahaneden çok memnun kaldık. Menü çok aydınlatıcıydı özellikle... Bir de sonunda satılık olduğunu görünce koptum. Üstelik de 10 sent mi ne!?

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/menu-de-satilik-olur-muymus/>

PÜFİST: ALPER ALMELEK

Her Şey sayılarda gizlidir

“Omnia in numeris sita sunt”

YEDİ ilk çağlardan beri bilginleri düşündürmüş bir sayıdır. Pisagorculara göre: “7” tek sayı olarak erkektir ve uğuru temsil eder. Philolaus: “7” ... “Her şeyin hâkimi ve lideri, bir tanrı gibi ebedi, metin, hareketsiz... Yalnız kendine benzeyen, bütün diğerlerinden farklı olan Tanrıça Athena’ya benzer.”

“Söz insan icadıdır ancak rakamlar tanrısaldır,” diyor yazar Altunç Altındal... “Matematik her ne kadar insan yapımı gibi dursa da hep vardı. Tıpkı rakamlar gibi. Bazıları diğerlerinden daha metafizik. Örneğin tüm dünyada şansın sembolü olarak bilinen yedi... Onun peşinden gittikçe birçok sırla karşılaşırız.”

Ezoterik öğretilerde, 7 sayısı, Tanrı’ya açılan kapıyı simgeler. Birçok kutsal mekân, 7 sayısının gizemli anlayışına uygun yapılmıştır.

Yedi Katlı Yol, ruhsal öğretiler dünyasında çok yaygın bir semboldür. Flaman Ezoterizmci Ruysbroek ruhsal yükselişin yedi basamağıyla, İranlı şair Attar on ikinci yüzyılın sonlarında ruh kuşlarının 7 vadi boyunca süren yolculuğuyla, Iraklı Sufi Nuri ruhsal kalenin yedi duvarını betimleyerek ya da Avilalı Azize Teresa yedi içsel kaleyi görselleştirerek bu görüşü ifade eder. Yolun bütün bu betimlenişlerinin arkasında, eski Yedi Cennetsel Gök boyunca yükseliş fikri yatar.

Yedi, kozmik aşama, yedi gök, yedi cehennem, yedi ana gezegen, güneşin ışınları, bilgelik sütunları, gökkuşağının ay bölümleri, haftanın günleri, müzik notaları, dünyanın harikaları vs. gibi sembollerle ilişkilendirilir.

Yedi, dört elementi kuşatan ve duyusal güçlere karşılık gelen maddi dörtlemeyle (hava=zekâ, ateş=istenc, su=duygular, toprak=ahlak) birlikte yaratıcı ilkelerin üçlülüğünü (aktif zekâ, pasif bilinçaltı ve işbirliğinin düzenleyici gücü) içerir.

İskenderiyeli Philo, **ilk yedili dönemin sonunda** insanın süt dişlerinin yerine gerçek dişlerinin çıktığını, **ikinci yedili dönemin sonunda** ergenliğin başladığını ve **üçüncü yedilide** gençlerin sakallarının çıktığını söyler. **Dördüncü yedili** yaşamın yüksek noktasıdır, **beşinci** evlilik zamanıdır. **Altıncı yedili** düşünsel olgunluk

gerektirir, **yedinci yedili** ise akıl aracılığıyla ruhu yüceltir, **sekizinci** hem zekâ hem de aklı mükemmelleştirir ve **dokuzuncu** tutkuları yumuşatır, adalet ve ölçülülük yolunda ilerler. **Onuncu yedili** ise insanları ölüme hazırlar.

Enok, Nuh, İbrahim, İshak, Yakub, Musa ve İsa dünyanın; yani bilgelik evinin yedi yıldızı ya da yedi çobanıdır. Vahiy yedi döngüsel dönemde gelir ve yedinci, son peygamberi izleyen ruhsal önder dirilişi başlatacaktır.^[1]

Budizm’de 7, yükselmenin ve en yüksek olana erişmenin, merkeze ulaşmanın sayısıdır. Yeni doğan Buda, bunun son doğuşu olduğunu ifade etmek için 7 uzun adım atar.

Buda’nın adımı zamanı ve mekânı aşan 7 kozmik aşamanın yükselişini sembolize eder. Arınmayı 7 yıl boyunca arar ve meditasyon için altına oturmadan önce Buda kutsal Banyan ağacının çevresinde 7 tur atar.

Çin’de 7: Çin’de çok kullanılan ejderha motifi, yedi başlı ejderle bütünleştirilerek pek çok yerde hem arınmanın hem yükselişin ve hem de inisiyatif öğretinin, içsel yolculuğun, nefsin ateşini söndürmenin sembolü olarak kullanılır. Kutuplaşma gösteren enerjiler gerek Doğu gerekse Batı tradisyonlarında, genellikle ‘Kadüse’yi andırır tarzda, birbirleriyle mücadele eden iki ejder veya yılanla simgelenir. Sembolizmde dütalite prensibi ejder ve yedi sayısı ile de ifade edilir. Gök ile Yer

arasında biri inen, biri çıkan iki enerji akımından söz edilir. Uçan kanatlı ejder ve yerde yürüten ejderle sembolize edilir.

Hristiyanlıkta, Yeni Ahit’teki Yuhanna Vahyinde, gökte dört taht ve 7 mühür bulunduğundan, 7 kiliseye 7 mühür, 7 bela, 7 tane gazap taşı, 7 tane borazan gönderildiğinden söz ediliyor. Tanrı’nın 7 ruhu olduğu belirtiliyor. 7 sayısı, temel bir sayı olarak beliriyor. Burada 7 sayısı, Tanrı’nın tasarımı olarak ortaya konuyor. Tanrı, 6 günün sonunda evrenin tümünü yaratıyor ve evrenin tamamını 7. gün tamamlamış oluyor. Demek ki 7, bütünlüğü, düzeni ve ahengi oluşturuyor.

7 sayısı Yahudilikte çok önemli bir sayıdır. Yahudilikte 7 rakamının kutsallığı Sebt – Şabat günü geleneğine işaret etmesini ve yaratılışın 7. günde meydana geldiğini akla getirir. Tevrat Yaratılışın altı günde tamamlandığını ve yedinci günde ise Tanrı’nın istirahat ettiğini açıklamaktadır. Bu yedinci gün İbrani görüşlere göre bir kutsal gündür; kutsaldır zira kişinin Tanrı’ya yaklaşmasını sağlar. Kişi haftanın son gününü Tanrı’ya dönük olarak yaşar, Tanrı’da huzura kavuşur, bu mübarek günde kişi ile Tanrı arasında antlaşma tazelenir ve kişi Tanrı’ya sadakatini, bir kere daha benimser ve tekrarlar. Yahudilikte bu geleneksel sayı Menora’nın yedi kolunda yankılanır. Kabala’da yedi kollu şamdan Gökyüzünün Yeryüzünü yedi aşamada,

yedi ayrı organizasyonda yönettiğini ve Göksel Yönetim'in yedi ayrı aşamasını anlatır. Yedi, Yahudilikte gizli zekânın, görünenin ardındaki görünmeyen zekânın sembolüdür. O nedenle Yahudi geleneğinde, yediye ihtiyatla yaklaşılması ve ondan sakınılması da gerekir. Görünmeyen zekâ ciddi ve hafife alınmayacak olan zekâdır.

Mabedin inşası yedi yıl sürmüştür, bilgeliğin yedi sütunu vardır.

Tufan ve tufanda kullanılan gemi de yedi sembolü ile ilişkilendirilir. Örneğin Tevrat'ta gemiye her saf hayvan türünden yedişer tane alınır. Gemi yedinci ayın yedinci günü Ararat Dağı'nın tepesine ulaşır. Nuh'un Gemisi yedi bölmeledir.

Hız. Süleyman'ın Mabedine yedi basamakla çıkılır, Hz. Nuh'un güvercini 7 gün uçar ve tufanın hazırlıkları yedi gün sürer. Ödüller ve cezalar 7 kez tekrarlanır ve evlilik töreni 7 kutsamanın bir parçasıdır. Düğünler ve yas tutmalar 7 gün sürer. ^[2]

Mısır'da kader tanrıçası olarak 7 Hathor vardır ve Hathor Rahibeleri'nin 7 kavanozu vardır. Ra'nın 7 kızı, 7 tunikleri üzerine 7 düğüm atmışlardır, Ra'nın 7 şahini, 7 bilgedir. Boğayla birlikte 7 inek doğurganlığı temsil eder. Öte âlemin 7 evi vardır ve bu evlerin üç kat 7 kadar girişleri vardır. ^[2]

Hinduizm'de Brahmanlar'ın Yedi Mücevheri ve tufandan önce yedi tanrısı ve onları koruyan yedi bilge adam vardır. Yedi, Hindistan'da yaygın bir kulanıma sahiptir. 3 ile birlikte Vedalar'da (Hinduizm'in kutsal metinlerine verilen ad) en sık kullanılan sayıdır. Ateş Tanrısı Agni ile ilişkilidir. Ateş arınmanın sembolüdür.

İslam'da, Tasavvuf'ta, Sufizm'de 7 ilk mükemmel sayıdır. Yedi gök, yedi iklim, yedi dünya ve deniz, yedi renk, yedi peygamber, kalbin yedi aktif gücü, hali ve yedi durağı vardır. Kâbe yedi kez tavaf edilir ve bu Tanrı'nın yedi özelliğini temsil eder. İslam yedi sembolünün önemini pek çok yerde vurgulamıştır; örneğin Kuran'a göre Allah cenneti ve dünyayı yedi katlı yaratmıştır. Kuran yedi anlamlıdır ve namazdaki bir rekât yedi bölümden oluşur. İslam'ın ezoterik yorumlarında İlahi isimlerin taayyünlerinin sureti olarak açıklanan, aşkla kendinden geçmiş yedi melek vardır.

Geç dönem Sufilik, ezoteristlerin ruhsal güçlerini üzerinde yoğunlaştırdıkları beden yedi hassas noktasından söz eder, bunlar Hint ezoterizmindeki yedi şakrayla paraleldir. Yedi, Sufilerin özellikle önem verdiği bir sayıdır. Göksel küreler "yedi değirmen" ve büyük ayı takımyıldızı "7 taht" olarak bilinir.

Türk geleneğinde Uygurların yedi kutsal kenti vardır. İstanbul yedi tepelidir. Altaylarda tahtı yıldızlarda olan Ülgen'in yedi oğlu vardır. Kuzey Asya'da insanın yedi canının olduğu kabul edilir.

Mitraizm Kültünde de yedi, önemli bir role sahip olmuştur. Mitra bir İran güneş tanrısıdır. Mitraizm Gizemleri'nde ruh, yedi gezegenin yer aldığı gökyoluyla ilahi varoluşa yükselmiş düşüncedir. Bu yükseliş, sembolik olarak her usta olacak kişinin geçmesi gereken yedi kapıyla temsil edilir, arınmanın da sembolüdür, her kapıda giysinin bir parçasını bırakmak dünyevi niteliklerden art arda kurtulmayı sembolize eder.

Zerdüştlük'te - Pers Geleneğinde: Kadim Pers'in dini olan Parsilik'teki yedi ölümsüz aziz, yüksek ruhlar (Amesha Spentas) olarak adlandırılırlar; bunlar iyi niyet, yüksek adalet, özlem duyulan Tanrı'nın Krallığı, alçakgönüllülük, mükemmel sağlık, yenilenmiş ölümsüzlük ve şuurulu itaattir.

Mayalar'da: Maya tradisyonunda göğün yedinci katından inen uygarlık getiren kahramanların babaları olan yedi Ahpu, insan kalbini simgeleyen "yedi" adındaki ilahe ve yedi

ışınlı taç vardır. Kolomb öncesi Amerika'da Mayalar göğün yedi katlı olduğuna inanırdı. ^[3]

Sümer-Akad-Babil'de:

Sümero-Semitik tradisyonunda haftanın yedi ay bölümü ve günü vardır.

Dünyanın yedi bölgesi vardır, gökyüzü ziguratın düzlemleriyle sembolize edilir. Hayat ağacının yedi dalı vardır ve bunların her biri-

nin yedi yaprağı, cehennemın yedi kapısı, *Tiamat*'ın yedi şeytani ve kendisini yok edecek yedi rüzgârı, yedi mühür, yedi inanç vardır. Sümer ve Akad metinlerinde yedi noktayla simgelenen ve boğa takımyıldızını oluşturan yedi şeytanın olduğu söylenir. Yedi basamaklı olan Sümer Kralı Gudea'nın tapınağına yedi göksel kürenin ziyaretçisini hatırlatmak için dünyanın yedi bölümünün evi denilirdi.

Babil'de yedinin, bolluk ve bereket sembolü olduğu düşünülürdü. Kadim Babil Ziguratu, basamaklı piramidi yedi katlıydı. Ayrıca kadim Babil'de sıcak mevsimlerde yedi burç görülemezdi, yalnızca beş tanesi ufkun ötesinde görülebilirdi. Bu görülemeyen yedi burcun kötü ilkenin diyarına gittiğine inanılırdı ve bu nedenle yedinin tehlikeli ya da olumsuz bir sayı olduğu düşünülürdü. İnsanın aydınlatılması gereken yedi karanlık yönünü simgelediği söylenir.

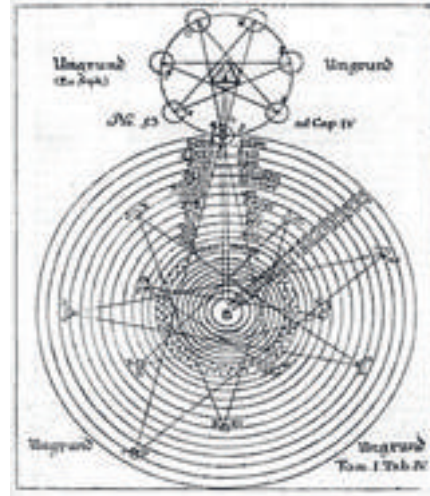
Yunan geleneğinde, Styks Irmağı spatyomun çevresini yedi kez dolaşır. Orfe ve Apollon'un Liri'nin yedi teli, Pan'ın flütünün yedi deliği, yedi Hesperidler, Pisagor'un yedi müzikal notası (titreşimi), Platon'un kürelerin müziğiyle

ilişkilendirdiği yedi göksel Siren vardır. Greko Romen tradisyonunda yedi sayısı, lirin yedi teli olan Apollon için kutsaldı.

Pisagorcular 7'ye dönüm noktası derlerdi. Bu dönüm noktasına gelen kişi, ruhsal olarak kendisiyle karşılaşmak ve mükemmel olana yükselmek ister ama içindeki diğer yedi nokta ile de mücadelesi şarttır. Sonuçta elde edeceği şey mükemmellik olduğu için de bu zorlu mücadeleye isteyerek katılır.

Ölüm Kültü: Yedi, ölüm kültüründe de özel bir yer tutar. *Zuoqi*; yani yedi yapmak, ölen kişinin ruhunun kendini yavaş yavaş bu dünyadan ve akrabalarından kopardığı, ölümden sonraki dönemlerdir. Her yedinci günde çoğu zaman *sutra* (Budizm'de Gautama Buddha'nın öğretilerinden oluşan ve doğrudan Buda'nın

sözlerini aktardığı varsayılan metinlere verilen addır) okuyan Budist rahiplerin eşliğinde bazı kurbanlar adanır ve ayinler düzenlenir. Bu 49 gün sürer; bu sürenin sonunda ölen kişinin ruhu spatyom hayatına tamamen geçer. Arda *Viraf Name* adlı kitabında ruhun öte dünyaya yükselişi betimlenirken Viraf, hedefine ulaşmadan önce yedi gün yolculuk yapar.

Astrolojide, Semavi felekler "7 değirmen" olarak ve Büyük Ayı takımyıldızı "7 taht" olarak bilinir. Yedi gezegensel felek boyunca yükseliş fikri Kadim Astroloji içinde büyük önem taşır ve Zodyak aslında yedili sistem üzerine kurulmuştur. Astrolojide Büyük Ayı'nın yedi yıldızı değişmez, yani tüm yıl boyunca tam olarak görülür.

Kadim Tıpta: Hipokrat geleneğinde, yedi sayısının hastalıkları ve bedende yıkıcı olabilecek her şeyi yönettiği söylenir. Ruh yani insanın içindeki asli yön - içsel şövalye, yedi başlı ejder olan egosu ile yeterince mücadele edemezse, ölümcül de olabilecek hastalıklarla mücadele etmek zorunda kalır. Antik dönem hekimleri acı verici hastalıkların yedi gün ya da yedinin katı sürdüğünü bilirlerdi.

Yedi Başlı Yılan (Ejderha): Yedi başlı yılan, inisiyatik yoldaki 7 zorlu sınavı simgeler. Aynı zamanda cehenneme iniş denilen inisiyatik deneyim sırasında inisiyete adayın mücadele etmesi ve yok etmesi gereken karmik tortularını, menfi tesirleri simgeler. Yedi başlı oluş, hem bu mücadelenin zor olduğunu, hem de arınma işleminin yedi planla ilgili olduğunu gösterir. İnisiyatik arınma yolunda olan kişi bu yedi aşamayı geçtikten sonra sekizinci aşamada, sonsuzluğu fark eder ve nefsiyle olan sınavlarını da verdiği için Işık'la Aydınlanma ve Aydınlatma aşamasına kavuşur.

Neo Spiritüalizmde, yedi aşamalı eğitim sürecini ve bu aşamalarla ilgili çeşitli bilgileri simgeler. Spiritüalizmdeki bu aşamalar "nefis terbiyesinin yedi aşaması" olarak kabul edilir.

KAYNAKÇA:

[1] Yedi Sembolü - www.astroset.com

[2] 7 Sayısının Anlamı - www.burclar.net

[3] Sayıların Metafizikliği - gizlilikim.tr.gg

Temmuz ayına genel bir bakış

5 Temmuz saat 3.12'de Venüs İkizler Burcuna geçiyor.

Aşk, sevgi, ilişkiler ve yaratıcılık gezegeni Venüs'ün İkizler Burcuna girmesi, bu konularla ilgili zihinsel enerjilerin daha fazla ortaya çıkacağını göstermekte... İlişkilerde önceki dönemden farklı olarak iletişim daha fazla ön plana çıkacaktır. İlişkiler içinde bağlılık ve fiziksel ihtiyaçlardan çok, zihinsel uyum ve arkadaşlık önem kazanabilir. İkili ilişkilerde fikir alışverişi ve entelektüellik ön plana çıkacaktır.

31 Temmuz'a kadar devam edecek dönemde kurduğumuz ilişkilerde derinlere inmek, bağlanmak ya da karşımızdaki kişiyi düşünmek yerine, arkadaşça ve zihinde kurulmuş ilişkiler öne çıkabilir. Dolayısıyla ilişkilerin zemini daha dayanıksız olabilir. Flört ön planda kalacaktır. Yaratıcılıkla ilgili konularda ise, zihinsel yaklaşımlar öne çıkarken, yeni fikirler oluşturmak kolaylaşacak. Fikirlerimizi paylaşabildiğimiz sürece tatmin olabileceğiz.

Bu enerji, başta İkizler Burcu mensupları olmak üzere, Terazi ve Kova Burcundaki kişilerin ilişkilerinde başarı, iyimserlik, neşe ve hoşgörü getirecektir. Bu kişiler kendilerini daha rahat ifade edebilir ve yaratıcılıklarının arttığını hissedebilirler. İkizler, Terazi ve Kova burçları bu dönemde daha sosyal hissederken, yeni arkadaşlar edinebilirler.

6 Temmuz saat 3.20'de Merkür Aslan Burcuna geçiyor.

İletişim gezegeni Merkür, Aslan Burcuna girince ego merkezli konuşmalar gündeme yerleşir. 26 Temmuz tarihine kadarki dönemde günlük konuşmalarımız daha çok kişisel odaklı olacaktır. "Ben ne istiyorum?", "Ben ne düşünüyorum?", "Benim fikirlerim..." günlük konuşmalar içinde sıkça duyulacaktır. Aynı zamanda bu dönem boyunca zihnimiz daha çok eğlence, organizasyonlar veya çocuklarla ilgili konularla meşgul olacaktır. İletişimde dışadönük, sevecen ve coşkulu bir tarz izle-

yebiliriz. Bu da genel bir iyimserlik, neşe ve fikirlerde yaratıcılığı beraberinde getirecektir. Öğrenmek ve bilgilerimizi başkalarıyla paylaşmak her zamankinden daha eğlenceli olabilir. Diğer taraftan, fikirlerimiz sabit ve sübjektif olabilir.

9 Temmuz saat 7.06'da Ay 17° Oğlak Burcunda Dolunay Fazını oluşturuyor.

Böylece her şeyin olgunlaştığı bir döneme giriyoruz. Geçen ay başlattığımız girişimlerin ve projelerin meyvelerini bu dönemde toplayabiliriz. Şimdi pek çok şey görünür hale geliyor. Bu dönemde ailevi sorumluluklarımızın yanı sıra toplum için de yapmamız gereken şeylerin olduğunu hatırlayabiliriz.

İçinde bulunduğumuz bu olgunlaşma döneminde, gelişimimizin hangi aşamasında olursak olalım artık çocukluktan çıkarak sorumluluk almamız gerektiğinin farkına varmalıyız. Diğer taraftan, aldığımız sorumlulukların altından kalkamayacakmışız hissi yoğunluk kazanabilir. Bunların altında ezilmemek için iç güvenimizi sağlamlaştırmamız gerekecektir. Bu dönemde, duygusal davranarak çözemediğimiz sorunlarımızı somut bir şekilde ele alma ve sonuçlandırma fırsatı bulabiliriz.

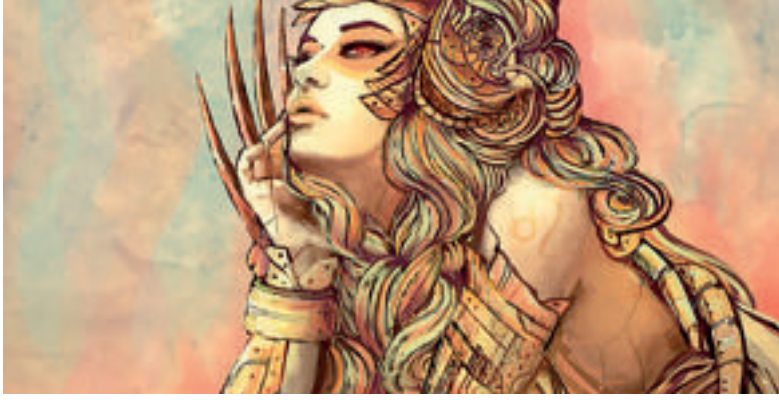

20 Temmuz saat 15.20'de Mars Aslan Burcuna geçiyor.

Cesaret ve mücadele gezegeni Mars, vakur ve kendinden emin Aslan Burcuna girdiğinde mücadelemiz kendimizi göstermek, ifade edebilmek ve yaratmak üzerine yoğunlaşacaktır. Bu enerji, onur için savaşmak, bazen de gurur için pasif kalmayı getirebilir. Bu dönemde hayatımızdaki dramalar artabilir. 5 Eylül'e kadar devam edecek bu dönem, başta Aslan Burçları olmak üzere, Koç ve Yay burçlarının fiziksel enerjilerini arttıracaktır. Bu kişiler her zamankinden daha aktif ve cesaretli davranabilirler. Diğer taraftan Sabit Burç mensupları, Boğa, Akrep ve Kovalar,

Mars'ın ısrarcı ve aktif enerjisi nedeniyle zorlanabilirler. Bu kişiler dönem boyunca kendilerini fiziksel olarak zorlamamaya dikkat etmelidir. İnat ve gurur bu kişileri ileri götürmeyeceği gibi zarar da verebilir.

22 Temmuz saat 18.16'da Güneş Aslan Burcuna geçiyor.

Güneş, Aslan Burcunda yönetici durumundadır ve burada bütün gücüyle parlar. Dolayısıyla önümüzdeki bir ay boyunca kendimizi daha coşkulu ve enerjik hissedeceğiz. Hayattan daha fazla zevk almak, eğlenmek, gezmek, sevdiklerimizle beraber vakit geçirmek, kendimizi göstermek ve âşık olmak bu dönemin enerjisini vurgulamakta... Bununla birlikte bir ay boyunca kendimize daha fazla zaman ayırmak isteyebilir, dış görünüşümüze her zamankinden daha çok özen gösterebiliriz. Özellikle Aslan Burçları ve yükselen Burcu Aslan olanlar 23 Ağustos'a kadar olan dönemde parladıklarını hissedecekler.

23 Temmuz saat 12.46'da 0° Aslan Burcunda Yeniay Fazı gerçekleşiyor.

Güneş'in Aslan Burcuna girmesinin hemen ardından Aslan Burcunda Yeniay fazı gerçekleşiyor. Aslan dönemi yaratıcılık, kişisel ifade, kendini göstermek ve egonun güçlenmesi temalarıyla ilgilidir. Ego bizi hayatta tutan, bu dünyaya bağlayan ve var olup yaşamamıza yardımcı olan, bize bir sebep veren olgudur. Dolayısıyla Aslan Burcundaki Yeniay'ın haritamızda bulunduğu alanda, bizler de kendimize bir amaç bulmak, var olmak ve parlamak isteriz.

Bu Yeniay'la birlikte önümüzdeki ay boyunca yüksek motivasyon ve cesaretimizi pek çok farklı unsurla dengeleyebileceğiz. Kendimizi göstermek, kararlı ve emin adımlarla yürümek isteyebiliriz. Bu dönemde, yaşamımızın daha iyi nasıl olması gerektiğine odaklanabiliriz. Kişisel konularda yapacağımız başlangıçlar ileride kendimizi gösterebilmemize ve takdir toplamamıza vesile olacaktır.

26 Temmuz saat 2.41'de Merkür Başak Burcuna geçiyor.

Merkür yöneticisi olduğu Başak Burcuna girdiğinde

eğitim, iletişim, haberleşme ve ulaşımında süregelen hareketlilik daha aktif bir hale gelecektir. Merkür 13 Ağustos'ta 11° Başak Burcunda ters hareketine döneceği için Başak Burcundaki yolculuğu Eylül sonuna kadar devam edecektir. Dolayısıyla bu dönemde ayrıntı isteyen konular ve analitik düşünme gerektiren işler üzerinde yoğunlaşmak mümkün olabilecek. Merkür buradayken zihin kendini daha çok çalışmaya yöneltir ve mükemmeli kovalamak ister. Diğer taraftan bu süre zarfında Başak'ın eleştirel yönü de ortaya çıkacaktır. Başta İkizler ve Başak Burçları olmak üzere, Değişken Nitelikteki burç mensupları - Yay ve Balık - zihinsel enerjilerinin yoğunlaştığını fark edebilirler.

Merkür 13 Ağustos'ta Başak Burcunun 11 derecelerinde ters hareketine dönecek. 31 Ağustos'a kadar Başak Burcunda ters hareketine devam edecek olan Merkür bu tarihte kısa bir süreliğine Aslan Burcuna geri dönecek. Merkür 5 Eylül'de 28° Aslan Burcunda düz hareketine başlayacak ve 10 Eylül'de tekrar Başak Burcuna girecek. Dolayısıyla Merkür daha ters hareketine başlamadan, içinde bulunduğumuz dönemdeki girişimlerimize, iş, proje ve anlaşmalara dikkat etmeliyiz. Merkür'ün ters hareketine döneceği önümüzdeki dönem tüm bu konularla ilgili ayrıntıları fark edebilir, satır aralarını okuyabilir ve ortaya çıkan pürüzlerle yüzleşebiliriz.

31 Temmuz saat 17.54'de Venüs Yengeç Burcuna geçiyor.

Venüs Yengeç Burcuna girdiğinde duygusal paylaşımlar önem kazanmaya başlıyor. Bu dönemde başlayan ilişkilerde duygusallık ön planda olmakla birlikte, koruma teması da güçlü olacaktır. Önceki dönemde Venüs İkizler Burcundayken ilişkilerimizde sosyal paylaşımlar, iletişim ve arkadaşlık ön plandaydı. Yakınlaşma önce zihinde başlıyordu. Şimdi ise, ilerlettığımız arkadaşlıklarımızda artık duygusal paylaşımları da yaşamak isteyebiliriz. Flörtçü ve havalı bir havadan çıkıp daha korumacı duygular içine girebiliriz. Bu dönemde arkadaşlardan çok, aile ve yakın çevremiz önem kazanacaktır. 26 Ağustos'a kadar olan dönemde sevdiğimiz kişilere kol kanat germek isteyebiliriz.

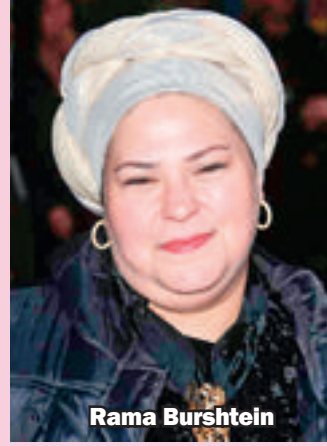
Özellikle aile ilişkilerini dengelemek ve aile içinde uyum sağlamak bu dönemde önem kazanacaktır. Bu etkiden en çok Yengeç Burçları ve yükselen burcu Yengeç olanlar etkilenecekler. Uzun zamandır zorlu etkiler altında olan Yengeçler ay boyunca daha iyimser ve uyumlu olabilecekler. Ay boyunca hayatın pozitif tarafını görmeye daha fazla meyilli olabilir, yaz tatilinin keyfini çıkarabilirler; sevdikleriyle ve aileleriyle olan pürüzler bu dönemde tatlıya bağlanabilir. Yaratıcılıkları artarken çekicilikleri de ay boyunca artmaya devam edecektir.

Nisan ayında düzenlenen, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın film festivalinde bu sene çok kaliteli ve ardından kendinden epey bahsettiren filmler izlendi. Aralarında İsrail filmlerinin de bulunduğu bu festival, Uluslararası Yarışma, Sinemada İnsan Hakları Yarışması, Ulusal Altın Lale Yarışması,

Yeni Türkiye Sineması, Ulusal Belgesel Yarışması, Yıllara Meydan Okuyanlar, Dünya Festivallerinden, Antidepresan, Musikışinas, Cinemania gibi başlıklar altında gösterildi. Bu yazıda Antidepre-

Rama Burshtein

yine evliliğe odaklanırken bu kez mizahı bir enstrüman gibi kullanan, bir nevi devam filmi. Filmin merkezinde, düğün salonunun rezervasyonu dâhil her detayı planlanmış, evliliğine bir ay kala

terkedilen Michal var. Michal, bu duruma rağmen bir ay sonra, öyle ya da böyle evlenmeye kararlı. Burshtein'in filmi, "plana uygun" yola devam eden bir kadının hikâyesini anlatırken temposunu ve bakış açısını hiç yitirmiyor. Film, **Noa Kooler** gibi bir yetenek sayesinde başarılı. Çok doğal; sanki size konuşuyor, sizin yanınızda oturuyor ve yaşantısına ortak ediyor. Aşk nedir? Evlilik nedir? İnanç ne? Yakınlarıyla, arkadaşlarla ilişki gibi kavramlar üzerinde dönüyor filmin senaryosu. Bu arada, arka planda Haredi (ultra Ortodoks Yahudiler) dünyasına ilginç bir pencere açıyor. Evliliğe bakışlarını, o toplumdaki davranış şekillerini ve onların geleneklerini de sunmaktan geri kalmıyor. Film romantik bir komedi, yer yer esprili diyaloglar seyirciye keyifli anlar yaşatıyor.

Filmin yönetmeni Rama Burshtein 1967 New York doğumlu. Kudüs'te sinema öğrenimi gördükten sonra hasidik bir kişiyle dünya evine giriyor ve evlendikten sonra o dünyayı anlatan filmlere imza atıyor. Filmleri arasında 'Fill the Void - Boşluğu Doldur' (2012) Venedik film festivalinde çok başarılı olmuştur.

Başroldeki oyuncu Noa Kooler'in filmografisinde tek bu film var ve ilk filmi olmasına rağmen son derece başarılı. **Amos Tamam**, İsrail'in yakışıklı aktörlerinden. 1977 Tel Aviv doğumlu olan aktör, yönetmen Eran Riklis'in çevirdiği ve birçok ödül kazanan 'Lemon Tree - Limon Ağacı' adlı filmle adını duyurmuştu.

Bodoslama

(*The Wedding Plan*)

resan başlığı altında gösterilen; BODOSLAMA | LAAVOR ET HAKIR | THE WEDDING PLAN isimli filmi anlatmaya çalışacağım.

Filmin Yönetmeni ve senaristi: Rama Burshtein. Görüntü Yönetmeni: Amit Yasour / Kurgucu: Yael Hersonski / Özgün Müzik: Roy Edri / Oyuncular: Noa Kooler, Amos Tamam, Oz Zehavi, Irit Sheleg, Roni Merhavi. 2016 İsrail yapımı film İbranice.

İsrail'in Oscarları denilen Ophir Ödülleri'nde 2016 En İyi Senaryo, En İyi Kadın Oyuncu, En İyi Kostüm ve 2016 Hayfa En İyi Kadın Oyuncu ödülünü almış.

İlk filmi 'Fill the Void / Boşluğu Doldur'da zoraki bir evlilik üzerinden Hasidik Yahudilerin katı geleneklerini tartışmaya açan yönetmen **Rama Burshtein**, dünya çapında övgü almıştı. Burshtein'in yeni filmi **Bodoslama**

Amos Tamam

BİR YAZ AKŞAMI

Müziği
duyamayanlar dans
edenleri görünce
deli sanırlar...
Nietzsche

Sıla

Sibel
Can

ÇEŞME AÇIK HAVA TİYATROSU

Güçlü sesler ve harika performanslar
Çeşme Amfi Tiyatro sahnesinde...

- Sertab'ın Oda Müziğinden Müzikale
14 Temmuz 21.15
- Ata Demirer Gazinosu
21 Temmuz 21.15
- Yaz Gazinosu - 23 Temmuz 21.15
- MFÖ - 28 Temmuz 21.15
- Sıla - Heybeden Şarkılar
4 Ağustos 21.15
- Notre Dame Quasimodo
Müzikali - 7 Ağustos 21.15
- Sibel Can - 11 Ağustos 21.15
- Yılmaz Erdoğan - Münaşaka
18 Ağustos 21.15
- Anadolu Ateşi 15. Yıl Özel Gösterim
19 Ağustos 21.15
- Deniz Seki - 25 Ağustos 21.15

HARBIYE AÇIK HAVA KONSERLERİ

Her yıl heyecanla beklediğimiz "Harbiye Açık Hava
Konsertleri" İstanbullularla buluşuyor...
Harbiye Cemil Topuzlu, İstanbul

- Tarkan - 10 Temmuz 21.00
- Sıla - Heybeden Şarkılar - 22 Temmuz 21.15
- Duman - 27 Temmuz 21.15
- Goran Bregovic - 28 Temmuz 21.15
- Sibel Can - 29 Temmuz 21.15
- Pentagram Akustik - 30 Temmuz 21.15
- Sertab'ın Oda Müziğinden Müzikale - 31 Temmuz 21.15
- Linet - 1 Ağustos 21.15
- Deniz Seki - 5 Ağustos 21.15
- Candan Erçetin - 9 Ağustos 21.15
- MFÖ - 10 Ağustos 21.15
- Şebnem Ferah
12 Ağustos 21.15
- Kenan Doğulu
15 Ağustos 21.15
- Funda Arar
16 Ağustos 21.15
- Ata Demirer Gazinosu
18 Ağustos 21.15

JOLLY JOKER ALAÇATI 2017 KONSERLERİ

Jolly Joker Alaçati sahnesi, yaz
boyunca müzik dünyasının önde
gelen isimlerini ağırlayacak.
Jolly Joker Alaçati, İzmir

- Koray Avcı - 13 Temmuz 23.00
- Serdar Ortaç - 16 Temmuz 23.00
- Fatih Ürek - 29 Temmuz 23.00
- Şebnem Ferah - 4 Ağustos 23.00
- Duman - 18 Ağustos 23.00

Yılmaz
Erdoğan

MFÖ

BODRUM ANTİK TİYATRO KONSERLERİ

Anadolu'nun en eski tiyatrolarından biri olan Bodrum Antik Tiyatrosu bu yıl da yaz konserlerine ev sahipliği yapıyor.

Bodrum Antik Tiyatro, Muğla

Sertab'ın Oda Müziğinden
Müzikale - 8 Temmuz 21.15

Ata Demirer Gazinosu
22 Temmuz 21.15

Pentagram Akustik
29 Temmuz 21.15

Sıla - Heybeden Şarkılar
5 Ağustos 21.15

Anadolu Ateşi 15. Yıl Özel Gösterim
6 Ağustos 21.00

Sibel Can - 12 Ağustos 21.15

Sunay Akın & İlhan Şeşen
17 Ağustos 21.15

Deniz Seki - 18 Ağustos 21.15

Linet

Erol Evgin - 25 Ağustos 21.15

Yılmaz Erdoğan - Münaşaka
26 Ağustos 21.15

Duman - 27 Ağustos 21.15

Linet - 1 Eylül 21.15

MFÖ - 2 Eylül 21.15

Deniz
Seki

Şebnem
Ferah

Ata
Demirer

Lounge FM'in özgün seçkisini radyodan hayata taşıyan Chill-Out Festival, müzik tutkunlarını Bodrum'da Xuma Yalıkavak'ın benzersiz atmosferinde, lezzetli yemek ve kokteyller eşliğinde 2 gün boyunca toplam 24 saatlik müzikal program ile bir araya getiriyor.

14-15 Temmuz
Xuma Yalıkavak, Bodrum

% 100 MUSIC

2004'ten bu yana 150.000'den fazla müzikseveri 600'den fazla müzisyenin performanslarıyla dans ettiren Türkiye'nin en büyük elektronik müzik buluşması Electronica Festival, 10. kez İstanbul'da olacak.

29 - 30 Temmuz
Suma Beach, Kilyos, İstanbul

BIG BURN İSTANBUL

İstanbul'un en büyük elektronik festivali, şehirde deniz ve güneşi en iyi deneyimleyebileceğiniz yerde. Muhteşem plajı, güneşlenme terası, orman içindeki piknik alanı, ağaçlar arasındaki hamakları, eğlence alanları ile Suma Beach yılın en sıcak festivalini ağırlayacak.

21-23 Temmuz, 13.00
Suma Beach, Kilyos, İstanbul

Uçaklardan Drone'lara: Eski savaş pilotu, petrol platformları için drone yapıyor

İsrailli eski bir savaş pilotu olan Didi Horn, petrol ve gaz sektörünün platformlarını, boru hatlarını ve diğer operasyonları daha verimli ve ucuz bir şekilde izleyebilmesine yardım eden yeni bir drone üretti.

Merkezi Ontario'da bulunan İsrailli-Kanadalı genç ve yenilikçi şirket SkyX, geçtiğimiz günlerde drone'un halka tanıtıldığını duyurdu ve B sınıfı finansman - para toplama aşamasında olduklarını açıkladı.

SkyX tarafından geliştirilen İnsansız Hava Aracı (İHA)

SkyOne, kameralar ve sensörlerle donatılmış.

Boru hatlarını herhangi

bir hasara karşı in-

celeylebilen araçlar,

haritalama ve gü-

venlik teftişi de ya-

pabiliyor. Drone'lar

dikey olarak kalkıp inebiliyor, ba-

ğımsız bir şekilde uçabiliyor ve ne

zaman şarj edilmeleri gerektiğini

içgüdüsel olarak bilebiliyor. Diğer

drone'lardan farklı olarak, tescilli

teknolojisi sayesinde SkyOne'ın şarj

olmak için ana üsse dönmeye gerek

yok. Şirketin bir açıklamasında be-

lirtildiğine göre, bunun yerine en yakındaki uygun xStation'a uçuyor, görevine devam etmeden önce kubbe şeklinde ve hava koşullarına karşı koru-

naklı bir

birimde

şarj

oluyor.

SkyX kurucusu ve

CEO'su Horn, "Tekno-

lojimizin, maliyetleri önemli

şekilde düşürerek ve verimlili-

ği artırarak sektörün tamamına

yardım edebileceğine inaniyo-

ruz," dedi ve bu teknolojinin petrol

ve gaz sektörü için "oyunun kuralla-

rını değiştireceğini" ekledi.

Horn, telefonla yapılan bir röportaj-

da, "İlk müşterimiz Kanadalı. Ona

üç ila altı aylık deneme süresince bu

çözümü sunacağız," dedi. Ayrıca,

tahminine göre şirketin satış fırsatı-

nın 2020'ye ka-
dar yaklaşık 100
milyon dolar ci-
varında olacağını
söyledi.

SkyOne bugün

saatte 105 kilo-

metre (yaklaşık

65 mil) hızla ha-

reket ediyor ve

yakın zamanda saatte 150 kilometre

(93 mil) hızla uçabilecek. Sızıntılar,

vandalizm ve bitki istilası gibi du-

rumları tespit edebiliyor. Açıklamaya

göre, SkyOne 7/24 gerçek zamanlı

veri toplayabiliyor.

Drone'lar üçüncü taraflara ait fab-

rikalarda üretiliyor. Şarj istasyon-

larının ise birbirlerinden yaklaşık

60-80 mil mesafeyle yerleştirilmesi

gerekli. Horn, istasyonların boru

hatlarında mevcut pompa istasyon-

ları ya da jeneratörler üzerinde veya

bağımsız sistemler olarak kurulabile-

ceğini bildirdi.

Şalom Dergi'yi
dijital ortamda da
takip edebilirsiniz

www.salomdergi.com

SalomDergi

ABONE OLMAK İÇİN: 0212 231 92 82

Her kartal uçarsa, her uçan kartal mıdır?

Matematiği çok sevdiğimi söylemiş miydim? Lisede mantık soruları da matematiğin en sevdiğim kısmı olmuştu. Seneler sonra yüksek lisans projesinde bunları düşünürken buldum. Projemizin konusu: 'İnsanları iyi yemek yemeye nasıl teşvik ederiz?'

Konuyu bana açıkladıklarında kendimi, 'He valla, nasıl teşvik ederiz?' diye sormamak için zor tuttum. Sorun zaten, yemeğin, sağlıklı bir yaşamın sadece bir bölümünü oluşturmasından başlıyor. Sonra, iyi yemeğin tanımı ne olmalı. Aslında, spor gibi yemek de kişisel bir şey ve herkes için farklılaşması gerekiyor.

Şimdi moralinizi bozmak istemem ama hani protein oranı yüksek diye yararlı olarak gösterilen birçok ürün eğer bizim diyetimize uymuyorsa, hiç proteininden yararlanmadan yağa çeviriyoruz demektir. Burada diyet diye bahsettiğim, insanların veya toplumların tükettikleri veya tüketmedikleri yiyeceklerin toplamıdır. Sadece kişilerin değil

toplumların da geçmişlerinden gelen bir beslenme alışkanlıkları yani diyetleri vardır. Mesela 19. yüzyılın sonlarına kadar pek de peynir tüketimi olmayan Japonların hayatlarına süt ürünleri, okullardaki öğlen yemekleri ile dâhil olmaya başlamıştır. Özellikle 2. Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda, Amerika tarafından işgal edilen bölgelere süt tozu ve süt reçeli formunda girmiştir. Daha sonraları sütçü kavramı ile taze süt evlere dağıtılmaya başlanmıştır. Ancak bu demek değildir ki, Japonlar sütü sindirebilir. Uzakdoğuluların büyük bir kısmında laktoz intoleransı vardır. Çoğu insan belli bir yaştan sonra zaten sütü sindiremez olur ama bazıları küçüklükten beri böyledir. Yaklaşık 100 yıldır diyetlerine aldıkları sütü Japonlar az da olsa sindirebilmeye başlamışlardır. Şimdi diyeceğim o ki, etrafta proteini bol süper gıda diye gösterilen ama hayatınızda ilk kez yemeye başladığınız malzemeleri sindiremiyor olabilirsiniz. Vitrinde gördüğünüz her güzel elbisenin üzerinize uymadığı gibi, her süper gıda da sizin metabolizmanıza uyamayabilir. Antakya'dan saygılar, sevgiyle kalın.

NAR EKŞİLİ ARAP KÖFTESİ

MALZEMELER

- 1 bardak ince bulgur
- 1 bardak su
- 1 adet yumurta
- pul biber
- karabiber
- kimyon
- 1 kaşık un
- 2 kaşık biber salçası
- 2 kaşık domates salçası
- 3-4 diş sarımsak
- 80 gr tereyağı
- 2 kaşık nar ekşisi
- ¼ maydanoz demedi

HAZIRLANIŞI

Suyu kaynatın. Bulguru geniş bir tepsiye yayıp üzerine kaplayacak şekilde kaynar suyu ekleyip şişmesini bekleyin. Yumurta ve kuru baharatları ekleyip kıyma gibi yoğurun ve fındık büyüklüğünde toplar hazırlayın unlanmış bir tepsiye dizin. Bir tencerede makarna haşlayacak gibi tuzlu su kaynatın ve minik köfteleri içine atın. Pişen köfteleri dağıtmadan alıp bekletin. Tereyağını bir tencerede eritin, salçaları kavurun ve ezilmiş sarımsağı ekleyin. Tencerenin altını kapattıktan sonra

nar ekşisini ve maydanozları ekleyin. Son olarak da köfteleri sosla ekleyip dağılmadan karıştırın. Afiyet olsun.

Tips and Tricks

- Yapışma ihtimali olan malzemeleri her zaman hafif una bulayıp bekletmek gerekir. Eğer una bulaşmayayım dersanız, yağlı kâğıt üzerine malzemeyi birbirlerine değmeyecek şekilde de dizebilirsiniz.
- Narin malzemeleri sosla karıştırmamanın en rahat yolu yuvarlak bir kaptan (mayonez tenceresi) elle veya silikon bir matla alttan üste karıştırmaktır.
- Köftelerin malzemeyi tutması için de köftelerin üzerine haşlamadan evvel parmağınızla bastırıp çukur açılmasını sağlayabilirsiniz.

**KOKU HAPSETME
TEKNOLOJİSİYLE
ÇÖP KOKUSUNU TUTAR,
BIRAKMAZ!**

Hayatı Kolaylaştırır

KOROPLAST

1 TÜRKİYE'NİN
NUMARASI

Koroplast çöp torbaları, Kötü Koku Hapsetme teknolojisi sayesinde hem çöp kokusunu tutar, bırakmaz hem de mis gibi kokar.

Müsaitseniz serinlik bu yaz size gelecek.

BOSCH

Yaşam için teknoloji

Dünya'nın iklimini değiştirmeden evinizin iklimini değiştiren, aile bütçenizi de koruyan, farklı ihtiyaçlara ve bütçelere uygun A+ ve A++ klimalar, Bosch Yetkili Satıcıları'nda.

www.bosch-home.com.tr

